UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Articulus V. Quibus modis Beneficia amittantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

Visual Library

882 §. VII. Quanta apud Religiosos professos sit obligatio frequentandi chorum, videri potest apud *Tamb.* §. 1. n. 7. Docent autem *Leand.* & *Tamb.* apud *Gob.* n. 698., si in aliquo Monasterio non sint saltem quatuor Religiosi, non esse obligationem chori, putantque sufficere, si saltem cum novitiis sint quatuor. Quod attinet ad Canonicos, quamvis, per se loquendo, sit obligatio, ut in choro canant omnes Horas, tamen consuetudo multis locis obtinuit, ut nequidem Vesperas canant nisi festis, profestis & Octavis, aut etiam rariùs Matutinum. Quòd si nequidem quatuor sint Canonici, qui possint canere, *Marchinus* excusat à cantu, attamen obligat ad dicendas altâ voce Horas in choro, sed *Tamb.* dicit, si teneantur frequentare chorum, etiam teneri canere. Vide *Gob.* suprà.

883 §. VIII. Non est licitum Canonico ordinariè abesse à Capitulo, quia si id liceret uni, liceret omnibus, quibus tamen incumbit regimen suæ Ecclesiæ, *Garc.* p. 3. c. 2. à n. 529., enumerans postea causas justæ absentiæ. Vide etiam *Leur.* q. 420.

884 ## ARTICULUS V.

Quibus modis Beneficia amittantur.

"RESP. I. Beneficia quatuor modis amittuntur, "1. Per mortem beneficiati. 2. Ex dispositio- "ne juris: idque vel propter alterius beneficii in- "compossibilis consecutionem, vel per professionem "Religiosam, vel per contractum matrimonii, vel "per commissionem criminis, (v. g. hæresis, schisma- "tis, sodomiæ sæpius exercitæ) cui amissio Benefi- "cii ipso facto est annexa, ùt *v. apud Less. l. 2. c. 34. "d. 34.* 3. Per sententiam judicis. 4. Per liberam "resignationem: de qua,

Resp.

Reſp. II. Reſignatio eſt ſpontanea proprii Be-
neficii dimiſſio, facta coram legitimo Superiore id
acceptante: Eſtque duplex, ſcilicet Tacita, quæ fit
ex juris diſpoſitione, ut dum quis Religionem pro-
fitetur: & Expreſſa, quæ rurſus eſt duplex, ſcilicet
pura, quæ fit ſine conditione & pacto appoſito, co-
ram Ordinario, qui Beneficium cuilibet alteri con-
ferre poteſt; & Conditionata, ſeu in favorem: ea-
que vel eſt ſimplex in favorem, ut quando fit abſ-
que reſervatione; vel eſt Qualificata, quando ſcili-
cet fit reſervato ſibi jure regreſſûs, vel penſione, vel
fructibus aliquibus, quæ ob ſimoniam juris huma-
ni, non niſi in Pontificis manibus fieri poteſt. Et
quamvis verius ſit, etiam reſignationem ſimplicem
in Pontificis manus faciendam, cùm alioqui peri-
culum ſit, ne Beneficiorum reſignationes ſpeciem
quandam hæreditariæ ſucceſſionis acquirant, quod
jura Canonica deteſtantur; probabile tamen eſt, in
manus Ordinarii fieri poſſe, eò quòd permutatio
ejus manibus fieri poſſit. Idque à fortiori verum
eſt, ſi fiat ſine modo obligatorio; quamvis additâ
deprecatione, ut perſonæ certæ conferatur. Idque
obſervari poteſt, ubi non eſt recepta Bulla *Pii V.*
quamlibet perſonæ ſucceſſuræ deſignationem pro-
hibens, quam citat. *Laym. l. 4. t. 2. c. 17.*

Porrò ut reſignatio conditionata valida ſit, re-
quiritur, 1. Ut Beneficium ſit reſignantis, cùm
reſignatio ſit juris ſui dimiſſio. 2. Ut fiat liberè. 3.
Ut fiat in manibus ejus, qui poteſt admittere, ſci-
licet Pontificis, Ordinarii, Collatoris, vel Inſti-
tutoris, juxta dicta. 4. Ut acceptetur à Prælato, in
cujus manibus fit: quia ſine acceptatione jus ſuum
reſignans non perdidit. 5. Ut conferatur illi, in cu-
jus favorem cum clauſula conſueta (*non aliter nec
aliàs*) eſt reſignatum. 6. Ut is, cui confertur, ac-
ceptet,

"ceptet, aliàs enim resignans non perdit Benefi-
"cium, propter clausulam, *non aliter*. 8. Requiritur
"consensus Patroni, vel Electorum, prout Benefi-
"cium est patronatum vel electivum. 8. Si resi-
"gnans sit infirmus, ut à resignatione supervivat 10.
"dies: aliàs enim per obitum vacare censebitur. 9.
"Ut si resignatio fiat in Curia Romana, intra 6.
"menses à supplicatione oblata computandos, in lo-
"co Beneficii publicetur: sin autem extra Curiam,
"intra mensem: alioqui si contingat resignantem
"mori, antequam resignatarius cepit possessionem,
"beneficium per obitum vacare censebitur. *Less. &*
"*Laym. c. 17.*

" Resp. III. Permutatio Beneficiorum, quæ est
"quædam species conditionalis resignationis, fit,
"cùm duo beneficiati, unum vel plura sua Beneficia,
"Pontifici non reservata, in manus Ordinarii, alte-
"riusve Episcopali auctoritate præditi, resignant,
"cum conditione, ut is postea vicissim alteri alterius
"beneficium conferat: Quod quandoque Episco-
"pus instituere potest, si necessitas ita exigat; vocatis
"tamen iis, quorum interest, scilicet Patrono & Col-
"latore inferiore. Ad hanc autem omnia requiru-
"tur, quæ ad resignationem in favorem. *v. Less. d.*
"*35. & 36. Lay. c. 17. Bon. de simon. d. 1. q. 4. § 12.*

" *Quæres* I. An licitæ sint permutationes coram
"Ordinariis, in mensibus reservatis per Concordata
"Germaniæ. *Resp.* Affirmativè, quia per reserva-
"tionem Concordatorum, non censetur Pontifex
"voluisse conditionem Ordinatiorum Germaniæ
"deteriorem facere, quàm Episcoporum extra Ger-
"maniam, coram quibus id simpliciter licet.

" *Quæres* II. An licitum sit permutare Beneficia
"compensatâ fructuum æqualitate.

" *Resp.* I. Non licere, si Beneficium copiosius, non

separatis proventibus à titulo, permutetur cum te-
nui. Ratio; quia excessus ille, eo ipso, quo manet an-
nexus titulo, est debitus titulo, ideoque pro eo nihil
exigi potest, quin etiam exigatur pro titulo.

Resp. II. Posse peti compensationem, ob hu-
jusmodi permutationem, à Pontifice pro incom-
modo temporali, quod alter subit, spoliando se
proventibus sui Beneficii; ideoque talis compen-
satio non est pretium Beneficii aut proventuum
annexorum, sed conditio, ut se indemnem servet, si-
ne qua conditione nollet se spoliare.

Resp. III. Jura proventuum posse separari à ti-
tulis, & primò nudos titulos, deinde alio contractu
jura proventuum, utpote temporalia permutari,
compensato excessu opulentioris, idque auctorita-
te solius Papæ, *vid. Less. l. c. Bon. n.* 11.

Quæres III. An licitè permutetur Beneficium
hac lege, ut expensæ litis, vel Bullarum, refundantur
per recipientem. *Resp.* Videri permutationem si-
moniacam, si impensæ sint causa impulsiva per-
mutationis, sine qua actus non fuerit futurus. I-
dem de simili resignatione affirmarem. *v. Less. l.*
c. Bon. n. 9.

ADDENDA.

Q. 130. *Quid circa vacationem beneficiorum sit addendum.* *R.* Seqq. 885

§. I. Beneficium vacare potest, 1. de jure tan-
tùm, si quis habeat illius possessionem, sed nemo
jus in eo, utì si Titius ob crimen vel possessionem
alterius incompatibilis sit actu beneficio privatus,
cujus tamen possessioni insistat. 2. De facto tantùm,
si quis habeat jus in beneficio, sed nemo possessio-
nem, utì si Titius habeat solam collationem. 3. De

jure & de facto, si nemo habeat in eo aut jus aut possessionem, uti fit beneficiato mortuo; & hæc utraque vacatio venit communiter nomine vacationis; potestque idem beneficium vacare de jure per obitum unius & de facto per obitum alterius, uti colligitur ex dictis, *Rosa* de Execut. Lit. apost. p. 1. c. 6. à n. 208. Vide etiam *Leur.* p. 3. q. 2., qui à q. 4. exponit vim termini illius, *vacare.*

886 §. II. Duo universim sunt modi vacationis, nempe naturalis, quem inducit natura ipsa per mortem beneficiati; & civilis, si beneficiatus dimittat vel excludatur à beneficio: prior vacatio vocatur decessus; posterior, cessus, *Leur.* q. 3., qui q. 21. notat similes vacationes etiam aliquâ ratione convenire beneficiis manualibus. Vide eundem q. 22. De cætero speciales modi, quibus vacare possit beneficium, sunt plurimi, quorum 48. fusè enumerat *Barb.* de potest. Ep. alleg. 57. à n. 199.

887 § III. Beneficium censetur vacare in loco, in quo quis moritur, jus enim adhærebat personæ, ergo ibi desinit, ubi persona, *Imol. Gonz. Lott.* Si obtineatur beneficium aliud incompossibile, ibi vacat primum, ubi capitur possessio secundi, *Vital. Cardin. Imol. Gonz.* ad Reg. 8. Gl. 15. §. 2. n. 10. Si beneficium perdatur propter factum negativum, v.g. quia quis inter annum non est promotus, ibi vacat, ubi est persona non promota in fine anni, *Rebuff. Tond. Garc.* p. 5. c. 1. n. 78. Si perdatur ipso jure propter factum positivum, ibi vacat, ubi delictum est commissum, *Tond. Garc.* n. 79. Si perdatur per sententiam, ibi vacat, ubi fertur sententia privationis, *Abb. Felin. Simon. Pavin. Mandos. Gonz.* n. 18. contra *Gom.* & *Cardin.* Si perdatur per matrimonium, ibi vacat, ubi matrimonium contrahitur, etiamsi fiat per procuratorem, *Vital. Gonz.* n. 15.

Si

Si reſignetur vel permutetur, ibi vacat, ubi hoc fit, unde ſi fiat apud Ordinarium, vacat in partibus; ſi apud Papam, vacat in Curia, *Gl. Vital. Simon. Rebuff. Pariſ.* l. 1. q. 4. n. 50. Omnia verò beneficia affecta ſeu reſervata dicuntur vacare in Curia, utì & omnia, quorum vacatio in Curia inducitur, *Simon. Garc.* n. 73. In dubio, beneficium non reſidentiale præſumitur vacare illo loco, in quo beneficiatus ordinariè habitabat; reſidentiale autem in loco beneficii, Cap. *Ex tua* de Cleric. non reſident., *Abb. Alciat. Maſcard. Gonz.* n 25. Vide *Leur.* q. 25.

§. IV. Si beneficium vacet, etiam tantùm jure, 888
v.g. ob crimen, conferri poteſt alteri, etiam ante ſententiam declaratoriam criminis, & non citato criminoſo poſſidente, quia cùm ipſo jure ſit privatus, caret jure, & alius eſt ejus capax, *Az. Gonz. Pariſ. Mandoſ. Sanch. Rebuff. Garc. Barb. Chok. Lott. Pirh.* Attamen non poterit novo proviſo dari poſſeſſio, niſi vocato primo poſſeſſore; multò minùs dari poteſt, ſi criminoſus tantùm fuiſſet privandus, ſed prærequireretur ſententia privationis, eidem AA. cum *Leur.* q. 8. Vide *Roſa* à n. 234.

§. V. Vacatio non inducitur ex perſona habente 889
ſolummodo jus ad beneficium, utì ſi moriatur præſentatus, ante inſtitutionem; electus, ante confirmationem, quia beneficium per talem perſonam nunquam fuit plenum; hinc manet ſub diſpoſitione & modo providendi, qui competebat ex vi prioris vacationis, *Vital. Pariſ. Gonz. Put. Lott.* Idem eſt, ſi ille, cui collatum eſt beneficium, aut datum eſt mandatum proviſionis in forma, *dignum*, moriatur ante acceptationem vel executionem, *Gonz. Lott.* Quomodo tamen cenſeatur inducta vacatio in ordine ad reſervationem, vide *Leur.* q. 17. & 28.

§. VI. Non poteſt dari duplex in eodem genere 890

vacatio ejusdem beneficii, sed prima impedit sequentem, Cap. *susceptum*, de Rescript. in 6. *Gonz Lott. Leur.* q. 18. Vacatio autem non consumitur seu non finitur per provisionem de jure nullam aut non acceptatam, nec per commendationem beneficii, attamen consumitur per provisionem legitimam acceptatam, etiam sine possessione; uti & per signaturam & registraturam supplicæ jam extraditæ & acceptatæ, licèt necdum expeditis litteris, dummodo fuerit rescriptum in forma *gratiosa*. Item consumitur, imò in perpetuum tollitur per unionem ad alterum beneficium factam in perpetuum, *Tond. Gonz. Lott. Leur.* q. 19. & q. 22. n. 2. Specialiter autem statuitur Extrav. *Injunctæ*, de Elect. inter communes, ut vacatio Sedis Episcopalis vel Abbatialis non censeatur finiri, nisi litteræ confirmationis aut provisionis Apostolicæ sint expeditæ & præsentatæ Capitulo, *Rebuff. Gonz. Leur.* q. 20.

891 §. VII. Si verba fundationis sic habeant, *quando contigerit possessorem mori, substituatur qui has qualitates habeat*, per TÒ mori, debet intelligi quæcumque vacatio beneficii, nam tantùm ponitur mors, quia per hanc communiùs vacant beneficia, *Sanch.* de Matr. l. 7. d. 8. n. 13. *Leur.* q. 27. n. 2.

892 Q. 131. *Quid addendum sit circa vacationem per obitum.* R. Seqq.

§. I. Mors talem inducit vacationem, ut licèt beneficiatus resurgeret, jus ei non rediret, quia mors omnia jura solvit, *Gonz. Barb. Castrop. Leur.* p. 3. q. 26.

893 §. II. Per mortem hìc intelligitur naturalis, hoc enim nomine simpliciter non venit mors civilis, nisi in casibus à jure expressis, *Fagn. Laym. Luca, Leur.* n. 3. Dicitur autem naturalis, prout opponitur civili, hinc sub ea venit etiam violenta ab extrinseco illata, *Bald. Lott. Leur.* n. 4.

§. III.

§. III. Si possessor litigans moriatur, beneficium censetur vacare per mortem, quia possessor præsumitur dominus, Clement. 1. *Vt lite pendente*, L. 2. Cod. de probationibus, *Simon. Gonz. Leur.* q. 28. E contrà si quis jure vel sententiâ privatus moriatur ante dimissam possessionem, non vacat morte, sed per aliam causam, ob quam privatus est, *Barb. Leur.* q. 30. 894

§. IV. Si resignans moriatur intra 20. dies, videtur probabilius, quòd beneficium vacet per obitum, *Put. Rebuff. Tond. Paris.* contra *Luca* & alios: idem est, si moriatur ante admissam resignationem, aut si in favorem sit facta, ante acceptatam à tertio resignationem ejusque conditiones impletas, *Paris. Leur.* q. 33. An & quomodo probanda sit mors aut tempus mortis, videri potest *Leuren.* q. 34. & 35. De potestate & jure Capituli Sede vacante, videri potest specialis tractatus apud *Leur.* sub titulo, de Vicario Episcopi. 895

Q. 132. *Quid notandum sit circa incompatibilitatem, & vacationem prioris beneficii propter aliud cum illo obtentum. R.* Seqq. 896

§. I. Beneficia tum dicuntur incompatibilia, si ab uno simul haberi non possint: suntque incompatibilia, vel simpliciter, si unum ipso jure excludat alterum; vel secundùm quid, si possint quidem haberi simul, sed non licitè, ideoque possidens, si non dispensetur, possit per Superiorem privari, *Leur.* p. 3. q. 61.

§. II. Nisi excusent justæ causæ vel circumstantiæ, est contra jus naturæ & indispensabile, ut quis plura simul beneficia habeat, *S. Thom. Caj. Host. Anch. Silv. Arm. Tab. Vasq. Sanch. T. Hurt. Less. P. Marchant. Diana* p. 10. t. 13. R. 1. *Leur.* q. 62. & Theologi ferè omnes. Patet, quia inordinatum 897

est imò & scandalosum sic minuì cultum divinum per exclusionem plurium personarum, quæ pluries legerent Missas vel Horas Canonicas, aut assisterent choro; item Ecclesiam privari pluribus Ministris, ab uno occupari plurium officia, alios dignos & sæpe indigos excludi beneficiis, everti intentionem fundatorum, qui quia voluerunt esse plures in Ecclesia Ministros, plura fundarunt beneficia &c. Idem prohibetur per Canones, maximè in odium avaritiæ & ambitionis, Cap. *Singula*, dist. 89., Cap. *Episcopi*, dist. 80., *Trid.* Sess. 24. c. 17. de Ref., Extrav. *Execrabilis*, de præb. Vide *Azor.* p. 2. l. 6. c. 10. & seqq. item l. 7. c. 3. q. 1.

898 §. III. Beneficium simplex non requirens residentiam, nec sufficiens ad honestam sustentationem est compatibile cum alio superveniente etiam sufficiente, sic enim habet *Trid.* suprà: *unum tantùm beneficium ecclesiasticum singulis conferatur; & quidem si ad vitam ejus, cui confertur, honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferre.* Unde per obtentionem hujus sufficientis non vacabit insufficiens, utì ex verbis *Trid.* probabiliùs colligunt *Fagn. Castrop. Pirh.* contra *Garc.* Idem dicit *Less.*, etiamsi primum insufficiens esset Cathedrale vel parochiale vel dignitas. Vide *Leur.* q. 64.

899 §. IV. Verior & communior sententia est, inquit *Pirh.* l. 3. t. 5. n. 139., quòd habens beneficium insufficiens, si accipiat aliud sufficiens, teneatur primum insufficiens dimittere, tum quia aliàs tollit sibi stipendia plurium & minuit cultum Dei, tum etiam quia si primum fuisset sufficiens, non posset cum illo admittere aliud insufficiens, ergo à pari hìc, nam est eadem ratio, nempe quia unum sufficit ad sustentatio-

tationem. Oppositum tenent *Inn.* & *Rebuff.*, dicens hanc sententiam consuetudine invaluisse, eamque sciri à Papa & tolerari: Videtur consentire *Castrop.* t. 13. d. 6. p. 4. n. 13. fundans se in citatis verbis *Trid.*, cùm enim dicat posse aliud simplex sufficiens conferri, dommodo utrumque residentiam non requirat, videtur satìs apertè innuere, quòd possit retinere utrumque, si ratione residentiæ se compatiantur. Quamvìs autem *Trid.* tantùm dicat aliud simplex, tamen eadem est ratio de Curato, saltem illo, quod habitualiter tantùm est tale, nam hoc non requirit residentiam, & quoad compatibilitatem habet se sicuti simplex, utì rectè *Barb.* de off. Parochi c. 2. n. 50. Quòd si secundum beneficium sit actualiter curatum, adhuc dici posset non obstare, dummodo primum non requirat residentiam, nam tunc verum est, quòd utrumque nō requirat residentiam, non enim obstat, quamvìs unum requirat, utì ex declaratione Cardinalium habet *Gallem.* in *Trid.* suprà n. 3., & assentitur *Pirh.* à n. 135.

§. V. Si tam primum quàm secundum seorsim 900
sit insufficiens, potest utrumque retineri, utì colligitur ex dictis, & probat praxis tolerata post *Trid.*, *Diana*, p. 10. T. 13. R. 1. Etiam Decanatus cum Canonicatu in alia Ecclesia, *Less* in auct. v. *Beneficium*, cas. 15. Si tamen secundum beneficium insufficiens obtineatur à Papa, debet fieri mentio prioris etiam insufficientis, alioquin obtentio est subreptitia, c. *Si motu proprio*, de præb. in 6. *Az. Pirh. Leur.* q. 86.

§. VI. Multæ sunt declarationes Cardinalium, 901
docentque *Abb. Nav. Garc. Pirh.* nunc non licere habere simul plura quàm duo etiam insufficientia beneficia, quia *Trid.* dicit in singulari, liceat illi *aliud* conferre: E contrà posse plura eidem conferri

usque ad sufficientiam, probabiliter docent *Hojeda, Paris. Quintanad. Zerol. Zech.*, dummodo non nimis multa, v.g. 8. aut concumulentur; & consentit *Az.*, ubi talis est consuetudo, fateturque *Garc.* Rotam ita sensisse, & talem esse stylum Curiæ testatur *Hoj.*, æquum enim est cuivis Clerico ab Ecclesia assignari sufficientem sustentationem. Vide *Leur.* q. 65.

902 §. VII. Si præhabitum sufficiat ad sustentationem, non videtur esse licitum admittere secundum, etiam insufficiens, animo simul retinendi, etiamsi utrumque esset simplex & neutrum residentiale, *Gl. Abb. Hoj. Nav. Az. Laym. Zerol. Rodriq. Zech. Garc. Paris. Castrop. Pirh. Leur.* q. 66. contra *Inn. Gl.* aliam, *Cardin. Ferret. Rebuff. Tusch. Ledes. Valent.* & alios apud *Garc.* p. 11. c. 5 à n. 264. Ratio colligitur ex dictis n. 897. Putant quidem *Hurtado* & alii jam citati in contrarium hoc non esse jure naturæ illicitum, ideoque posse dispensari vel per consuetudinem præscribi, sed tenendum est oppositum, nisi justa causa vel circumstantia evacuet turpitudinem, faciatque talem combinationem non contineri sub prohibitione juris naturalis secundùm dicta n. 897., & ita docent *Abb. Hoj. Az. Castrop.*, uterque *Paris. Socin. Menoch. Lop. Garc. Pirh. Leur.* q. 67. Omnes autem, etiam ipse *Hurtado* fatetur nimiam cumulationem beneficiorum in una persona, saltem si sit ultra necessitatem sustentationis, esse jure naturæ illicitam, ac proficisci ex avaritia, ambitione aut cupiditate lautiùs vivendi; censendum est autem esse nimiam cumulationem, si idem beneficiatus ex singulis beneficiis habeat proventus sufficientes ad sustentationem multarum ejusmodi personarum, qualis ipse est. Vide *Leur.* q. 68. Et quæ dicta sunt de pluribus beneficiis,

neficiis, dicunt *Hoj. Vasq. Az. Hurt.* etiam de pluribus pensionibus Clericalibus. Vide *Leur.* q. 70.

§. VIII. Etiam illa beneficia sunt incompatibilia, quæ de se singula sufficiunt ad sustentationem, licèt ex uno nihil percipias, quia nempe non resides, tunc enim per te stat, quòd tibi non fructificet, *Leur.* q. 110. n. 2. 903

§. IX. Quantùm ad sustentationem decentem cuique necessarium sit, *ex personarum qualitate & locorum diversitate unusquisque sibi Iudex erit, advertens quòd Deum fallere non possit*, inquit *Gonz.* Gl. 15. n. 39. Spectantur autem hæc, si quis sit nobilis vel illustris, si eximiè literatus, si infirmæ valetudinis, si in Ecclesiam multa merita contulerit, si sit beneficiatus in Ecclesia celebri, insigni, illustri, in oppido vel in urbe, si habeat Vicariam, Canonicatum vel Dignitatem, si in eo loco sit major vel minor caritas annonæ, si similes beneficiati pro more patriæ, Capituli vel etiam familiæ hoc vel illo modo se gerant. Victus autem nomine veniunt omnia necessaria ad se & familiam sustentandam, utì sunt cibus, potus, vestitus, habitatio, medicinæ, hospitalitas, eleemosynæ, ordinaria donaria, honestæ recreationes; & ad familiam censentur spectare famuli & ancillæ; Item, si indigeant, parentes, fratres, sorores, nepotes, consanguinei, filii, si quos habet: Item equi & apparatus, utì habent similes beneficiati timorati &c. *Az. Castrop. Leur.* q. 71.; putatque *Nav.* apud *Paris.* l. 5. q. 6. n. 147. Baroni beneficiato competere 4. famulos & coquum. Nec opus est hìc haberi rationem bonorum patrimonialium, *S. Th. Inn. Abb. Caj. Sot. Nav. Sarm. Hurt. Paris.* n. 154., quia hæc se per accidens habent. *Nec obstat*, quòd SS. *Hier. August.* & *Prosper* relati Cap. *sicut*, 4. 1. q. 2., quos sequuntur *Hoj. Barbut, Dec.*, dicant 904

Clericum potentem ex patrimonio vivere teneri, quod ex beneficio provenit, dare pauperibus; *nam S. Th. 2. 2. q. 185. a. 7. ad 3. Caj. Hurt.* & alii dicunt illos loqui in casu gravis necessitatis proximi, nam *S. August.* expresse dicit, *in articulo necessitatis fructus beneficii non sunt bona nostra.* Vide *Leur. q. 72.* & quæ habet *Busenb.* referendus n. 1355. Notandum tamen, quod ait *Diana* suprà, *in facti contingentia* (circa admissionem plurium beneficiorum) *ubi materia est tam periculosa & lubrica, videat unusquisque, quid faciat, & viros doctos ac timoratos consulat; nec dicat, ille vel ille hoc facit, ergo licitum erit facere, id enim absonè infertur.*

905 §. X. Si fundator voluerit hoc beneficium à se fundatum obtineri posse simul cum alio vel aliis, id permittunt jura, quamvis aliàs jure positivo essent incompatibilia, quia potuit donare bona sua sub conditione etiam juri communi contraria, secundùm dicta n. 808., *Lott.* l. 1. q. 32. n. 43.: De cætero causæ dispensandi ad simul acquirenda vel retinenda plura beneficia, sunt, vel necessitas Clerici, si unum ei non sufficiat ad sustentationem, secundùm antè dicta, vel utilitas Ecclesiæ, ob quam plura conferri possunt Nobilibus, literatis, potentibus, bene meritis vel merituris de Ecclesia &c. Vide *Dianam* suprà & *Leur.* q. 74. & 75. Præterea *Fill. Lugo, Hurt.* putant sufficientem esse causam dispensandi ad obtinenda aut saltem ad retinenda plura beneficia, uti vult *Nav.*, si possessor sit impensurus fructus in pios usus, sed meritò contradicunt *Az* & alii cum *Leur.* q. 76., quia optimus usus est, si fructus cum titulo relinquantur alteri Clerico, ut se alat, & in similes usus impendat, quod superfluet: Si tamen quis habeat parentes, fratres, nepotes ex fratre vel sorore indigentes, hanc esse causam dispensandi dicunt *Nav. Az.*

Az. Castrop. Leur. q. 77. contra *Bejam.* p. 1. cas. 59. Et non ideo teneri dimittere beneficia propterea obtenta, quamvis cesset indigentia, docent *Caj. Hurt. Leur.* q. 80., dummodo fructus superfluos impendat piis causis. Addit *Hurt.* causam sufficientem esse, si habeat amicum indigentem, cui multùm debeat. Notant autem *Præpos. Felin. Hurt.* apud *Leur.* q. 78. ipsammet liberalitatem, quæ principem decet, esse in Papa sufficientem causam dispensandi. Denique satis certum est justam causam retinendi ejusmodi duo beneficia, per se loquendo, non esse, v. g. ut in hac vel illa electione possim favorem præstare amico, ipsemet eligi ad certam dignitatem, impedire hanc vel illam familiam aut factionem, ne votis prævaleat &c.

§. XI. In dubio, an adsint causæ vel circumstantiæ, quæ evacuent turpitudinem cumulationis plurium beneficiorum, Papæ est id declarare atque ita dispensare, *Leur.* q. 73. n. 2. Si autem dubium oriatur circa valorem dispensationis Papalis, de hoc etiam debet cognoscere Papa ipse & non Ordinarius, Cap. *Ordinarii*, de off. Ordin. in 6. *Laym. Leur.* q. 90. Quòd si satis constet dispensationem à Papa esse factam sine ulla causa, videtur non juvare pro foro conscientiæ, quamvis alii oppositum teneant, *Leur.* q. 81. & 82. Si tamen Papa habenti beneficium unum conferat aliud motu proprio & ex certa scientia, præsumi potest habuisse causam justam. Vide *Leur.* q. 83. 906

§. XII. Jam ampliùs non possunt Episcopi aut Nuntii Apostolici dispensare in eo, ut quis obtineat vel retineat simul plura beneficia incompatibilia, quia posteriores Canones & *Trid.* aliter fieri jubent, & inferior non potest dispensare in lege Superioris, *Abb. Az. Less. Castrop. Garc. Hurt. Pirh. Leur.* q. 79. 907

79. contra *Selv. Rebuff. Gamb. Hoj.* & alios putantes id posse propter necessitatem vel utilitatem Ecclesiæ; ob quam putant etiam *Abb. Barb.* & *Pirh.* l. 3. t. 5. n. 150. posse Episcopum dispensare, ut idem habeat unum beneficium actu & alterum habitu curatum. Vide *Castrop.* t. 13. d. 6. p. 4. n. 28., & dicenda n. 920.

908 §. XIII. Quamvis aliquis petens à Papa novum beneficium narrarit se habere alia beneficia, non ideo dispensatur ad hæc cum novo retinenda, si priora sufficiebant ad sustentationem, Cap. *Non potest*, de præb. in 6. *Nav. Mohed. Bartol. Ferrett. Rodriq. Gonz. Castrop. Leur.* q. 84. Si autem petierit dispensationem ad plura & reticuerit modicum beneficium, quod etiam habebat, dispensatio est nulla, quia talis expressio est de forma, Cap. *Non potest*, ibid., *Covarr. Laym. Pirh.* Quod verum est, etiamsi illud primum injustè possediset, *Gl. Pirh.* Idem est, si reticuerit esse curatum, Clement. 1. *de præb.* Item si non meminerit pensionis datæ in titulum perpetuum, *Gonz. Garc. Chok. Pirh.* Item si non expresserit valorem beneficii impetrandi. Vide dicta n. 634. 642. 643. Debetque Papa hìc dispensans derogare decreto *Trid.* saltem generaliter, *Gonz.* Vide *Leur.* q. 87. 89. 191. 192.

909 §. XIV. Non ideo censetur dispensare Papa, quòd sciat aliquem habere plura & toleret, *Cùm multa per patientiam tolerentur, quæ si in judicium deducta fuerint, exigente justitiâ non debeant tolerari*, Cap. *Cùm jam dudum*, de Præb. *Pirh. Leur.* q. 85. Hinc ex aliis circumstantiis colligendum est, an Papa id approbet necne, quandoque enim expectat, ut ad se deferatur factum, aut non improbat positivè, ne gravius malum accersat.

910 §. XV. *Garc.* & alii putant, si quis habens beneficium

neficium sufficiens admittat aliud sufficiens, aut etiam insufficiens sine dispensatione, hocipso vacare primum, & hoc videtur colligi ex textu *Trid.* relato hic n. 898., sed *Abb. Nav. Gonz. Castrop. Pirh. Leur.* q. 91. dicunt neutrum actu vacare, valet enim collatio secundi, uti fatetur *Garc.*, & docent *Castrop. Lott. Luca, Leur.* q. 92. & 108., ideoque videtur relinqui libertati ipsius, ut retineat, quod volet, pœna enim illa privationis ipso jure & facto nullibi clarè statuitur: si tamen neutrum dimittat, *Nav. Gutt. Put. Gonz.* apud *Leur.* q. 91. dicunt privari posse per Ordinarium. Quòd si tamen pro acquirendo primo necessarias expensas fecit ex bonis suis, cogi non potest, ut illud dimittat ante restitutas expensas, nisi appareret, quòd eas feciisset purè in favorem Ecclesiæ sine animo eas repetendi, *Laym. Pirh.* l. 3. t. 5. n. 159. Si autem fundatio vel statutum habeat, ut obtinens tale beneficium non possit simul habere aliud, putant *Az.* & *Lott.* apud *Leur.* q. 93. primum jure ipso vacare per obtentionem secundi, quia per admissionem hujus videtur se reddere incapacem illius.

§. XVI. Putat idem *Garc.* p. II. c. 5. n. 310. ex 911
declaratione S. Congreg., si Ordinarius conferat tertium beneficium habenti jam duo insufficientia, vacare illa duo prima, si illud tertium sit per se sufficiens; si autem non sit sufficiens, debere unum ex præhabitis dimitti, alioqui ambo vacatura; sed alii in hoc ultimo contradicunt, nam secundùm dicta n. 901. probabile est posse eidem plura insufficientia conferri usque ad congruam sustentationem.

§. XVII Si ex dispensatione habenti plura be- 912
neficia conferatur adhuc aliud incompatibile, *Az. Garc. Pirh.* docent ex Clement. *Si plures*, de præb., eoipso vacare omnia priora, etiamsi collatio ultimi esset invalida; Vide *Leur.* q. 95. §. XVIII.

913 §. XVIII. Vacatio, de qua hactenus, non inducitur præcisè per collationem etiam acceptatam, sed prærequirit adeptam possessionem pacificam posterioris beneficii, Cap. *Licèt Episcopus*, de præb, in 6., Extrav. *Execrabilis*, *Az. Paris. Castrop. Corras. Garc.*, nisi per provisum stet, quominus possessionem posterioris adipiscatur, *Garc. Castrop. Lott. Leur.* q. 97. Quòd si possessio posterioris sit pacifica, sed oriatur lis de illius titulo, vacatio prioris non inducitur, ne, si lite cadat, omni beneficio careat, *Luca* & alii cum *Leur.* q. 98. contra *Inn. Tusch.* & alios. Si verò quis obtento titulo unius beneficii, absque illius possessione, obtineat secundum beneficium litigiosum, & priusquam efficiatur pacificus possessor hujus secundi, accipiat pacificam possessionem prioris, non ideo vacabit illud secundum litigiosum, cùm id nullibi statutum sit, *Nav. Less. Garc. Pirh. Leur.* q. 99.

914 §. XIX. Quandonam possessio censeatur pacifica, dictum est à n. 526. Putant autem *Bonif.* & *Mascard.*, ut beneficium posterius censeatur pacificè possessum, & consequenter ut prius beneficium vacet, debere effluere annum, intra quem non moveatur lis super titulo vel possessione, quod *Tond.* dicit servari in Gallia; sed si hoc verum esset, Ordinarius Collator teneretur integrum annum expectare pro collatione beneficii vacantis per affectionem alterius, quod est contra praxin: itaque satis est interfluere duos menses, *Lap. Garc. Quintanadu. Castrop. Lott. Leur.* q. 100. & 107. n. 2. Et si lis non moveatur, *Garc.* putat beneficium prius censeri vacasse initio, è contrà *Rebuff.* dicit censeri primò vacasse in fine illorum duorum mensium. Videri possunt *Castrop.* p. 3. §. 6. n. 21. & *Luca* de benef. d. 54. n. 5.

§. XX.

§. XX. Ut inducatur vacatio prioris beneficii, debet possessio posterioris etiam esse fructuosa, saltem ex majori parte fructuum, aliàs non censetur plenè possideri, Cap. *si tibi concesso*, de præb. in 6., *Abb. Rebuff. Az. Garc. Coras. Castrop. Leur.* q. 101. Censetur autem ei fructuosa, si ejus hæredibus post mortem obveniant fructus, secundùm dicta n. 673., docentque *Castrop. Garc. Leur.* q. 102.; aliud autem est, si applicentur fabricæ, mensæ Episcopali, aut inter reliquos dividantur, & id impedire non possit beneficiatus, beneficium enim tum non potest esse ipsi fructuosum, *Garc. Castrop. Leur.* q. 104. 915

§. XXI. Si solùm viâ facti injustè, attamen scienter obtineas & pacificè possideas secundum beneficium, vacat primum in pœnam delicti, talis enim mala possessio habetur pro bona in odium capientis, *Az. Garc. Castrop. Lott.* Idem est, si beneficium, ad quod jus habes, per vim aut propriâ auctoritate occupes, Cap. *Eum qui*, de præb. in 6. *Pirh. Leur.* q. 105. 916

§. XXII. Ut inducatur vacatio præhabiti, debet utrumque beneficium esse collatum in perpetuum, sive in titulum sive in commendam: & ita beneficium manuale inducet vacationem, si conferatur in perpetuum, *Abb. Garc, Pirh. Leur.* q. 106. 917

§. XXIII. Beneficia etiam insufficientia sunt incompatibilia, si ambo requirant residentiam personalem incompatibilem, hanc autem secundùm *Trid.* Sess. 24. c. 12. de Ref. requirunt Canonicatus & portiones in Cathedralibus & Collegiatis, nisi aliud habeat consuetudo: reliqua præsumuntur eam non requirere, *Imol. Rebuff. Felin. Gonzal.* Et sola residentia perpetua & præcisa inducit incompatibilitatem, non autem residentia ad tempus, simul permittens residentiam pro altero beneficio: *Pirh. Leur.* q. 110. n. 2. Nec inducit residentia tantùm 918

tùm causativa, *Nav. Anch. Tond. Imol. Butr.* Quænam autem residentia dicatur præcisa & causativa, dictum est n. 864.

919 §. XXIV. Per obtentionem secundi residentiam incompatibilem requirentis videtur vacare ipso jure quodcumque beneficium præhabitum requirens similem residentiam, utì colligitur ex *Trid.* Sess. 7. c. 4., docentque *Az. Gutt. Gonz. Zech. Hojed. Garc. Castrop. Leur.* q. 110., qui cum *Gart. Castrop. Luca* d 59. n. 2. dicit ambo vacare ipso jure, si præsumat utrumque simul ultra duos menses retinere; imò fit inhabilis ad Ordines & beneficia per Extrav. *Execrabilis.* Vide *Leur.* q. 124. & 128. Putant tamen *Nav. Paris. Piasc. Pirh.* & alii à *Trid.* nil innovari, ideoque secundùm antiquos Canones id verum esse tantùm de beneficiis curatis, dignitatibus, personatibus; quoad alia autem simplicia, beneficiatum tantùm cogendum esse ad dimittendum alterutrum. Vide *Leur.* q. 112. & 123. Sufficit autem, si dimittat cum effectu, licèt non cum solennitate, sic enim nunc receptum est per consuetudinem, *Zerol. Garc. Leur.* q. 125.

920 §. XXV. Duo curata in titulum sunt incompatibilia ratione residentiæ, Cap. *De multa*, de præb. Extrav. *Execrabilis*, *Trid.* Sess. 7. c. 4., idem dicens, si unum detur in titulum, alterum in commendam perpetuam, de utrisque enim est par ratio, *Gom. Mandos. Ricc. Tond. Az. Laym. Leur.* q. 117. Excipe, si unum esset curatum pro foro interno, alterum tantùm pro externo, utì Archidiaconatus, *Barb. Lott.* contra *Abb.* & *Pirh.*; item si unum sit actu, alterum habitu tantùm, vel tantùm accessoriè curatum; nam habitu, non dicitur simpliciter curatum, *Barb.* de off. Parochi c. 2. n. 74., & quod accessoriè tantùm est curatum, est absolutè simplex. Vide *Leur.* q. 116,

q. 116. & 130., qui q. 127. notat cum *Pirh.*, dicta de incompatibilitate beneficiorum Curatorum tenere etiam in pluribus dignitatibus & personatibus, licèt Curam animarum non habeant, Cap. *Ad hæc*, de præb., & Cap. *Cum singula*, de præb. in 6.

§. XXVI. Duo beneficia uniformia, id est ejus- 921
dem rationis & nominis, etiam simplicia, sunt incompatibilia sub eodem tecto, id est, in eadem Ecclesia, Cap. *De multa*, de præb., Cap. *litteras*, de conces. præb., Clement. ult. *de præb.*, Ratio est, quia minuitur cultus Divinus per paucitatem Ministrorum. Et tenet hoc, licèt residentiam non requirant, *Az. Garc. Lop.*, Et quamvis neutrum sufficiat ad sustentationem, utì cum communi *Garc.* & *Leur.* q. 129. contra *Zerol.*, Item quamvis unum eorum esset annexum alteri difformi, v. g. Decanatui, *Abb. Cardin. Gom. Rebuff. Garc.*, dummodo sint annexa seu unita æquè principaliter, aut ad vitam obtinentis tantùm, nam tum neutrum per unionem extinguitur, secundùm dicta n. 280.; Et etiamsi talis Decanatus esset in alia Ecclesia, *Nav. Garc.* Vide *Leur.* q. 130. Nec in hoc dispensare potest Episcopus, aut præscribere consuetudo, *Garc. Lambert. Pirh. Leur.* q. 131. Imò ad obtentionem secundi vacat ipso jure primum, Cap. *Litteras*, de conces. præb., Clement. ult. *de præb.*, Cap. 1. *de consuetud. in 6.*, *Abb. Az. Paris. Castrop. Rebuff. Lamb. Leur.* q. 132. Docent tamen *Nav. Mandos. Zerol. Zech. Gonz. Pirh.* l. 3. t. 5. n. 138. contra *Garc.* & alios, duas Capellanias in diversis altaribus esse compatibiles, si non sint ad idem ministerium & corpus constituendum, & habeant diversa onera, tum enim videntur esse beneficia difformia, de quibus jam dicetur. Vide *Leur.* q. 133.

§. XXVII. Si beneficia sub eodem tecto sint dif- 922
formia,

formia, utì est Decanatus & Canonicatus, docent *Inn. Mandos. Hojed.* & alii adhuc esse incompatibilia, quia Canones generatim prohibent haberi duo sub eodem tecto; admittunt tamen plerique unum ipso jure non vacare per admissionem alterius, sed tantùm esse dimittendum: Nec in hoc dispensare posse Episcopum, docent plerique, quamvis aliqui dicant posse. Vide *Leur.* q. 135. E contrà illa esse compatibilia docent *Abb. Nav. Felin. Lap. Rebuff. Paris. Gonz. Less.* in auct. v. *beneficium*, cas. 15. Consentit *Castrop.*, si sint simplicia, & singula insufficientia ad sustentationem, nec plura simul habeantur quàm duo, quia communis opinio & praxis interpretatur Canones de beneficiis uniformibus, si enim sint difformia, non ita minuitur cultus Divinus vel officium utriusque beneficii, cui satisfacere potest unus. Vide *Luca* de benef. d. 57. à n. 5. Hinc docent etiam *Nav. Laym. Pirh.* Parochum posse in sua Ecclesia habere Capellaniam, quamvis in hoc contradicat *Garc.* ob declarationem S. Congreg., sed *Pirh.* dicit, vel non esse authenticam vel non esse in usu. Vide *Leur.* p. 2. q. 610. n. 1. & p. 3. q. 133 134. 138. 141. Saltem alia duo difformia compatibilia esse, si talis sit consuetudo, docent plerique AA. utriusque sententiæ cum *Leur.* q. 136. & 137. Non tamen poterunt simul haberi aut validè conferri plura quàm duo, uti habet communis contra *Nav. Bottæum & Zerolam.* Vide *Leur.* q. 139. & 140.

923 §. XXVIII. Beneficia sita in Capella, Claustro, Cœmiterio, ambitu contiguo Ecclesiæ, censentur esse sub eodem tecto, quia ista censentur esse pars Ecclesiæ, quâ pollutâ vel interdictâ, etiam ipsa censentur talia, Cap. un. *de consecr. Eccles.* in 6., Cap. *Si civitas*, de sent. excom. in 6. Vide *Leur.* q. 142.

924 §. XXIX. Quæ dicta sunt de incompatibilitate bene-

beneficiorum, intelliguntur potissimùm de sæcularibus; pleraque tamen etiam conveniunt regularibus, de quibus speciatim multa habet *Leur.* à q. 143. usque ad 149.

§. XXX. Beneficia omnia promoti in Episcopum vacant ipso jure, Cap. *Cùm in cunctis* de Elect., *Trid.* Sess. 7. c. 9. Sess. 23. c. 2. Quod ad pensiones extendunt *Barb. Castrop. Paris. Garc.* Vide *Leur.* q. 149. Et idem est de promoto ad Papatum, *Paris. Garc. Leur.* q. 150. Item de promoto ad Abbatiam, *Paris.* & alii cum *Leur.* q. 158. Idem tamen non est de Episcopo titulari in partibus infidelium, quia hic nunquam acquirit possessionem aut fructus, & consuetudo est non peti dispensationem, (alioqui appositio manûs Papalis causaret affectionem) *Paris. Pirh. Luca* d. 4. n. 9. *Leur.* q. 151. contra *Rebuff.* & alios. Similiter non est idem de promoto ad Cardinalatum, nam potest retineri aut etiam conferri aliud beneficium, *Abb. Laym. Pirh. Leur.* q. 159.; debet tamen esse compatibile & conveniens dignitati Cardinalatûs, utì statuit *Sixtus V.*, quem refert *Diana* p. 5. t. 2. R. 11. Vide eundem R. 41. 925

§. XXXI. Conferri potest aliud beneficium Episcopo, 1. necdum confirmato, *Garc.* p. 11. c. 6. n. 47. 2. Confirmato, si Papa dispenset vel si necessitas sustentationis exigat, *Abb. Lamb. Rodriq. Less. Garc.* n. 44. Et posse tum etiam sine dispensatione conferri aliud simplex de se compatibile, utì etiam Parocho, tenent *Nav. Laym. Less. Pirh. Leur.* q. 152. contra *Castrop.* 3. Si Episcopatui renunciarit, *Nav. Garc.* n. 45. contra *Cardin.* 4. Si sit tantùm titularis, *Nav. Garc.* contra *Bursatt.*; estque hic etiam sine dispensatione capax pensionis. Vide *Leur.* p. 2. q. 765. Quòd si verus Episcopus admitteret dignitatem aliam, v. g. Abbatiam, non ideo vacaret 926

Episcopatus, tum quia Episcopatus in Canonibus odiosis non venit nomine dignitatis vel beneficii, tum etiam quia non potest deseri sine speciali licentia, *Abb. Rebuff. Coras. Laym. Garc. Pirh. Leur.* p. 3. q. 154. contra *Castrop.*

927 §. XXXII. Vacatio beneficiorum & pensionum Episcopi prærequirit confirmationem, possessionem & consecrationem; aut concurrente negligentiâ lapsum trimestris, nisi, utì nunc est stylus Curiæ, Papa exprimat vacare per confirmationem, *Garc. Castrop. Pirh.* Beneficia tamen illa promovendorum ad Episcopatum vel Prælaturam reservantur Papæ à puncto electionis, per Reg. Cancell. & Extrav. *Ad Regimen*, de præb. Vide *Leur.* q. 155. & 156. Quòd si per dispensationem prolongetur tempus sumendæ consecrationis, *Abb. Butr. Felin. Garc. Sanch.* dicunt etiam prolongari tempus inchoandæ vacationis; quod admittunt *I. Andr.* & alii, si dispensatio data sit motu proprio Papæ, sed probabilius est cum *Laym.* & *Leur.* q. 157. beneficia vacare elapsis tribus mensibus, quia hæc sunt ab invicem independentia, nec dispensatio in uno postulat dispensationem in altero.

928 §. XXXIII. Si Episcopus vel Prælatus transferatur ad aliam Ecclesiam, vacat prior ipso jure, Cap. *In apibus*, 7. q. 1. Cap. *Quanto*, de transl. Episc. Et ea vacatio inducitur eo tempore, quo in Consistorio absolvitur à priore Ecclesia, etiam ante expeditionem litterarum & possessionem, ne sit sponsus duarum & velut spiritualis adulter, *Barb. Engel.* Quòd si auctoritate suâ se transferat ad aliam Ecclesiam, privatur utrâque, saltem per sententiam, *Leur.* q. 160.

929 §. XXXIV. Si promotus vel translatus ad aliam Ecclesiam impediatur in capienda possessione suæ

nova

novæ Eccleſiæ, poteſt ſine nova collatione redire ad priorem, quia Papa volebat vacationem ſub conditione habendæ alterius, arg. Cap. *Si beneficia*, de præb. in 6. *Caſtrop. Garc. Leur.* q. 155. n. 3. & q. 160. n. 4.

Q. 133. *Quid notandum ſit circa vacationem per matrimonium, ingreſſum Religionis, militiam, captivitatem, abſentiam.* R. Seqq. 930

§. I. Per matrimonium de futuro, ſive per ſponſalia non amittitur beneficium, *Sanch. Caſtrop. Lott. Leur.* p. 3. q. 44.; talem tamen meritò privandum eſſe dicit *Leſſ.*, ſed meliùs contradicunt *Lott.* & *Garc.* p. 11. c. 8. n. 19., quia nullibi imponitur ea pœna. E contrà per matrimonium de præſenti vacant ipſo jure abſque ſententia vel declaratione omnia beneficia iu Eccleſia latina, Cap. 1. & 3. *de Cler. conjug.*, & cap. un. eodem tit. in 6. *Az. Sanch. Barb. Leur.* q. 36. contra *Carer.* & *Rodriq.*, Similiter cum matrimonio penitus emoritur, nec ſoluto matrimonio reviviſcit jus ad beneficium, exſpectativa, acceſſus, regreſſus &c. *Sanch. Garc. Barb. Pariſ. Caſtrop. Lott. Leur.* q. 38. Quod tenet, etiamſi uxor non conſummato matrimonio ingrederetur Religionem aut moreretur, *Sanch. Garc. Barb. Caſtrop. Lott. Leur.* q. 41. Item perditur jus ad penſiones Eccleſiaſticas, *Tuſch. Barb. Pariſ. Caſtrop. Lott. Leur.* q. 38. Neque in his diſpenſare poteſt Epiſcopus, *Abb. Hoſt. Az. Caſtrop. Lott. Leur.* q. 42. & 48. Diſpenſatio tamen habilitans ad beneficium non tollitur per matrimonium, *Sanch. Garc. Leur.* q. 39.

§. II. Si matrimonium ſit invalidè contractum defectu conſenſûs in beneficiato, vel quia caruit libertate, vel quia vi aut injuſto metu eſt coactus, non inducitur vacatio, quia nec aſſumpſit nec attentavit aſſumere matrimonium, *Sanch. Garc. Caſtrop. Lu-* 931

ca, *Lott.* Si autem dolosè finxit consensum, aut scienter contraxit cum impedimento dirimente, adhuc putant *Sanch. Less. Laym. Castrop. Pirh.* aliique Theologi ipso jure non induci vacationem, quia Canones tantùm loquuntur de legitimo matrimonio, & reipsa talis non contraxit statum incompossibilem, nec censeri potest voluisse dimittere beneficium; consentit *Garc.*, si ignoranter ita contraxit, sed *Covar. Gonz. Barb. Tond.* & Canonistæ communiter docent jure ipso vacare, sive ignoranter sive scienter sit contractum, & *Lott.* dicit oppositam sententiam esse cavendam ac erroneam, quia quando lex ipsa vel dispositio consideravit potiùs ipsum factum quàm effectum, pœna incurritur per ipsum factum, *Bartol.* in l. *quidergo*, n. 1. ff. de his, qui notantur infam., Hinc in ordine ad incurrendam hanc pœnam privationis ipso jure putant non esse inspiciendam facti validitatem, sed factum ipsum, ideoque hanc vacationem causari à sola attentatione statûs imperfectioris, & ejusdem productione ad aliquod esse de facto, licèt fiat absque valore. Vide *Leur.* q. 43. 46. 47.

932 §. III. Si beneficiatus pubes contrahat cum impubere matrimonium, non videtur ipso jure privari beneficio, quia talis contractus interpretatione juris est tantùm sponsalitius, cap. un. *de desponsi. impub.* in 6. *Nec obstat*, quòd sit attentatio matrimonii; *quia* hæc non inducit obligationem, vacatio autem non respondet attentationi nullam inducenti obligationem, *Castrop. Leur.* q. 45.

933 §. IV. Quamvis præbenda Canonessæ non sit beneficium, secundùm dicta n. 230., tamen vacat per matrimonium, utì dictum est n. 233.

934 §. V. Beneficium non vacat per ingressum in novitiatum Religionis, Cap. *Beneficium*, de Regu-

lar.

lar. in 6. Imò novitius manet capax novi beneficii, si ei conferatur, *Lott. Leur.* q. 54. Et hæc tenent, licèt novitiatus produceretur ultra ordinarium tempus, quia manet idem status, *Sanch. Mandos. Castrop. Leur.* q. 55. Et fructus perceptibiles in absentia acquiruntur novitio, non tamen requirentes personalem præsentiam, quia hæc non est ex causis à jure expressis, *Suar. Sanch. Garc. Castrop. Leur.* q. 56. Si tamen beneficium requirat servitium, debet statui Vicarius, assignatâ solùm congruâ portione fructuum, *Laym. Tann. Lohn. Leur.* q. 57. Quòd si beneficium sit Curatum, debet obtineri licentia Ordinarii in scriptis, *Garc.* c. 9. n. 30. Quod dictum est de novitiis, valet etiam de conversis ingredientibus Monasterium & vestem religiosam assumentibus cum solo voto simplicis obedientiæ, *Lott. Leur.* q. 53.

§. VI. Per professionem religiosam vacant ipso 935
jure beneficia in sæculo obtenta, cap. *Beneficium*, de Regular. in 6., Item jus ad beneficium, uti & pensiones Ecclesiasticæ, *Sanch. Barb. Garc. Castrop. Luca.* Valetque hoc etiam de votis coadjutorum formatorum in Societate Jesu, *Castrop. Leur.* q. 52. Idem est de conversis, qui emittunt professionem, *Lott. Leur.* q. 53. Et dicta tenent, etiamsi professio sit solùm tacita, id est, quæ inferatur per conjecturas & signa exteriora, ac fieri censeatur per actum aliquem professis proprium, qualis est eligere in Capitulo &c. *Lott. Leur.* q. 50.; si tamen professio sit nulla, non vacant, sed post declarationem nullitatis potest insistere beneficio, quia hìc attentabatur status melior, unde non est ideo privandus, *Lott. Leur.* q. 51.

§. VII. Licèt per emissionem votorum simpli- 936
cium in Societate JESU aliquis fiat Religiosus, tamen non ideo ipso jure vacat ejus beneficium aut

aut pensio, quia manet capax juris & dominii fructuum, *Sanch. Barb. Castrop.* Decrevit tamen Congreg. III. Can. 5., ut antequam vota simplicia emittantur, omnia beneficia dimittantur, *Leur.* q. 52.

937 §. VIII. Beneficia ipso jure vacant per militiam sæcularem, quia est status incompossibilis, *Gl. Gig. Az. Tond. Paris. Gonz. Lott.*, Unde dimissâ militiâ non poterit quis redire ad beneficium adhuc vacans, *Ricciul. Barb.*, qui tamen putant Clericum in Sacris constitutum venire tantùm privandum: probabile etiam videtur, si tantùm sit adscriptus militiæ & necdum secutus castra, neque exercuerit militaria, non vacare beneficia ipso jure, *Gl. Az. Rebuff. Tond. Lott. Leur.* q. 59.

938 §. IX. Beneficia non vacant per captivitatem aut incarcerationem perpetuam, id enim nullus Canon statuit, *Tond. Lott. Luca*: *Nec obstat*, quòd Cap. *Si Episcopus*, de suppl. neglig. præl. in 6., Ecclesia censeatur vacare, Episcopo in captivitatem abducto, *nam* eodem modo censetur vacare, si fiat amens, nec ideo verè vacat, sed in tantùm censetur vacare, quòd jurisdictio devolvatur ad Capitulum, *Laym. Luca.* Quòd si beneficiatus in captivitate vel carcere moriatur, beneficium vacat per mortem, nec in materia Canonica valet dispositio civilis legis Corneliæ statuentis morientem in captivitate fingi mortuum in hora captivitatis, *Leur.* q. 60.

939 §. X. *Gl.* & alii communiter, teste *Pirh.* l. 3. t. 5. n. 171. docent per solam absentiam, quamvis 10. annorum, non censeri vacare beneficium, nec beneficiarium ipso facto vel jure censeri privatum, sed esse citandum: nisi tamen propter nimis longam absentiam & alias circumstantias aliquis censeri possit beneficium pro derelicto habere, *Gonz.* gl. 15. n. 64.

940 *Q.* 134. *Quid notandum sit circa privationem ob varia delicta. R.* Seqq. §. I.

§. I. Certum eſt per aliqua delicta inducí privationem beneficii: & quamvis multi teneant hujuſmodi pœnæ locum non eſſe niſi in delictis à jure expreſſis, eò quòd leges pœnales non ſint extendendæ, ſecundùm dicta l. 1. n. 616., ſitque hoc probabilius cum *Gonz. Garc. Leur.* p. 3. q. 169., tamen aliqui cum *Selv. & Rebuff.* docent poſſe extendi ad delicta expreſſis ſimilia, ſed hoc intelligunt alii, ſi à jure exprimatur pœnam ad ſimilia extendi poſſe. Debet autem eſſe delictum, non ſemper atrox, attamen magnum, quia privatio beneficii cenſetur mors civilis, ſicut privatio vitæ eſt mors temporalis, *Luca* de benef. d. 75. n. 4.; quænam autem delicta cenſeantur magna, remittitur Judicis arbitrio, ſpectatis circumſtantiis & qualitatibus, *Selv.* p. 3. q. 3. n. 2.

§. II. Sententia privationis hìc, eſt vel hominis, 941
ſi Judex eam pronunciet; vel legis, ſi pœna illa ab ipſa lege infligatur: differunt autem hæ ſententiæ, 1. quòd ſententia legis ſit certior & majorem vim habeat. 2. Quòd probatio ſequatur ſententiam legis, & antecedat ſententiam hominis. 3. Quòd executio ſententiæ legis, ſaltem ſupponentis factum, prærequirat ſententiam vel declarationem hominis, non contrà. 4. Quòd à ſententia legis non detur appellatio, detur autem à ſententia hominis. Vide *Leur.* q. 162.

§. III. Nullum delictum inducit privationem 942
beneficii ipſo jure, niſi in jure ita ſit expreſſum, *Felin. Coraſ. Suar. Hoj. Henriq. Mandoſ. Rebuff. Garc. Lott. Pirh.* Et in dubio, ſi verba non ſint clara, præſumitur tantùm inducenda per ſententiam, *Tiraq. Gamb. Gonz. Garc. Pariſ. Lott. Pirh. Leur.* q. 170., Putantque *Gonz.* & alii per hæc verba, *eoipſo*, *hoc ipſo*, ſignificari privationem à lege ipſo jure; imò & ſolis his, *privatus exiſtat.* Vide *Leur.* q. 171.

943 §. IV. Si ad exequendam pœnam privationis non exigatur factum hominis, *Bald. Felin. Dec.* & alii dicunt non requiri declarationem delicti; contradicunt *Gl. Anch. Archid. I. Andr. Lott.* Et fatentur omnes non requiri, si factum, ex quo concluditur delictum, sit notorium, sed dicunt tum sufficere dari terminum ad excusandum factum, maximè si agatur de præjudicio irretractabili. Vide dicta l. 1. n. 612. Id autem hìc dicitur notorium, quod non tantùm est verum & manifestum, sed cujus veritas publicè est nota, secundùm dicta l. 3. p. 2. n. 1219. Vide etiam *Leur.* q. 163. 164. Non sufficit autem allegari, quòd delictum sit notorium, sed ì negetur, debet Judici probari esse tale, *Lott.* & alii cum *Leur.* q. 165. Et quamvìs interea temporis, dum pro declaratione delicti fit examen, beneficium sententiâ legis amissum censeatur vacare, & quidem à momento delicti, ideoque resignari non possit, secundùm dicenda n. 986. Nec fructificet reo, nec ejus interea morientis obitu vacare censeatur, *Barb. Paris. Castrop. Lott. Chok. Leur.* q. 166., nihilominus reum posse in conscientia possessionem retinere, & in hac manutenendum esse usque ad sententiam declaratoriam facti, docent *Covarr. Nav. Henriq. Sua. Vasq. Sot. Mol. Less. Laym. Az. Tond. Lott. Pirh.*; imò & manere dominum putarunt *Sot. Vasq. Mol. Bann. Gutt.* & alii apud *Garc.* p. 11. c. 10. n. 10., quamvis contradicant *Caj. Vega, Less. Valent.* & alii: ac in hoc conveniunt, quòd non teneatur reus seipsum spoliare seu in seipso pœnam exequi, utì etiam notavimus l. 1. n. 612., sed debere id fieri ministerio & auctoritate Judicis: è contrà tamen *Abb. Felin. Nav. Tiraq. Paris. Hoj.* aliique cum *Garc.* n. 18. dicunt in conscientia teneri dimittere beneficium. Vide *Leur.* q. 167. In omnium sententia, si, v. g. Parochus,

dus, cujus beneficio est conjuncta potestas absolvendi, eligendi aut conferendi beneficia, sit ipso jure privatus beneficio ob crimen adhuc occultum, & nihilominus ratione publici muneris ac officii absolvat pœnitentes, eligat ad beneficia vel conferat, valent hi actus, quia vel adhuc possidet prius jus, vel saltem Ecclesia supplet, ad evitanda gravissima incommoda, utì facit jus civile L. *Barbarius*, ff. de off. præt. *Abb. Caj. Az. Less. Leur.* q. 168.

§. V. Ad privationem per sententiam procedi 944
non potest ex diffamatione, adminiculis & præsumptionibus, sed prærequiritur legitima confessio vel concludens delicti probatio. Putat tamen *Luca* n. 8., si sit vehemens diffamatio, ob quam delictum scandalosum apud populum habeatur pro certo, accedentibus indiciis indubitatis, posse Judicem in magnis tribunalibus dilatare arbitrium contra infamatum. Vide *Leur.* q. 172. Quomodo autem detur appellatio, supplicatio vel recursus à sententia Judicis; item exceptio nullitatis & notoriæ injustitiæ, vide *Leur.* q. 173. & 178.

§. VI. Quamvis beneficiatus per sententiam 945
condemnetur de delicto, ob quod privari potest beneficio, si tamen sententia ei non imponat pœnam privationis, hanc non incurrit, sed resignare poterit, nisi privatio à lege expresè statuta sit ipso jure, *Felin. Rebuff. Paris. Lamb. Zerol. Gutt. Garc. Lott. Leur.* q. 175. Quòd si per sententiam ipsi pœna privationis imponatur, beneficium illico vacat, *Abb. Rebuff. Lott. Leur.* q. 174., Excipe, nisi sententia esset nulla, quia *quod nullum est, nullum præbet impedimentum*, secundùm Cap. *Illud*, de jurepatr. *Paris. Leur.* q. 178. n. 1.; Item nisi appellet, de quo vide dicenda n. 985.

§. VII. Per quæ delicta, & quomodo inducatur 946
pri-

privatio beneficii, videri potest fusè apud *Leur.*, Et speciatim an & quomodo inducatur ob non factam publicationem resignationis, explicat q. 758. & seqq. Ob non servatam formam à *Pio V.* præscriptam, q. 184. Ob non promotionem ad debitos Ordines intra annum, q. 185. Ob non residentiam, q. 186. Ob omissionem habitûs Clericalis, q. 187. Ob denegatam ostensionem tituli vel dispensationis pro retinendis beneficiis incompossibilibus, q. 188. Ob non solutas Cameræ Apostolicæ annatas, q. 189. 190. Ob non expressum valorem beneficii, q. 191. 192. Ob apprehensam possessionem ante expeditionem litterarum, q. 193. Ob factam alteri possessori violentiam in apprehendenda possessione, q. 194. Ob violationem sequestri, q. 195. Ob retentionem scripturarum spectantium ad Cameram Apostolicam, aut non revelationem illius, qui retinet, q. 196. Ob crimen falsi in litteris Apostolicis commissum, q. 197. Ob malam promotionem ad Ordines majores, q. 198. Ob alienationem rerum Ecclesiæ vel beneficii, q. 199. Ob simoniam conventionalem, q. 200. Ob simoniam confidentialem, q. 201. 202. 203. Ob excommunicationem, suspensionem & interdictum in eis, q. 204. 205. 206. 207. Ob irregularitatem, q. 208. Ob homicidium, mutilationem, vulnerationem, percussionem, q. 209. Ob assassinatum, q. 210. Ob procurationem abortûs, q. 211. Ob Sodomiam, q. 212. Ob pollutionem extraordinariam & bestialitatem, q. 213. Ob defloration Monialis, q. 214. Ob adulterium, q. 215. Ob concubinatum, q. 216. 217. Ob perjurium, q. 218. Ob blasphemiam, q. 219. Ob sacrilegium, q. 220. Ob furtum, usuram, incendia, & similia, q. 221. Ob incarcerationem beneficiati in ordine ad extorquendam resignationem, q. 222. Ob

Ob temeritatem, si quis sine presbyterio legat Missas & Confessiones audiat, q. 223. Ob simulationem supponentis se loco alterius pro beneficio obtinendo vel pro examine, q. 224. Ob crimen læsæ Majestatis humanæ, q. 225. 226. 227. Ob hæresin, q. 228. 229. Ob receptationem aut favorem hæretico exhibitum; vel ob procreationem ab hæretico, q. 230. 232. Ob apostasiam & schisma, q. 231. Ob impetrationem beneficii ad preces hæretici, q. 233.

§ VIII. Si privandus citatus non compareat, est, 947.
tanquam contumax, habendus pro convicto & confesso, adeoque ad pœnam ordinariam condemnari potest, *Luca* n. 7.; Si tamen compareat intra annum & purget contumaciam, cessat omnis effectus sententiæ: si autem compareat & purget post annum, quando jus in beneficio est alteri quæsitum, juvari non potest, *Farin. Lott. Leur.* q. 18.

§. IX. Delicta, quæ non privant ipso jure, non 948.
impediunt restitutionem in integrum, *Abb. Paris.* Et quidem justè privatus restituitur ex gratia, injustè privatus, ex debito. Vide *Leur.* q. 179., ubi etiam explicat, an imploratio restitutionis in integrum suspendat executionem.

§. X. Beneficium vacans per privationem sive 949
juris sive sententiæ ob delictum vel aliam causam, cadit sub Regulam mensium, nisi aliunde sit reservatum, *Nav. Gonz.* Gl. 15. n. 156. Nequit autem conferri Judici nec Judicis nepoti, consanguineo, affini, sollicitatori, Procuratori, domestico, familiari, ob bullam *Pii IV. Cupientes*, apud *Gonz.* n. 158., ut sic vitetur occasio fraudum & injustitiæ.

Q. 135. *Ad quem spectent fructus beneficii post* 950
mortem beneficiati, vel pensiones post mortem pensionarii. R.

§. I. Fructus beneficii à die vacationis spectant,

per

per se loquendo, ad illum, qui beneficium obtinebit, nisi defunctus habeat annum gratiæ, tunc enim spectabunt ad hæredes, utì dictum est n. 673. Et quoad fructus, qui restant vel obveniunt v. g. Sede Episcopali Vacante, Caput, *Quia sæpe*. de Elect. in 6., suspendit ab officio & beneficiis illos Capitulares, qui occupant aut dividunt inter se dimissa à defuncto Prælato aut obvenientia tempore vacationis. Similiter Caput *Statutum* De Elect. in Clement. declarans Caput, *Quia sæpe*, sic habet, *statutum super bonis, à Prælatis Cathedralium, Regularium & Collegiatarum Ecclesiarum dimissis aut obvenientibus tempore vacationis earum, futuris successoribus, fideliter reservandis editum, locum declaramus habere in omni emolumento, quod provenit ex jurisdictione & sigillo Curiæ Ecclesiasticæ vel sæcularis, aut aliàs undecumque, quod ad Prælatos (Ecclesiis non vacantibus) pertineret: consuetudine qualibet contrariâ non obstante, ita tamen, quòd in istis & similibus rationabiles deducantur expensæ.* Idem declaravit S. Congreg. 5. Aprilis 1627. utì videri potest apud *Fermosinum* De potest. Capit. Sede Vacante, tr. 1. q. 4. n. 6. Intellige hæc, per se loquendo, id est, præscindendo à privilegio, statuto vel novâ consuetudine legitimè præscripta. Probabiliùs autem tenent *Covarr. Mol.* uterque, *Gutt. Paris.* & alii, quos citat atque sequitur *Garcias* de Benef. p. 2 c. 1. n. 96. fructus pro rata anni dividendos esse inter defunctum & successorem: & consequenter ex fructibus respondentibus tempori vacationis, peti poterunt expensæ faciendæ in onera v. g. aulæ per tempus aliquod continuandæ, nam in dicto Cap. *Statutum* additur, *ita tamen, quòd in istis & similibus rationabiles deducantur expensæ:* sunt autem rationabiles ejusmodi expensæ, tamdiu enim

enim censetur domui suæ præesse Prælatus: Item si Ministris & Officialibus secundùm loci consuetudinem solvantur salaria usque ad certum tempus: hinc *Glossa* ad dictum Cap. Verbo *Expensis*, ait, *hoc etiam ibidem addebat Archidiaconus, ut quia salaria dantur Officiali..... vel fiunt expensæ in Ministris* &c. Intellige semper, nisi obstet statutum vel alia consuetudo.

§. II. Putat *Tond.* qq. benef. p. 1. c. 22. n. 2. 951
Fructus beneficii, si exacti non sint ante obitum beneficiati, non transire ad hæredes, sed remanere in dominio Ecclesiæ, verùm oppositum cum communi docet *Galli* disp. 37. n. 7., Quia tales fructus, quando cessit dies, habentur pro perceptis, ergo sicut fructus percepti spectant ad hæredes, ita etiam exigendi; similiter si pensionarius moriatur ante terminum solvendi, beneficiarius solvere debet hæredibus pro rata fructuum perceptibilium usque ad illud tempus, utì cum communi *Garc.* p. 2. c. 1. n. 106. *Tond.* n. 4. *Lott.* l. 1. q. 44. n. 16. *Galli* n. 8., quem vide totâ disp. 37. Vide etiam dicenda n. 962. & 1162. Item *Luca* de benef. disc. 100.

Q. 136. *Quid in genere notandum sit circare-* 952
signationem. R. Seqq.

§. I. Singulas particulas in definitione resignationis positas explicat *Leur.* p. 3. q. 234. Divisiones autem exponit q. 235., inter cætera rectè notans cum *Nav. Barb. Lott. Pirh.* contra *Az. Castrop.* & alios, resignationem tacitam non esse quamcumque amissionem beneficii, quæ fit ex sola juris dispositione independenter à voluntate beneficiati (hæc enim non est resignatio, sed potiùs privatio jure ipso, v. g. ob initum matrimonium) sed esse talem dimissionem, quæ absque verbis vel scriptura inducitur à jure ipso per quandam interpretationem voluntatis beneficiati

ciati sufficienter declaratæ ex facto aliquo ad renuntiandum apto, utì si quis permittens beneficium suum conferri alteri, simul det signum externum, quo consensus ille sufficienter significetur.

953 §. II. Nomine resignationis, ordinariè venit pura, & non conditionata, nisi materia subjecta vel circumstantiæ aliud postulent; hinc si quis habeat exspectativam ad primum beneficium vacaturum per mortem vel resignationem, si aliquod resignetur sub conditione, non poterit illud prætendere, *Gonz.* & alii. *Dixi*, ordinariè, nam quando in Regula de mensibus à reservatione Papæ excipiuntur vacantia ex resignatione, per hanc intelligitur etiam conditionata: similiter omnis dispositio loquens de resignatione, regulariter intelligitur etiam de permutatione, quamvìs permutatio sit resignatio conditionata; hinc Regula de publicandis resignationibus intelligitur etiam de permutationibus. Vide *Leur.* q. 236.

954 §. III. Conditiones, quæ apponi possunt resignationi, reducuntur ad has 4., 1. Ut beneficium conferatur alicui designato; & hæc dicitur in favorem. 2. Ut resignatarius vicissim ipsi permittat suum beneficium; & hæc dicitur permutatio. 3. Ut sibi reserventur omnes vel aliqui fructus; & tunc dicitur sub pensione. 4. Ut regredi vel ingredi possit ad beneficium; regredi quidem, v. g. si resignatarius præmoriatur; ingredi autem, v. g. si alicui collatum sit beneficium, & hic ante captam possessionem cedat alteri, sub pacto, ut post absoluta studia propriâ auctoritate illud recipere possit; & tunc dicitur resignatio cum regressu vel accessu. Vide *Leur.* q. 235. n. 3.

955 Q. 137. *An resignatio censeatur favorabilis, an odiosa.* R. Facta ob utilitatem Ecclesiæ, est favorabilis;

bilis; facta in favorem tertii, est odiosa : & in genere resignatio censetur odiosa, ideoque strictæ interpretationis, *Gl. Nav. Decius, Cravet. Burs. Paris. Castrop.* t. 13. d. 2. p. 15. n. 5. *Garc. Leur.* p. 3. q. 237. An idem sit de permutatione, dicetur n. 1081.

Q. 138. *Quid notandum sit circa vacationem beneficii resignati. R.* 956

§. I. Si resignatio sit pura & à Superiore admissa, hoc ipso adest vacatio beneficii, quoad titulum, *Leur.* p. 3. q. 238. Item quoad possessionem naturalem & civilem, *Paris. Leur.* q. 243. Quamvis secundùm dicta n. 685. manere possit possessio facti seu detentio, si resignans permaneat in loco beneficii & officio; cui si pergat incumbere animo continuandi, putant *Butr. Calder Sarn. Rebuff. Leur.* q. 239. retineri etiam possessionem naturalem ; Vide tamen *Leur.* q. 264. n. 1.

§. II. Si resignatio sit in favorem & expeditæ sint literæ, v. g. pro Titio, docent aliqui cum *Lott.* hoc ipso adesse vacationem, quamvis Titius ante obtentum beneficium moreretur, dummodo resignationi consenserit, quia pactum & conditio non fuit, ut Titius reipsa haberet beneficium, sed ut Papa conferret in favorem Titii, quod factum est, ergo conditio videtur impleta, & mortuo Titio vacabit beneficium per resignationem in manibus Papæ. *Cons.* nam si literæ fuissent expeditæ in forma *gratiosa*, habuissent vim, & Titius jam obtinuerat gratiam in instanti, quo gratia fuisset signata & registrata, non obstante voluntate resignantis, uti fatentur plerique cum *Rebuff.* & *Gonz.*; potestque de hoc videri *Rosa* de Exe. lit. Apost. p. 1. c. 6. à n. 199. , Ergo idem dicendum est, licèt fuerint in forma, *dignum.* Contradicunt cum communi *Barb.* de Jure Eccles. l. 3. c. 15. n. 75. *Rosa* c. 15. à n. 87. *Luca* de benef. d. 957

34. n. 5. d. 35. n. 3. d. 39. n. 2. d. 94. n. 4., quia mens resignantis fuit non abdicare jus, nisi illud obtineret Titius, cui resignantis menti benignè annuit Papa, ergo beneficium non vacat, nisi resignatio effectum sortiatur in resignatario; pro quo duas claras decis. Rotæ affert *Rosa* à n. 135.; imò *Tond.* putat jus non perdi à resignante, nisi resignatarius jam sit adeptus possessionem. Vide *Leur.* q. 240. Addunt *Nav. Rebuff. Barb. Sarn. Paris. Tond. Leur.* q. 243. possessionem continuari à resignante, ideoque posse peragere omnia, donec adimpleatur conditio: quod verum esse dicit *Luca*, etiamsi inter resignantem & resignatarium fuerit ab initio orta lis, an capta ab hoc possessio fuerit valida. Vide *Leur.* q. 241.

958 §. III. Si quis bonâ fide resignet propriâ authoritate aut coram non Superiore, amittit possessionem sed non titulum, *Abb. Menoch. Barb. Paris.* Et ad recuperandam eam possessionem, secundùm *Nav. Barb. Paris.* indiget authoritate Superioris. Si conditionatè resignet nulliter, idque scienter, amittit titulum, *Rota, Rebuff. Paris. Garc. Luca.* Si resignatarius resignationem non publicet, amittit titulum, & beneficium vacat per resignationem, *Gonz. Garc. Lott. Luca.* Si resignans moriatur intra 20. dies, beneficium vacat hujus morte, *Lott. Luca.* Si resignârit purè & moriatur, ac pariter moriatur resignatarius per literas in forma *dignum* nominatus, sed necdum provisus, beneficium videtur vacare per resignationem & non per mortem hujus resignatarii, quia per literas in forma *dignum* non acquiritur jus in re; Contradicit tamen *Luca* d. 35. n. 31. dicens in forma *dignum* tunc tantùm non habere effectum. quando constaret gratiam non posse redigi in actum, v. g. ob incapacitatem subjecti provisi; si autem constet gratiam esse justificabilem, putat dicendam

cendam esse puram & perfectam ab initio, quia conditio, quæ de facto inest, non suspendit actum, subsequens autem justificatio secundùm ipsum solùm declarat, quod jam inerat & nobis ignotum erat, atque ideo aperit viam ; non ad jus jam præhabitum, sed ad executionem, sicque pluries esse decisum affirmat ; & idem iterum defendit uberiùs d. 37. n. 7. Vide *Rosa* à n. 106.

§. IV. In casibus illis, quibus amittitur titulus, etiam amittitur possessio ; valentque dicta similiter de permutatione. Vide *Leur.* q. 242. An autem & quando vacent beneficia permutata, dicetur n. 1082. 959

Q. 139. *Ad quem spectent fructus beneficii resignati. R.* 960

§. I. Si resignatio sit irrita, & resignans non perdat titulum, fructus ad hunc spectant ; si autem amiserit vel deposuerit titulum, caret fructibus, *Rebuff. Gonz. Paris. Leur.* p. 3. q. 246.

§. II. In resignatione pura fructus, per se loquendo, spectant ad successorem, non aliter ac si beneficium vacasset per obitum, secundùm dicta à n. 950., docentque *Paris.* & *Lott.* In resignatione autem facta in favorem, secundùm *Paris.* & alios fructus usque ad diem consensûs à Superiore præstiti debentur resignanti, & ab illo die incipiunt deberi resignatario : hinc universim verum est, quòd in omni resignatione fructus non debeantur resignanti, nisi usque ad momentum, quo ab eo abdicatur titulus & possessio, ac postmodum reserventur successori, etiamsi postea priùs acquirat jus in beneficio, *Barb.* Vide *Leur.* à n. 4. 961

§. III. In resignatione pura, fructus civiles, quales sunt pensiones ex censu, locagium domûs, spectant ad resignatarium, nisi resignans reservarit, aut consuetudo sit contraria, nam alioqui censetur cum 962

titulo abdicasse omne jus à se, *Tond. Lott.* Oppositum est in moriente, nam hic nihil disponit circa beneficium & fructus, hinc fructus civiles spectant ad hæredes, secundùm ratam temporis, quo defunctus beneficium habuit, secundùm dicta à n. 950., docentque *Bonac. Monet. Tond. Lott.* In resignatione in favorem, fructus civiles debentur resignanti usque ad tempus acceptationis, *Tond. Lott.* Naturales autem fructus & mixti adhuc pendentes, secundùm aliquos spectant ad resignatarium, sicuti spectarent ad successorem & non ad hæredes, si resignans fuisset mortuus, quia Clerici in vita æquiparantur usufructuariis, qui secundùm *Nav. Monet. Bonac. Tond.* solos fructus jam collectos & à solo separatos faciunt suos; sed secundùm *Covar. Mol. Garc. But. Paris. Fill.* & alios spectant partim ad resignantem partim ad resignatarium, secundùm ratam temporis, quo beneficium habuerunt, æquum enim est, ut qui habet titulum & præstat officium, gaudeat beneficii fructu; quod magis valet de fructibus tempore resignationis à solo separatis, licèt nondum exactis vel invectis, *Paris. Leur.* q. 247.

963 Q. 140. *Ad quem spectent obligationes, jura, commoda & incommoda beneficio resignato annexa. R.*

§. I. Successor in beneficio etiam nulliter resignato, per se loquendo, tenetur ex fructibus, si hos percipiat, solvere pensiones & onera realia beneficio imposita, resignans tamen tenetur illa præstare usque ad tempus resignationis, *Gig. Barb. Paris.* Et si hic neglexerit, putant aliqui resignatarium teneri, sicuti possessor fundi tenetur ad decimas prædiales de præterito non solutas. Vide *Leur* p. 3. q. 248.

964 §. II. Resignans, post resignationem admissam, non tenetur ampliùs vi beneficii ad Horas, *Nav. Paris.*

Pariſ. Barb., reſignatarium autem teneri ſtatim poſt collationem acceptatam, etiam ante captam poſſeſſionem, docet *Nav.*, quia habet jus in beneficio, ſed contradicit *Pariſ.*, quia à poſſeſſione capta numerantur illi ſex menſes, intra quos, ſi non oret, privatur beneficiatus fructibus & tenetur perceptos reſtituere, utì dicetur n. 1201. *Barb.* ſentit cum *Nav.*, ſi reſignatarius ante poſſeſſionem captam percipiat fructus, ſi autem non percipiat, ſentit cum *Pariſ.* Quòd ſi reſignatario datus ſit merus titulus, & omnes fructus ex licentia Papæ relinquantur in penſionem reſignantis, *Caj. Sandoval, Sanch. Hurt.* dicunt reſignatarium non teneri ad Horas, quod probabile eſſe fatetur *Bonac.* (quamvìs cum aliis multis diſſentiat) Idem dicunt *Mandoſ. Sarn. Pariſ.*, ſi hoc ita diſpoſitum ſit jam antè ex conſenſu prædeceſſoris, non autem ſi fiat de conſenſu ipſiuſmet reſignatarii retinentis aliquod ſervitium beneficio annexum, nam tunc per ipſum ſtat, quo minùs fructus ſaltem aliquos habeat; & hoc etiam tenet *Lugo* in Reſp. Mor. l. 5 d. 6. n. 4. (rectè addens, ſi negligat, non obligari ad reſtitutionem, cùm nihil percipiat) ſed *Hurt.* adhuc contradicit, quia Papa ſic dividens fructus à beneficio videtur etiam liberaſſe reſignatarium onere legendi Horas, reſignans autem ſive penſionarius erit ſimiliter liber & tantùm tenebitur ad officium parvum B. V., ſecundùm dicenda n. 1156. Vide *Leur.* q. 249.

§. III. Si beneficium requirat reſidentiam, purè 965
reſignans poſt reſignationem à Superiore admiſſam non tenetur reſidere, etiamſi ei reſervati ſint omnes fructus & ſtallum in choro, *Gig. Sarn. Pariſ.* Reſignans in favorem tenetur, quamdiu percipit fructus *Barb.* Reſignatarius tenetur ſtatim à poſſeſſione capta, *Pariſ. Leur.* q. 250.

966 §. IV. Si Papa aliquam causam commiserit decidendam Titio in dignitate constituto, & Titius hanc dignitatem resignet post acceptatam commissionem, *Abb.* putat hanc cessare, quia facta erat intuitu dignitatis, quæ cessavit, non aliter ac Legatus ex provincia reversus absolvere non potest causam in provincia inceptam: Oppositum tenent alii communiùs cum *Paris.*, dummodo resignans non sit factus incapax talis commissionis, v. g. per matrimonium, quia in talibus spectatur initium, ergo satis erat adesse dignitatem, quando dabatur commissio. Quòd si Commissarius moriatur, & in commissione erat expressum solum nomen dignitatis, commissio transit ad successorem in dignitate; si erat expressum nomen proprium Commissarii, commissio extinguitur, Cap. *Quoniam Abbas*, de off. deleg. *Paris. Leur.* q. 251.

967 §. V. Omnia commoda & jura, quæ conveniebant resignanti ratione beneficii, transeunt in resignatarium, quia habet beneficium, in quo fundantur, & resignans censetur mortuus, *Rota, Burs. Paris. Leur.* q. 252. Si tamen resignans non probetur pacificè possedisse per triennium, & alius contradictor titulum suum justificasset, deberet resignatarius justificare titulum resignantis, *Rota, Calder. Lott.* Vide *Leur.* q. 253. Similiter qui jus suum fundat in resignatione, tenetur hujus existentiam & valorem probare, *Burs. Luca, Leur.* q. 254.

968 §. VI. Resignatarius tenetur stare locatione per resignantem facta nomine Ecclesiæ, uti etiam si contraxerit expresso nomine officii propter utilitatem Ecclesiæ; non autem tenetur stare factâ per resignantem nomine proprio; & idem videtur esse de quocumque successore in beneficio, *Tond. Paris.* & alii. Vide *Leur.* q. 255. Tenetur etiam resignata-

gnatarius stare transactione vel pactis per resignantem factis, dummodo adsit confirmatio Superioris, *Paris. Rebuff Leur.* q. 256. Item tenetur solvere debita à resignante contracta pro necessitate Ecclesiæ, Cap. 1. *De solut.*; Quod *Rota*, *Abb. Mandos. Paris.* extendunt etiam ad debita contracta pro illo, qui Ecclesiam possidet, quia ipso indigente censetur indigere Ecclesia, quæ necessitati suorum Ministrorum servit, nisi fortè hæc contraxisset voluntariè. Vide *Leur.* q. 257. Tenetur quóque resignatarius præstare alimenta resignanti in favorem suum, si fortè ipsi desint, utì donatarius tenetur donatori: Videtur etiam teneri præstare resignanti purè, nam additur, *modò resignans aliunde vivere valeat.* Vide *Luca* de benef. d. 37. n. 15. Etiam tenetur purgare attentata ante resignationem à resignante circa beneficium commissa, *Lancell. Paris. Leur.* q. 259. Item spolium, cùm res transeat cum suo vitio, Cap. *Ex parte*, de Testibus, *Sarn. Paris. Leur.* q. 260. Si autem resignans aliquid contra se fassus est ante resignationem, debet illo stare resignatarius, nisi aliunde prætendat aliud jus, *Paris. Lott. Leur.* q. 261. Sententia autem contra resignantem lata post resignationem non nocet resignatario, quia resignans jam censebatur mortuus, *Rota*, *Paris. Leur.* q. 262.

Q. 141. *Quomodo resignans possit mutare aut revocare consensum, vel redire ad beneficium.* R. 969

§. I. Si quis resignet in favorem plurium, sola resignatio pro primo est valida, licèt posterior esset sub priore Data, utì habet Reg. 40. Cancell.; Et secundus est intrusus, nec præscribit, licèt per triennium possideat, utì volunt multi, vide tamen dicta n. 714. Dicuntque hoc tenere, quamvis pro primo resignasset per procuratorem aut apud Ordinarium, pro secundo autem per seipsum aut apud

Papam, secundùm dicenda n. 1041. Item licèt primus non fuisset usûs resignatione intra duos annos. Attamen secunda valeret, si prima non fuisset admissa, aut si fuisset revocata ante præstitum consensum in Camera vel Cancellaria, aut si jus per primam non fuisset abdicatum à resignante, *Rebuff. Paris. Leur.* p. 3. q. 263.

970 §. II. Resignatio necdum admissa à Superiore revocari potest, licèt supplicatio pro admissione jam præsentata sit, *Nav. Bursatt. Paris.*; si autem quis petierit licentiam resignandi & hanc concesserit Superior, cogi posse ad resignandum docent plurimi cum *Paris.* juxta Cap. *Quidam*, de Renunc., ne illudatur Superiori & quia talis variatio est indecens, quod verum esse fatentur *Laym.* & *Pirh.*, quando Superior absolutè concessit veniam, aut alicui commisit recipere talem renunciationem, si ipsi videatur; quando autem veniam dedit vel commisit cum respectu ad voluntatem resignaturi, v. g. si hic in conscientia putet se habere causam, rectè dicunt manere locum pœnitentiæ: Addit *Lott.* semper supplicari posse pro aliter instituenda resignatione: Putant etiam *Paris.* & *Pirh.* post veniam renunciandi coram Papa dari locum pœnitentiæ: exceptis Episcopatibus & beneficiis consistorialibus. Vide *Leur.* q. 264.

971 §. III. Quamvis resignatio in favorem sit apud Papam admissa, signata per, *fiat*, *ut petitur*, registrata; imò & resignans jurarit se non revocaturum, tamen datur locus pœnitentiæ, tum quia imbibit hanc tacitam conditionem, si supplicantes in eadem voluntate permaneant, tum etiam quia describuntur tantùm à Notariis, & plerumque remanent in manibus supplicantium, qui lacerare possunt, hinc res est adhuc imperfecta, quia *dum supereſt aliquid*

agen-

gendum, *nihil adhuc dicitur actum*, ideoque præstitus hic consensus dicitur causalis & parvus, *Bursatt. Paris. Lott. Chok.*, qui tamen addunt, & resignatarius cum consensu Papæ acceptasset, & jus suum cessisset alteri, resignantem non posse pœnitere. Si autem supplicationi signatæ per Datarium & registratæ præstitus sit à resignante in Camera vel Cancellaria consensus formalis & extensus, (potest enim is præstari vel in Camera vel in Cancellaria, *Paris. Leur.* q. 698. n. 10.) tunc non datur locus pœnitentiæ, quia *remittentibus actiones suas non est regressus dandus*, L. *Quæritur*, §. *si venditor*, ff. de ædil. edicto, & *quod semel placuit, amplius displicere non potest*, Reg. 21. Juris in 6., talisque illusio & variatio in ecclesiasticis prohibetur Cap. *Cùm autem*, de Jurepatr., Cap. *Publicato*, de Elect. Cap. *Quidam*, de Renunciat. Vide *Leur.* q. 270.; In omnibus autem beneficiis non consistorialibus, id est, quæ in consistorio Papæ & Cardinalium non conferuntur, necessariò debet in Camera vel Cancellaria præstari hic consensus extensus, cum juramento, quòd non intervenerit fraus, dolus, vis, metus, simonia: Neque nunc urget tempus, intra quod præstetur, uti docent *Lott.* & *Chok.* contra *Paris.*, qui putavit præstandum intra 15. dies à die submissæ per Datarium supplicæ; Vide *Leur.* q. 265. 266., qui circa hunc consensum extensum explicat q. 267., an revocari possit vel priùs poni post expeditionem litterarum; item q. 268., quomodo retrotrahatur ad diem primò datæ supplicæ, & an probanda sit illius existentia; item q. 269., in quibus casibus derogari soleat Regulæ requirenti consensum extensum.

§. IV. Si Cajus resignarit in favorem Titii, pro 972
quo jam expeditæ sint litteræ in forma *gratiosa*,

Cajo non datur locus pœnitentiæ; Vide *Luca* de benef. d. 38.; Si autem admissa sit per Papam resignatio & acceptata à Titio, qui tamen necdum justificatis litteris in forma, *dignum*, moriatur, *Lott.* dicit Cajum non posse pœnitere aut redire ad beneficium, quia jam amiserat illius jus, secundùm Cap. *Ex transmissa*, de Renunc.; & idem dicit, si Titius non reperiretur dignus, sed vide dicta n. 957. & *Leur.* q. 276. & 277.

973 §. V. Secundùm *Gemin. Bursatt. Paris. Leur.* q. 271. potest ille pœnitere & ante collationem alteri factam repetere beneficium, qui inconsultò resignavit; item qui ex ira vel indignatione, *Dec. Boer. Paris.*; Id tamen difficulter admittetur, nisi statim improvidam resignationem revocet. Quòd si resignatio facta sit vi, metu vel dolo, maximè revocari potest, aut certè ab initio nulla est, arg. Cap. *Super hoc*, & Cap. *In præsentia*, de Renunc. *Paris. Coras. Leur.* q. 272.

974 §. VI. Si resignatio habuerit effectum, non potest rediri ad beneficium sine nova provisione, quia fuit extinctus prior titulus, unde si ille, qui resignavit, beneficium recipiat, perdit prærogativam antiquitatis, *Paris.* Si autem resignatio non habuerit effectum ob non impletas conditiones, *Rota. Paris. Imol.* aliique cum *Leur.* q. 275. putant non esse opus novâ provisione, quamvis contradicant *Mascard. Selv.* & alii; Ratio est, quia quando resignatio non habuit effectum, jus non est amissum, secundùm dicta à n. 956. Requirunt tamen declarationem Superioris *Vbert. Felin. Paris.*, quia quando possessio occupata est ab alio, non potest quis in illam propriâ auctoritate involare.

975 *Q. 142. Quæ beneficia, ex cujus consensu & quomodo resignari possint. R.*

§. I.

§. I. Omnia beneficia, cujuscumque sint generis & qualitatis, nisi specialiter jure prohibeatur, resignari possunt: Hinc resignari potest Papatus, quòd enim resignatio debeat fieri in manus Superioris & secundùm alterius judicium, tenet tantùm in illis, qui Superiorem habent, non autem in Supremo Principe, *Leur.* p. 3. q. 280. Item Patriarchatus, sed non in favorem; Episcopatus resignari potest purè & conditionatè, *Leur.* q. 281 282. Item resignari possunt Abbatia, Prioratus, officia Ecclesiastica, beneficia Parochialia, sed ordinariè tantùm post tres vel quatuor annos: Item Vicariæ perpetuæ, portiones, etiam dimidiæ, Oratorium, Eremitorium, præstimonia data in titulum, beneficia patrimonialia conferenda designatis per fundationem, manualia, etiam in favorem, sed cum expressione manualitatis; Vide *Leur.* q. 283. & seqq. De resignatione dignitatis extra Ordinem collatæ Religioso, Item officii Abbatissæ, Vide *Leur.* q. 329. 330.

§. II. Beneficia, quæ optari solent, possunt re- 976
signari apud Papam, si enim resignationem admittat, reservantur, & tunc in provisione dicit, *non obstantibus statutis & consuetudinibus, Paris. Tond. Lott. Leur.* q. 292. Elective etiam resignari possunt, sed si fiat in favorem, requiritur consensus eligentium, qui saltem subsequatur, nam consensus superveniens animat actum; Et hic consensus sufficienter colligitur esse, si procedant ad electionem novi, *Paris.* l. 7. q. 23. à n. 32. Si consensum negent, resignatio videtur valere, sed potest annullari, Cap. *Ea noscitur*, De his, quæ fiunt à Præl. *Senis, Paris.* Et si fiat in utilitatem Ecclesiæ, sufficit consensus majoris partis, si in utilitatem hominis, requiritur consensus omnium, *Gemin. Az. Paris. Pirh.* Vide *Leur.* q. 293.: Si autem electiva resignentur purè coram

coram confirmante, adhuc requiri consensum eligentium docent *Paris.* & *Leur.* q. 387. n. 4.

977 §. III. Beneficia patronata resignari possunt purè, etiam sine consensu Patroni, apud Ordinarium, (sed ab Ordinario conferri non possunt sine præsentatione Patroni) *Leur.* q. 294., quamvis q. 387. n. 3. videatur dicere oppositum. Idem dicit *Garc.*, si beneficium spectet ad collationem inferioris: ut tamen apud Papam resignentur in favorem, requiritur consensus Patroni, *Inn. Abb. Roch. Leur.* p. 2. q. 109.; quod etiam de Patrono Ecclesiastico valere dicunt *Lambert. Paris. Pirh.* (& admittunt *Ventrig. Tond. Chok. Pirh.* de permutatione coram Ordinario,) negant tamen *Garc.* & alii communiter de resignatione coram Papa, licèt hic requirat consensum Patroni laici; & quando Patroni sunt plures, dicendum est idem, quod n. 976. dictum est de consensu Electorum, *Senis*, *Chok.*; satis est autem postea poni consensum Patroni laici, nec ideo videtur ab initio irrita esse resignatio aut provisio alterius, *Roch. Covar. Senis*, *Garc. Tond. Ricc. Chok. Pirh.* contra alios: Est tamen irritanda Patrono contradicente intra tempus ad præsentandum datum, *Ricc. Paris. Garc. Tond. Pirh.* Provisio verò beneficii scienter resignati contempto Patrono est ipso jure nulla, *Garc. Tond Lott. Luca*; vacatque beneficium, & potest alius à Patrono præsentari post rem judicatam super nullitate inducente vacationem, etiamsi resignatio sit facta in favorem coram Papa, *Sarn. Garc. Luca.* Si tamen facta est, quia probabiliter ignorabatur patronatus, resignans potest etiam invito Patrono redire ad beneficium, quia nec contempsit nec ingratus fuit; putat tamen *Lott.* prærequiri sententiam superioris, quâ declaret resignationem fuisse nullam. Vide *Leur.* p. 3. q. 294.

§. IV.

§. IV. Reservata Papæ resignari possunt apud 978
Papam & Ordinarium, sed apud Ordinarium, non in favorem; nec potest de illis providere nisi Papa, *Az. Paris. Castrop. Pirh.*. Et de tali beneficio provisus per Ordinarium est intrusus, nec acquirere potest titulum vel possessionem, *Felin. Mandos. Mant. Garc. Lott. Leur.* q. 295. Exempta à potestate Ordinariorum apud Papam resignari possunt, *Paris. Az. Chok. Pirh. Leur.* q. 297. & 331. Illa, quorum conferendorum Indultum habet aliquis, etiam apud hunc resignari possunt, nisi aliud colligatur ex verbis; Vide *Leur.* q. 301. Illa, super quibus concessa est exspectativa, resignari non possunt in favorem, nisi coram Papa de hoc admonito, Clement. I. *de renunc. Gamb. Paris.* Et si fiat coram Ordinario, vacat, ac subintrat exspectans, *Rota*, *Put. Paris. Leur.* q. 296.

§. V. Beneficia unita, si unio necdum venerit 979
ad effectum, resignari non possunt, *Trid.* Sess. 21. c. 5. de ref., Et si quis resignet coram Papa sciens unionem, & non faciens de ea mentionem, beneficium vacat, & unio habet effectum, *Paris. Garc. Pirh.*; si autem unio sit sortita effectum, multò minùs resignari possunt, quia unus titulus plerumque est exstinctus & in alterum transfusus, secundùm dicta n. 280. Beneficia tamen carentia reditibus resignari possunt, *Rotæ*, *Paris.* Vide *Leur.* q. 298.

§. VI. Beneficia data in Commendam tempo- 980
ralem resignari non possunt à deserviente, quia nullum in eo jus habet, sed tantùm administrationem, quæ solùm potest purè dimitti: data in Commendam perpetuam resignari possunt, quia habetur jus & titulus, qui abdicari potest, etiam in favorem: similiter qui tantùm habet jus ad rem & non in re resignare non potest, *Paris. Tond.*; si tamen prætendat

tendat se habere jus in beneficio, potest hoc jus prætensum renuntiare, *Paris.*, & habens jus ad rem, v. g. per electionem, potest hoc jus pure dimittere. Vide *Leur.* q. 303. potest quóque beneficium etiam in favorem resignari ante expeditas bullas; ante publicationem resignationis, per quam acquisivit; ante captam possessionem, *Paris Leur.* q. 304.

981 §. VII. Si alicui concessus sit regressus ad beneficium, dum vacabit per cessum vel decessum, resignari non potest, sed si possidens cedat vel decedat, subintrat regressus, *Barb.* & alii. Vide *Leur.* q. 300, qui q. 302. plura habet circa hospitalia, præceptorias & beneficia Melitensium.

982 §. VIII. Beneficium litigiosum potest simpliciter dimitti coram Ordinario vel etiam Notario; quamvis non actuario, modò fiat mentio de litis pendentia: nec regula de subrogandis habet locum, nisi collitigans habeat à Papa confirmationem sui juris; unde si alter tum ingrediatur possessionem vacuam, non attentat, quia desiit litigiositas, hinc etiam hic resignare poterit. Si autem lite adhuc pendente fiat resignatio coram Ordinario, valet, sed Ordinarius conferre non potest, nec alium collitigantem surrogare, quia beneficia litigiosa sunt reservata Papæ per Cap. 1. & 2. *Ut lite pendente*, in 6. Si resignatio fiat coram Papa absque narratione litis, invalida est; quod verum esse dicit *Paris.*, etiamsi Papa motu proprio conferret, non factâ mentione litis. Vide *Leur.* q. 308., & dicta n. 526. Si tamen resignatio sit facta ante litem inceptam circa titulum beneficii, possunt resignatario expediri litteræ, & etiam capi possessio pendente lite, *Abb. Imol. Az. Paris.* Vide *Leur.* n. 6.

983 *Q.* 143. *An resignari possit beneficium vel titulus, super quo quis est ad majorem Ordinem promotus. R.*

§. I.

§. I. Voluntariè resignari non potest beneficium nequidem apud Papam, super quo quis ad majorem Ordinem promotus est, nisi hæc duo narrentur, & quòd eo titulo sit ordinatus, & quòd aliunde habeat, quo vivat, aliàs resignatio est irrita, *Trid.* Sess. 21. c. 2. de Ref. Et si Ordinarius resignationem, in qua hæc non narrantur, admittat, beneficium per Constit. *Pii V.* vacat ac devolvitur ad Papam, teneturque Ordinarius de propriis providere resignanti, *Paris. Garc. Tond. Nicol.* Quamvis autem ipse Papa admittat, est irrita, & resignans retinet jus, poteritque Ordinarius de eo beneficio disponere, si resignans decedat in mense Ordinarii, *Garc. Tond. Nicol.*. *Dixi*, voluntariè, nam si resignatio aut privatio inducatur à jure, v. g. ob assecutionem alterius incompossibilis, valida est, nec opus ista narrari, *Garc.*; tale tamen beneficium surrogatum pro titulo resignari non potest, nisi ista pariter narrentur, quia surrogatum hìc habet naturam illius, cui surrogatur, L. *ſ eum*, §. *Qui injuriarum*, ff. Si quis cautioni, *Gutt. Garc. Chok.* Et disposuit etiam *Pius V.*, ut nec aliud beneficium, super quo non est ordinatus, resignetur, nisi aliunde habeat unde vivat, *Paris. Garc.* Vide *Luca* de benef. disc 37. n. 14. De permutatione dicetur n. 1103.

§. II. Etiam dimitti non potest titulus patri- 984
monii, super quo quis ordinatus est, *Trid.* suprà: soletque requiri juramentum non resignandi, nisi aliunde provisum sit de honesta sustentatione ac sciat approbetque Episcopus. Vide *Leur.* p. 3. q. 305. & seqq. Similiter pensiones constitutæ loco beneficii, super quo quis est ordinatus, resignari non possunt, cùm sint ad necessitatem sustentationis. Vide *Leur.* q. 309

Q. 144. *Quinam resignare possint beneficium.* R. 985
§. I.

§. I. Qui prævidet se ob delictum etiam notorium esse privandum, resignare potest, etiam in favorem, etiam per procuratorem, cum reservatione pensionis, etiam pendente lite aut post latam sententiam perpetui carceris aut etiam privationis, si ab hac appellârit, tum enim privatio non habebit effectum, nisi post tres conformes; nec beneficium tale ideo fit litigiosum, nisi postquam alteri fuerit adjudicatum, *Rebuff. Gonz. Paris. Garc.* p. II. c. 3. à n. 80. Nec opus est in resignatione fieri mentionem criminis, litis aut privationis, cùm id nullibi in jure caveatur, *Garc. Castrop. Corrad. Pirh.* contra *Felin Paris. Tond.*: Et tenent dicta, licèt reus sciat beneficium pro casu privationis jam impetratum esse à tertio, *Covar. Garc. Castrop. Tond. Pirh.* contra *Butr. Lancell. Felin. Gomes. Farin. Paris.*, quia nempe adhuc habet jus in beneficio, quod non prohibetur abdicare, nisi aliud exprimatur in rescripto impetrationis. Putant tamen *Pirh.* & alii contra *Garc.* talem resignationem posse poste post totam sententiam rescindi per Judicem, quod maximè teneret de rescissione pensionis. Vide *Leur.* p. 3. q. 310. 311.

986 §. II. Privatus ipso jure resignare non potest, cùm jus ampliùs non habeat, communis cum *Leur.* q. 312.: Et tenet hoc, etiamsi fiat ante sententiam declaratoriam, supposito ex dictis n. 943., quòd hæc requiratur, quia talis à momento commissi criminis amisit jus, ac subsequens declaratio eò retrotrahitur. Et idem est de privato per sententiam hominis, si hæc transierit in rem judicatam, quamvis necdum sit executioni data, nam etiam tum amisit omne jus, *Paris. Garc. Leur.* q. 313. contra *Rebuff.* Unde si apud Papam resignarit sub pensione, non factâ mentione amissi tituli, pensione frui non potest,

est, quia Papa tantùm illi vult pensionem dari, qui per resignationem abdicat titulum, *Gig. Gamb. Garc. Paris. Leur.* q. 314.

§. III. Quando is, cui reservata pensio, egit ad privationem vel regressum ob non solutam pensionem, resignatarius non potest resignare in favorem tertii; aliàs potest, etiam non admonito primo resignante; & hic secundus resignatarius non potest à primo ob non solutas pensiones molestari. Vide *Leur.* q. 315. 316. 987

§. IV. Habens parochiam, ob quam tenetur promoveri intra annum, potest eam ultimâ die anni resignare, quia pœna privationis non incurritur, nisi tempus ex toto labatur: non facilè tamen admittetur hæc resignatio, quia stylus habet, ut si tantùm brevi tempore possederit, rejiciatur cessio, *Paris. Leur.* q. 313. Et similiter in simplcibus beneficiis requirentibus residentiam stylus Datariæ requirit, ut resignans exprimat se possedisse per annos saltem absolutè tres, ideoque debet declarari, à quo tempore obtinuerit, *Paris. Garc. Castrop.* t. 13. d. 6. p. 2. §. 5. n. 9. Et si ponat, per annos quinque circiter, satis est, si per annos quatuor & medium, *Garc. Corr.*, qui notat praxin illam tenere tantùm in resignatione apud Papam & non apud Ordinarium. Quòd si quis præsens in Curia obtineat aliquod beneficium, jurare debet se non habere animum resignandi; intellige intra breve tempus, usus enim habet, ut resignare possit post aliquot annos, *Garc. Corr. Leur.* q. 319. 988

§. V. Impetrans beneficium per annum pacificè possessum, potest illud, si resignationem Superior admittere velit, statim resignare, nec evocato possessore, nec causâ expeditâ, quia ad hæc tenebitur resignatarius, *Sarn. Mandos. Paris. Leur.* q. 318. 989

990 §. VI. Promovendi per Papam ad Ecclesiarum aut Monasteriorum regimina non possunt intra tempus vacationis Ecclesiæ aut Monasterii & tempus promotionis suæ resignare sua beneficia alioqui vacatura per promotionem, illa enim Papæ reservantur per Reg. Cancell. Excipe, si quis eo tempore resignavit ignorans se promovendum, quia tum abest fraus, *Gl. Paris.* Vide *Leur.* q. 320.

991 §. VII. Mente captus nequit resignare, nisi in lucido intervallo, Cap. *Quamvis sit triste*, 7. q. 1., Cap. *Consaldus*, 17. q. 2.; Cùm autem resignatio non præsumatur, Cap. *super hoc*, de Renunc., probari debet fuisse lucidum intervallum, *Gl. Rebuff. Paris.* contra *Sarn.*; sed è contrà etiam priùs probari debet fuisse amentiam, quia in dubio præsumitur quis esse sanæ mentis, *Bald. Paris.*; maximè si fuerit brevis amentia, *Bartol. Alex. Dec. Paris.*; Idem est de furore & ebrietate. Vide *Leur.* q. 321.

992 §. VIII. Senex resignare potest, quamvis ejus resignatio difficiliùs admittatur, *Paris. Barb. Leur.* q. 322. Similiter Minores, qui excesserunt 14., & necdum attigerunt 25. ætatis annum, possunt sine Curatoris consensu etiam per procuratorem sine officio Judicis constitutum resignare, *Az. Castrop. Pirh.*; sed impubes, si per dispensationem habeat beneficium ante annum 14., resignare non potest sine auctoritate Tutoris & decreto Superioris, quia pupillus sine Tutore nihil attentare potest, *Burs. Rebuff. Paris. Tond. Pirh. Leur.* q. 324. Quomodo autem Minori vel impuberi, si resignarit, aliquando detur restitutio in integrum, explicat *Castrop.* §. 3. n. 13. & *Leur.* q. 325.

993 §. IX. Putant *Chok.* & *Leur.* q. 326. admissum ad Monasterium sed necdum ingressum novitiatum non posse resignare beneficium intuitu Religionis ingre-

ingrediendæ, tum quia refertur declaratio S. Congreg., eò extendens decretum *Trid.* Sess. 25. c. 16. de Regul, quo prohibentur abdicationes usque ad duos menses proximos professioni, tum etiam quia eadem hìc est ratio, ne videlicet novitii deterreantur ab egressu è novitiatu, aut si egrediantur, ne careant competentiâ vivendi: Novitios autem ipsos posse cum consensu Episcopi etiam sine consensu Superiorum duobus mensibus ante professionem resignare beneficium, etiam super quo ordinati sunt, docent communiùs A A apud *Leur.* q. 327. & 328. n. 3., quamvìs resignatio non habeat effectum, quousque emittant professionem: è contrà *Mach. Villal. Garc. Barb. Castrop.* dicunt illud decretum *Trid.* non agere de resignationibus beneficiorum, sed tantùm de abdicatione aliorum bonorum, quod probabile reputat *Pirh.*, quia loquitur de renunciatione etiam in favorem causæ piæ, quod beneficiis non convenit, adeoque censent beneficia ab ingressuris & ingressis resignari posse, quando & quomodo volent, dummodo serventur leges juris communis: sed *Maj. Az. Paris. Laym. Sperel. Sanch. Tond. Chok. Pirh. Leur.* n. 1. tenent velut probabilius, quòd *Trid.* loquatur etiam de renunciatione beneficiorum, cùm de his sit eadem ratio: talis tamen renunciatio imbibit hanc conditionem, si professio sequatur; hinc beneficia sic resignata conferri non possunt nisi professione secutâ.

Q. 145. *Quid notandum sit circa resignationem factam ab infirmo.* R. Seqq. 994

§. 1. Regula Cancell. de infirmis sic habet, *Item voluit, ut si quis in infirmitate constitutus resignaverit, sive in Romana Curia sive extra illam aliquod beneficium, sive simpliciter sive ex causa permutationis, vel aliàs dimiserit aut illius Commen-*

dæcesserit, seu ipsius beneficii dissolutioni consenserit, etiam vigore supplicationis, dum esset sanus, signatæ, & postea infra 20. dies per ipsum resignantem præstandi consensûs computandos, de ipsa infirmitate decesserit, & ipsum beneficium quavis auctoritate conferatur, collatio hujusmodi sit nulla, ipsumque beneficium nihilominus per obitum censeatur vacare.

995 §. II. Causæ hujus Regulæ fuerunt, 1. ne vel Ordinarii fraudentur collatione sibi competente; vel expectantes, gratiâ sibi factâ: 2. Ne beneficia fiant hæreditaria, aut de illis disponatur quasi per viam ultimæ voluntatis. 3. Ne ab homine per instantem mortem turbato obtrudantur quævis personæ: 4. Ne detur occasio captandi mortem resignantis, *Paris. Leur.* p. 3. q. 333. Et quia Regula illa est secundùm jus commune, ad communem utilitatam & pro servandis juribus Ordinariorum, censent eam esse favorabilem *Rebuff. Paris. Leur.* q. 334., sed contradicunt *Dec. Mandos. Sarn. Gamb.* & alii dicentes esse odiosam, quia est ad gravamen eorum, quos concernit, nempe infirmorum. Vide dicta l. 1. à n. 619.

996 §. III. Sub hanc Regulam cadunt omnia beneficia, etiam electiva, etiam patronata, hinc licèt talis beneficii tanquam per resignationem vacantis jam facta sit institutio, collatio, confirmatio, si tamen resignans ante expletos 20. dies moriatur, ista omnia sunt invalida, & providetur beneficium tanquam vacans per mortem, *Rota, Rebuff. Az. Paris. Tond. Pirh.* Idem est, si infirmus quomodocumque dimiserit, v. g. volendo uniri vel incorporari, *Mandos. Az. Paris. Pirh.*, Item si beneficium sit consistoriale & à Papa provideatur extra consistorium, *Az. Paris.* Item si beneficium acqui-

acquisitum vigore gratiæ per solam supplicationem signatam ante expeditas litteras resignetur, *Parisius* E contrà translatio pensionis ecclesiasticæ non comprehenditur, *Gom. Mandos. Paris.* Nec officia sæcularia Curiæ Romanæ, *Sarn. Az. Paris.* Vide *Leur.* q. 335.

§ IV. Hac regulâ comprehenduntur Cardinales, quia ubi agitur de fraude vitanda, hi etiam comprehenduntur, *Sarn. Azor, Paris. Chok. Pirh.* contra *Barbat. Mandos* & alios. Item Patriarchæ, Episcopi, Abbates, Priores, exempti, familiares Papæ, Officiales Curiæ Romanæ: Item Abbatissæ, Prioriss æ, utì habent *Rebuff. Paris. Chok. Pirh.* contra *Mandos.* Vide *Leur.* q. 336. Item comprehenduntur collationes omnes, quas jam relati facere possunt, *Rebuff. Paris. Leur.* q. 338. Neque tantùm collationes sunt vi hujus Regulæ irritæ, sed etiam ipsæ resignationes, quas etiam Papa non admittit, nisi sub conditione vitæ per 20. dies perduraturæ, hinc per ipsas non vacat beneficium, *Lott. Leur.* q. 340. 997

§. V. Hæc Regula habet locum in resignatione, 998
1. quæ fit per procuratorem, quia idem, imò majus periculum est fraudis, si per hunc fiat. 2. Quæ fit coram Ordinario, (saltem extra Galliam) quia dicitur, sive in Romana Curia sive *extra illam*, item *quavis auctoritate* conferatur, *Rebuff. Paris. Az. VVames. Tond. Chok. Eng. Pirh.* contra *Papon. Dec. Mandos.* dicentes, inprimis Regulas Cancellariæ non habere locum extra Curiam; deinde cùm resignatio apud Ordinarium non fiat in favorem, cessare principales causas legis n. 995. relatas; sed primum argumentum falsum est ex dictis l. 1. n. 575. Alterum autem etiam deficit, nam saltem tres ultimæ causæ manent, & unâ cessante non ideo cessat

sat disposition, §. *Affinitatis*, Instit. de nuptiis. 3. Quæ fit permutationis gratiâ, utì exprimit Regula, etiamsi beneficia sint æqualia, *Rebuff. Mandos. Graff. Paris. Az. Chok. Tond. Pirh.* contra *Sarn.* & *Gonz.* 4. Quæ fit sub pensione vel reservatis fructibus. Vide *Leur.* q. 337.

999 §. VI. *Paris. Az. Castrop. Chok. Pirh.* testantur in Curia esse praxin, ut Regula habeat locum, etiamsi resignans, dum resignavit, non fuerit infirmus, dummodo decedat morte naturali vel violenta intra 20. dies à præstito in resignationem consensu, utì si resignarit, & intra 20. dies ob crimen afficiatur ultimo supplicio: de cætero rectè notat *Engel* spectando verba Regulæ oppositum esse verum, nam dicit, *si quis in infirmitate constitutus resignarit*: &, *de ipsa infirmitate decesserit*. Vide *Leur.* q. 341. Saltem non sufficit, si intra 20. dies moriatur civiliter, v. g. ineat matrimonium, quia statutum loquens de morte, intelligitur de naturali, prout opponitur civili, *Chok.* Nec sufficit, si moriatur intra 20. dies post privationem, quia Regula loquitur de resignatione: si tamen privandus resignaret, putant *Paris. Chok. Pirh. Leur.* q. 342. Regulam habere locum, sed attendendum est ad praxin, nam verba id non sonant.

1000 §. VII. Ponuntur 20. dies, quia Medici dicunt totidem esse periculosos in morbis acutis: Intelliguntur autem dies naturales seu 24. horarum, sic enim in jure accipitur dies, L. *More Romano*, ff. l. 2. tit. 12., *Sarn. Rebuff. Selv. Paris. Chok. Pirh. Leur.* q. 344. Et numerantur à die, quo resignans præstat consensum resignationi à Superiore approbatæ, licèt necdum consenserit resignatarius, *Rota*, *Paris. Leur.* q. 339. Putatque *Paris.* l. 12. q. 5. n. 37., si resignatio fiat apud Papam, intelligi diem, quo ad

supplicam procuratoris datur parvus consensus, de quo dictum est n. 971., sed *Rebuff. Az. Chok. Pirh.* aliique communiùs cum *Leur.* q. 344. n. 3. dicunt intelligi consensum magnum in Camera, quia ante hunc non est resignatio perfecta sed res adhuc integra & locus pœnitentiæ secundùm dicta n. 971. Si autem resignatio fiat apud Ordinarium, numeratur à die, quo Superior resignationi præstat consensum, *Pirh.* de Renunc. n. 34.

§. VIII. Diem, quo præstatur consensus, includunt in numero 20. dierum *Rotæ*, *Gl.* antiquus, *Paris. Castrop. Pirh. Leur.* n. 4., quia licèt dies termini inchoati in odiosis non computetur esse in termino, l. *Eum qui* 41., §. planè, ff. de verb. oblig, aliud tamen est, ubi eum includi favorabile est illi, cui terminus statuitur, & ita L. *Gallus*, ff. de liberis & posthumis, dicitur, si quis nepotem, qui nascetur infra 10. menses à die mortis filii, instituerit hæredem, diem illam mortis filii includi in illis 10. mensibus; quod hìc magìs tenet, nam cùm dicatur, infra 20. dies, TÒ infra, regulariter includit sua extrema, utì ex Civilistis probat *Paris.* n. 25. E contrà diem præstiti consensûs excludunt *Sarn. Rebuff. Chok.*, & probabile agnoscit *Leur.*, quia nullitas resignationis videtur in pœnam statui, dies autem termini, in pœnalibus, non computatur esse in termino. 1001

§. IX. Primus dies præstiti consensûs & similiter dies ultimus, quo resignans moritur, non debet censeri pro die completo, sed incipit à momento, hinc si quis resignet primo die Januarii manè horâ 8., & moriatur ante horam 8. diei 21. Januarii, non supervixit 20. dies, quia licèt in favorabilibus dies inceptus habeatur pro completo, si tempus definiatur per annos, L. *A qua ætate*, ff. de Testam., tamen 1002

men si à lege fiat computatio per dies, sumitur de momento ad momentum, *Gomes. Paris. Az. Sanch. Castrop. Pirh. Leur.* n. 5. & 6.

1003 §. X. Qui vult infirmare resignationem, probare debet mortem obvenisse intra 20. dies, quia quisque debet probare id, supra quo se fundat, l. 2. ff. de Probat. Debetque probatio esse clara & plena, *Sarn. Mandos. Paris. Chok.* Si tamen resignans in favorem consanguinei vel amici, in ejusdem domo moriatur, negato ad infirmum accessu Medicorum & aliorum, præsumetur fraus; quæ etiam ex conjecturis probatur, L. *Dolum*, Cod. de dolo, *Mandos. Dec. Paris. Leur.* q. 343.

1004 §. XI. Si resignans moriatur intra 20. dies, *Rosin Gomes. Garc. Chok.* dicunt beneficium apud Papam sic resignatum non reservari Papæ, tum quia per hanc Regulam omnia resolvuntur, ac si nihil esset factum, nec apponitur reservatio, quæ cùm sit odiosa, non est inducenda, nisi in casibus expressis; tum etiam quia principalis ratio Regulæ fuit, ne Ordinarii fraudentur jure suo conferendi, quod fieret, si ad Papam pertineret collatio: E contrà reservari Papæ dicunt *Sarn. Boer. Rebuff. Paris. Az. Tond. Lott. Pirh.*, Rationem dant, 1. Quia tale beneficium dicitur vacare in Curia, non aliter ac si quis in Curia beneficio privetur: *sed* hæc ratio non videtur firma, nam cùm resignatio in Curia tunc sit nulla, reipsa vacat per obitum mortui extra Curiam. 2. Quia Papa saltem applicavit manum, sicuti quando mandavit provideri de beneficio, inducitur affectio & reservatio, licèt provisio impediatur. *Sed* dici potest id ordinariè verum esse, non autem hìc & in similibus casibus, in quibus Papa quærit conservare jus Ordinariorum. 3. Quia secundùm *Lott.* obitus resignantis per fictionem

juris

juris & in odium fraudis retrotrahitur ad tempus resignationis tentatæ in Curia, & sic iste obitus censetur esse factus in Curia, sicuti Lex Cornelia fingit patrem esse mortuum eo tempore, quo captus fuit, L. *Pater instituto* ff. de Captiv. & postlim. reversi. *sed* dici posset gratis ea dici, cùm nulla lex justificet priorem illam fictionem. Ex his concludit *Engel*, primam sententiam, spectatâ ratione, esse probabiliorem, & testatur *Chok.* Leodii quotidie practicari: saltem in hoc conspirant utriusque sententiæ AA. si resignatio tentata sit apud Ordinarium, non affici à Papa, sed beneficium per obitum vacans manere in provisione Ordinarii, *Leur.* q. 346.

§ XII. Quamvis Regula dicat, ut beneficium tunc *censeatur* vacare per obitum, tamen reipsa etiam sic vacat, aut saltem habet omnes effectus vacationis per obitum, *Paris. Lott.* contra *Sarn.*, quia in his, quæ sunt juris, paria sunt esse tale & haberi pro tali, & fictio à jure inducta (si talis hìc sit) habetur pro veritate quoad juris dispositionem, cùm idem importet fictio legis quod Veritas, *Bartol.* Vide *Leur.* q. 345. 1005

§. XIII. Si quis beneficium sic vacans impetret à Papa, exprimere debet mensem obitûs, *Lott. Leur.* q. 347. Addunt *Sarn.* & *Paris.* etiam modum, quòd sic vacet per obitum intra 20. dies. 1006

§. XIV. Papa solet huic Regulæ derogare in permutationibus, & quandoque etiam in resignationibus ultra montes, sed hoc debet exprimi, nec sufficit in supplicia dici, *quocunque modo vacet*, nam intelligitur, quocunque modo de facto vacet, non autem pro futuro ante 20. dies. Quòd si laborans podagrâ resignarit, & Papa derogarit Regulæ his verbis, *quatenus ex illa infirmitate moriatur*, si intra 20. dies moriatur ex alia infirmitate, non censetur 1007

esse derogatum Regulæ, quia non est impleta conditio, *Sarn. Paris.* Gratia autem derogationis Regulæ concessa ab hoc Papa manet sub Papa successore, *Rota, Paris.* Vide *Leur.* q. 349. Denique si quis resignarit apud Papam, & Papa moriatur ante præstitum in Camera magnum consensum, quem postea præstet resignans, attamen moriatur intra 20. dies, tenet resignatio, quia Regulæ Cancel. cessant per mortem Papæ, *Leur.* q. 348. ex *Sarn.* & *Paris.*, qui putant oppositum esse dicendum, si vivente Papâ datus esset magnus consensus, quia Regula jam antecedenter affeciisset beneficium.

1008 Q. 146. *Quibus resignari possint beneficia.* R. §. I. Imprimis non possunt resignari nisi dignis, Cap. *Cùm in cunctis*, de Elect.: An autem resignari debeant dignioribus, vide dicta n. 586. Deinde etiam non nisi illis, qui habent qualitates à jure, statuto & fundatione requisitas, nec aliunde tenentur impedimento, utì constat ex hactenus dictis. Nec juvat, si postmodum superveniat idoneitas, nam tunc requireretur novus consensus resignantis & nova provisio Superioris, *Rota*, *Gl. Anchar. Paris. Leur.* p. 3. q. 350. Vide tamen dicta à n. 836.

1009 §. II. Beneficia non possunt resignari illis, quibus non possunt conferri, hinc resignari non possunt laicis, utì constat ex dictis à n. 742. Si autem resignatio in favorem laici fit admissa à Papa sub hac clausula, *quamprimum Clericali charactere fuerit insignitus*, quamvìs ille priùs post mortem resignantis fiat Clericus, valet resignatio, quia resignans nihil ultrà facere poterat, sed solus Papa & resignatarius, *Paris.* & alii contra *Gabr.* apud *Leur.* q. 354. Nec resignari possunt criminosis vel infamibus, secundùm dicta n. 785.; Et crimina, quæ privant beneficio, multò magìs reddunt incapacem acceptan-

ceptandi: quænam autem privent, dictum eſt à n. 140. Et ſpecialiter ſecundùm AA. apud *Leur.* q. 356. reſignari non poteſt beneficium homicidæ, perjuro, hæretico, hæretici filio, ſchiſmatico, ſortilego, ſacrilego, falſario literarum Apoſtolicarum, uſurario publico, apoſtatæ, reo læſæ Majeſtatis, aleatori, notoriè infami. Et quamvis Papa ſciat aliquem eſſe talem admittatque reſignationem in ejus favorem, per hoc non cenſeri diſpenſare, docent *Abb. Hoſed. Rebuff.* & alii cum *Pariſ.* l. 4. q. 3. à n. 63. Nec reſignari poteſt excommunicato, ſuſpenſo, irregulari, ſecundùm dicta à n. 774. Vide etiam *Leur.* q. 357. Nec mente capto, *Pariſ.* l. 12. q. 4. n. 1. Nec illiterato aut ignoranti linguam loci, in quo eſt beneficium, ſi ſit curatum, utì dictum eſt à n. 789. Nec illegitimo, ſecundùm dicta n. 750. Nec bigamo, ſecundùm dicta n. 768. Nec minori 14. annis, *Leur.* q. 362. Vide dicta n. 795. Nec ſæculare beneficium reſignari poteſt Clerico regulari vel contrà, ſecundùm dicta n. 225. Nec pater reſignare poteſt filio, ne videatur hæreditaria ſucceſſio, *Laym. Leur.* q. 368.

§. III. Beneficia reſignari poſſunt ſenibus & infirmis, dummodo maneant apti ſatisfacere officio, *Pariſ.* Item majoribus 14. annis etiam ſine conſenſu curatoris, *Buratt. Pariſ.* Item in favorem Capituli, Conventûs, habentis dignitatem, Superioris. Vide *Leur.* q. 362. 1010

§. IV. *Pius V.* in Conſt., *Quanta Eccleſiæ Dei*, ſic ſtatuit, *Præcipimus, ne Epiſcopi aut alii Collatores de beneficiis & officiis reſignandis, aut ſuis aut dimittentium conſanguineis, affinibus vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum audeant providere: quòd ſi ſecus ac etiam quidquid aut contra formam prædictorum fuerit à quocumque temerè attenta-* 1011

tentatum, id totum ex nunc vires & effectum decernimus non habere: qui verò contra fecerint, ut in eo, in quo deliquerint, puniantur, à beneficiorum & officiorum collatione, necnon electione, præsentatione, confirmatione & institutione, prout cuique competierit, tamdiu suspensi remaneant, donec remissionem à Romano Pontifice meruerint obtinere; & qui talia beneficia seu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus subjacere. Quòd si aliquis ita contulerit ideoque sit suspensus, ac nihilominus pergat iterum simile quid attentare, incidit in excommunicationem ipso facto, vel si sit Conventus, in suspensionem à divinis, à quibus absolvi non possint nisi à Papa.

1012 §. V. Circa Constit. illam Pianam quædam notanda sunt: 1. Per Episcopos non intelliguntur Cardinales, quamvis sint Episcopi, cùm hæc Constit. sit odiosa, *Az.* 2. Per familiares intelliguntur, qui actu deserviunt Episcopo aut Collatoribus, & continuam exercent commensalitatem in eorum domo, *Paris. Tond. Leur.* p. 2. q. 676. 3. Cùm dicat, *ne Episcopi aut alii Collatores*, putat *Luca* de benef. d. 65. n. 16. probabile esse, quòd non comprehendat Canonicum turnarium, qui nomine Capituli confert, cùm Capitulum non habeat consanguineos aut affines. 4. Constit illa non habet locum in beneficiis jurispatronatûs, uti declaravit *Greg. XIII.* apud *Corr.* l. 5. c. 1. n. 50, & S. Congreg. apud *Quarant.* in sum. bullar. v. *beneficiorum resignatio*: quod quamvis *Rice.* restringat ad jus patr. laicale, tamen *Quarant. Garc. Tond. Sanch.* in Cons. l. 2. c. 3. d. 36. n. 24. *Leur.* q. 676. & alii loquuntur sine distinctione, & ratio est eadem de omnibus, nam *Pius* tantùm loquitur de Episcopis & Collatoribus ut talibus, quando nempe ex seipsis beneficia conferunt.

5. Si

, Si quis etiam ignorans contraveniat huic Constit., putant aliqui cum *Corr.* suprà incidere in dictas pœnas, sed non video, quomodo ignorans pœnam incurrat, utì l. 1. à n. 767. dictum est: provisio tamen manet invalida. 6. Episcopus non potest ejusmodi consanguineos vel affines vel familiares admittere ad concursum pro parochiali in manus suas resignata, utì dictum est n. 618. 7. Episcopus potest beneficium in manus suas resignatum conferre consanguineo, affini vel familiari sui Vicarii Generalis: Item Vicarius suo consanguineo, affini vel familiari, quod enim ipse facit, censetur facere Episcopus: unde Vicarius non potest conferre consanguineo, affini, familiari Episcopi, quia sic censeretur Episcopus conferre suo, *Corr.* suprà & alii. 8. Conferri possunt consanguineis &c., si vacent aliter, quàm per resignationem, quia *Pius* tantùm loquitur de vacantibus per resignationem, *Ricc. Tond. Leur.* suprà. Vide eundem p. 3. q. 370. Quoad permutationem dicemus n. 1103.

§. VI. Hæc Constit. usu recepta est in diœcesi 1013
Colonienſi, Leodienſi & Monasterienſi in Westphalia: debuitque ab initio esse ubique recepta & obligare post acceptam illius notitiam, utì in fine habetur: contra illam tamen supplicavit Hispania, utì referunt *Diana* p. 5. t. 14 R. 26. & *Castrop.* t. 13. d. 6. p. 2. §. 1. n. 7.

Q. 147. *An resignanti sit licitum interponere* 1014
preces apud ordinarium collatorem, ut beneficium resignatum conferat huic vel illi. R. Esse licitum, non tantùm post resignationem, utì limitant aliqui cum *Nicol.* t. 1. d. 9. §. 5., sed etiam ante, vel dum ea fit, dummodo absit omne, etiam tacitum pactum, *S. Anton. Suar. Regin. Felin. Rebuff. Garc. Az. Paris. Fill. Tond. Barb. Castrop. Sanch.* in Const. l.

2. c. 3. d. 36. n. 23. contra *Hostiens.* *Nec obstat* relata Constit. *Pii V.* vetans omnem successoris in beneficio designationem, imò & intentionem successoris, *nam Barb. Zoës. & Engel* dicunt id prohiberi collatori tantùm, ne appromittat alicui conferre: *Nav. Paris. Sanch. Castrop.* dicunt tantùm vetari designationem vel intentionem, si expressè vel tacitè deducatur in pactum: alii dicunt esse admonitionem tantùm, ut hoc non fiat, non autem præceptum, nam tantùm dicit, *caveat*: de cætero nudæ illæ peces nullam collatori obligationem afferunt, & de se non sunt illicitæ. Et videntur valere dicta, quamvis resignans sic speret, sitque ita constitutus, ut non resignaret, si sciret huic non conferendum, quia hæc spes ac dispositio animi nec est de se mala nec ullibi prohibetur, *Nav. Paris. Az. Dian. Barb. Tond.* Vide *Leur.* p. 3. q. 369. & 728.

1015 *Q.* 148. *Coram quibus fieri possit resignatio. R.*

§. I. Necessariò fit in manibus Superioris, Cap. *Admonet*, de Renunc.. quia beneficiatus obligarat se Ecclesiæ, nec nisi per Superiorem solvi potest, *Paris. Garc. Az. Barb. Laym. Castrop. Pirh. Leur.* p. 3. q. 372. Auctoritas tamen Superioris non requiritur, ut quis dimittat jus ad rem acquisitum & etiam acceptatum ratione electionis, postulationis, præsentationis, impetrationis litterarum &c., quia necdum erat vinculum cum Ecclesia, A A iidem. Potest etiam intrusus propriâ auctoritate dimittere beneficium, *Gl. Inn. Abb. Hostiens. Paris.*; quod limitat *Garc.*, si appareat, quòd intrusus sit & careat titulo. Idem dicunt multi cum *Abb. Paris. Garc. Barb.*, si quis habeat dubium jus in beneficio litigioso, quamvis neget *Laym.* Vide *Leur.* q. 373.

1016 §. II. Episcopus quantumcumque criminosus, & etiamsi sit simoniacus, non potest Episcopatum dimit-

dimittere absque licentia Superioris, Cap. *Nisi cum pridem*, de Renunc., Utì nec ullus alius habens jus in beneficio, si ob crimen veniat tantùm privandus, *Paris. Pirh.* Et quamvìs sit jure ipso privatus, adhuc tamen expectare debet sententiam declaratoriam, quando hanc prærequirit privatio, ut nempe sic tollatur titulus coloratus & possessio, *Abb. Paris. Pirh. Leur.* q. 374.

§. III. Si quis obtinuerit aliud incompatibile, 1017
debet nihilominus prius beneficium dimittere cum auctoritate Superioris, alioquin revocari potest ad primum, Extrav. *Execrabilis*, de præb., *Abb. Hij. Greg. Coras. Bursat. Paris. Pirh.* contra *Gl. Host. Gonz. Quintanadv. Garc.* Et si transeatur ad beneficium alterius Diœcesis, requirunt consensum expressum; si autem ad beneficium ejusdem Diœcesis, admittunt tacitum sufficere *Fagn. I. Andr. Pirh.*. Quòd si promoveatur ad dignitatem vel beneficium curatum, impediri non debet, *Gl. Host. Laym. Pirh. Leur.* q. 375. n. 1. & 2.

§. IV. Satìs est, si professurus in Religione id in- 1018
dicet Superiori Ecclesiastico, nam jus facit ei potestatem sic dimittendi beneficium, arg. Cap. *Licet*, de Regul., *Laym. Pirh.* Et universaliter verum est, si beneficium sit tantùm simplex nullum servitium aut residentiam requirens, posse requisito & quamvìs invito Superiore dimitti, quia erat principaliter ob beneficiati utilitatem, cui resignare potest, *Fagn. Pirh. Leur.* n. 3., quem vide etiam q. 377. Potest etiam quis inire matrimonium & sic tacitè resignare, etiam non petitâ licentiâ Superioris, *Leur.* q. 375. n. 4. Et idem est, si sequatur militiam.

§. V. Resignatio sine Superioris auctoritate fa- 1019
cta est nulla, potestque Superior cogere resignantem, ut in beneficio permaneat, vel cogere, ut legitimè dimit-

dimittat, aut ratam habere desertionem, sicque vacans beneficium conferre alteri. Quòd si resciens, intra 6. menses non jubeat permanere in beneficio, censetur consentire, & resignatio sortitur effectum, *Paris. Castrop. Pirh.* De cætero antequam consentiat Superior, resignans retinet titulum, sed amittere potest possessionem, *Inn. Abb. Selv. Rebuff. Paris. Garc. Menoch. Laym. Barb. Pirh.* Et ad hanc sine Superioris auctoritate regredi non posse docent *Nav. Paris. Barb.*, ac consentit *Pirh.*, si resignarit coram laico. Vide *Leur.* q. 376.

1020 §. VI. Per Superiorem hìc intelligitur ille, qui habet potestatem ordinariam beneficiatum removendi ab hoc beneficio; hanc autem non habent omnes collatores, nec deputati ad providendum de beneficiis vacaturis, *Nicol.* t. 1. d. 9. §. 10. & 11 Unde non est verum universaliter, quòd, ad quem pertinet institutio, ad illum spectet etiam destitutio, nisi institutio ad eum pertineat jure communi & ordinario, non autem si tantùm privilegio vel consuetudine, *Paris Luca*: habet tamen praxis, teste *Laym.* & *Pirh.*, ut Capitulum admittat resignationes beneficiorum simplicium, quorum habet collationem independenter ab Episcopo. Vide *Leur.* q. 378. 395. Quòd si, v. g. dignitas acquiratur per electionem Capituli, quæ confirmari debet per Episcopum, videtur resignanda in manus Capituli, quia obtenta fuit vi electionis Capituli, & confirmatio nihil juris addebat, sed tantùm majus robur: attamen vidi etiam oppositum fieri, & resignationem talem admitti ab Episcopo.

1021 §. VII. Resignatio fieri nõ potest coram Laico, Cap. *Quod in dubiis*, de Renunc, Etiamsi sit Patronus beneficii, *Abb. Paris. Barb. Pirh.*; Laicus tamen v. g. Notarius, potest recipere consensum, sed non autho-

authorisare, *Nav. Paris.* Posset etiam laicus ex privilegio Papæ resignationem recipere, *Paris. Leur.* q. 379

§. VIII. Nonnisi à Papa admitti potest resignatio Cardinalatûs, Patriarchatûs, Primatûs, Archiepiscopatûs, Episcopatûs, beneficii exempti, dignitatum primariarum post pontificalem in Cathedralibus & principalium in Collegiatis, quia harum dispositionem sibi reservavit Papa per Reg. 3. Cancel. *Paris. Pirh. Leur.* q. 383., Excipe, nisi privilegium vel consuetudo aliud habeat. Item ad solum Papam spectat admittere resignationem Abbatiarum & Prioratuum, quorum collatio ad ipsum spectat, *Gl. Tamb Leur.* q. 396., quem vide ibid. quoad resignationem talium prælaturarum regularium, quarum collatio ad Papam non spectat. Quam potestatem admittendi resignationes habeant Cardinales & Legati à latere, refert *Leur.* q. 384. 385.; quam habeant Abbates, Præpositi, Decani &c. Item auditores Rotæ, Notarii Apostolici &c. refert q. 392. & seqq. 1022

§. IX. Archi-Episcopus non potest admittere resignationes beneficiorum in Diœcesibus Episcoporum Suffraganeorum, *Leur.* q. 386. Possunt autem Episcopi admittere resignationes puras omnium aliorum beneficiorum, etiam reservatorum Papæ, quamvis hæc conferre non possint: Item patronatorum & electivorum, saltem accedente consensu Patronorum & Electorum, secundùm dicta à n. 976. Vide etiam *Leur.* q. 387. 1023

§. X. Vicarius Episcopi non potest sine speciali mandato hanc potestatem determinatè exprimente recipere resignationes, potest tamen Episcopus id ipsi committere. Vide *Leur.* q. 389., ubi etiam agit de Coadministratoribus Episcoporum vel Vicariis 1024

Apostolicis, & q. 390. de Coadjutore Episcopi. Nullum autem Capitulum, regulariter loquendo, potest sede plenâ recipere resignationes, *Abb. Inn. Paris. Pirh.*, quamvis etiam per privilegium vel consuetudinem haberet potestatem destituendi, uti putat *Luca*, attamen *Paris. & Pirh.* putant, si haberet potestatem instituendi & destituendi, posse etiam resignationes recipere. Sede vacante potest Capitulum recipere resignationes puras beneficiorum spectantium ad collationem etiam solius Episcopi, *Pavin. Sbroz. Coras. Az. Garc. Barb. Castrop.*, partim contra *Rebuff. Paris. Laym. Pirh.* id admittentes tantùm de beneficiis spectantibus ad simultaneam collationem Episcopi & Capituli, & de eis, quæ resignantur in pœnam; partim contra *Roffiniac.* & alios id absolutè concedentes tantùm de resignatis permutationis causâ: sed ratio nostra est, quia Capitulum succedit Episcopo in omnibus, quæ sunt jurisdictionis ordinariæ, saltem necessariæ, nisi expressè excipiantur à jure, hæc autem potestas est jurisdictionis ordinariæ & necessariæ, debet enim resignatio facta ex justa causa recipi, nec excipitur à jure, ergo. Non videtur tamen Capitulum recipere posse resignationes permutationis causâ, nisi eorum beneficiorum, quæ conferre potest saltem cum Episcopo, quia cùm permutationem comitetur collatio, si hanc non possit facere Capitulum, nec poterit illam. Vide *Leur.* q. 391.

1025 §. XI. Episcopi possunt in omni mense admittere resignationes, & non obstantibus Concordatis conferre beneficia resignata, quæ aliàs sunt suæ collationis, uti dictum est n. 511.

1026 *Q.* 149. *Quas causas requirat resignatio.* R.

§. I. Quamvis *Engel* dicat hodie consuetudinem obtinuisse, ut sine causa graviore resignationes

nes admittantur, attamen debet adesse justa causa, cùm beneficii natura postulet de se perpetuitatem, & illa continua dimissio pariat gravia incommoda, utì rectè *Pirh.* de renunc. n. 39. *Nicol.* t. 1. d. 9. §. 6. Si tamen fiant in favorem apud Papam, sufficit voluntas gratificandi resignatario, *Corr. Vallens. Leur.* p. 3. q. 399. Et quamvis in supplica ad Papam addi soleat, *ex certis causis animum nostrum moventibus*, tamen non est opus hoc, aut ullam causam allegare apud ipsum, sed solæ resignationes apud Ordinarium dicuntur fieri *ex causa*, debetque exprimi saltem hoc, *ex certis causis*, *Corr. Leur.* q. 401. In dubio autem semper præsumitur resignationem esse factam ex justa causa, *Butr. Paris. Tond Corr. Leur.* q. 400., quem vide q. 403. & seqq. de causis resignandi prælaturas.

§. II. Universim censentur duæ justæ causæ re- 1027
signandi, nempe utilitas Ecclesiæ & salus propria: & speciatim ut resignatio possit ab Ordinario admitti, *Pius V.* in Constit. *Quanta Ecclesiæ*, requirit unam ex his causis, 1: senium, quod an adsit sufficiens, remittitur prudenti arbitrio Judicis, spectatâ personarum qualitate & complexione. 2. Incommoda valetudo, ita ut non possit præstare officia. 3. Si sit corpore impeditus, quominus commodè præstet officia, utì est lunaticus, leprosus &c. 4. Si sit corpore vitiosus, utì est cæcus, surdus, mutilatus. 5. Si sit obnoxius crimini, ob quod privari possit. 6. Si sit in censura, à qua facilè absolvi non possit. 7. Si quid advenerit, ob quod impeditur, quominus deserviat officio, utì si sit dæmoniacus, bannitus, irregularis, scandalosè vivens. 8. Si habeat plura beneficia, quorum unum sufficit ad sustentationem. 9. Si obtineat secundum beneficium sufficiens. 10. Si ingrediatur Religionem, ma-

trimonium, militiam; sed beneficium ingressi Religionem non confertur stabiliter ante professionem; ingressuri matrimonium aut militiam potest statim conferri. II. Si ob capitales inimicitias non audeat residere in loco beneficii exigentis residentiam. Addit autem *Pius V.*, si resignare volens sit in Sacris, velitque manere in sæculo, non admittendam resignationem, nisi habeat, unde vivat. Vide *Castrop.* t. 13. d. 6. p. 2. §. 1. à n. 4. & *Leur.* q. 412. 413. Ubi autem Constit. illa usu recepta est, si resignatio ab Ordinario admittatur absque ulla ex his causis, est nulla, quia habet decretum irritans, *Paris. Az. Castrop. Pirh. Leur.* q. 415., sed testatur *Zyp.* in analysi h. t. n. 1. non esse ubique usu receptam.

1028 §. III. Justa causa resignandi non est, ut vitetur labor, ut captetur gratia resignatarii &c. *Barb. Leur.* q. 402.; Et si quis resignet beneficium tenuius eo tantùm fine, ut obtineat pinguius, peccat secundùm *S. Th. Nav. Hurt.*, putatque hoc esse mortale *Cajet.*, si hic finis appetentis non tendat in aliquem alium finem bonum; Vide *Leur.* q. 416. Quòd si aliquis resignet hoc beneficium eâ intentione & spe, ut alterum sibi à Superiore conferatur, aliàs non resignaturus, non est simoniacus, si non intendat obligare Superiorem, *Sot. Valent. Rodriq. Farin.* apud *Dian.* p. 6. t. 7. R. 42. Addit *Valent.* etiam posse prædictam spem verbis aut scripto exprimi apud Superiorem, quia quod licitum est optare, etiam licitum est, per se loquendo, verbis exprimere, *Castrop.* t. 17. d. 3. p. 4. n. 2.

1029 *Q.* 150. *Intra quod tempus Superior admittere aut rejicere debeat resignationem.* *R.* Extra Curiam intra mensem, uti habet Constit. *Greg. XIII. Humano vix judicio*, alioqui beneficiorum illorum provisio spectat ad Sedem Apostolicam, *Paris. Barb. Chok. Leur.* p. 3 q. 398. *Q.* 151.

Q. 151. *Intra quod tempus conferri & occupari debeat beneficium resignatum. R.* 1030

§. I. *Paris. Garc. Chok.* putant illos, in quorum manibus resignata sunt vel permutata beneficia, teneri ea iterum conferre intra mensem, alioquin devolvi immediatè ad Papam, propter dictam Constit. *Greg. XIII.*, sed *Barb.* de jure Eccl. l. 3. c. 15. n. 113. & *Nicol.* t. 1. d. 11. §. 11. contradicunt, dicentes tantùm præcipi, ut negotium admittendæ vel rejiciendæ resignationis intra mensem absolvatur, provisio autem ipsa relinquitur facienda juxta Canonicas sanctiones, nempe secundùm Cap. *Nulla*, De concess. præb., intra 6. menses à die acceptatæ resignationis; quod inde colligitur, nam juxta *Trid.* Sess. 24. c. 18. de Ref., debet de parochialibus etiam resignatis indici concursus, & per Constitutionem *Pii V.* datur semestre ad illarum collationem, ergo cùm *Pius V.* non deroget nec mentionem faciat Constit. Gregorianæ, signum est per hanc non restringi collationem ad unicum mensem; hinc docent cum *Selv. Coras. Senis*, *Az.* p. 2. l. 7. c. 30. q. 2. *Chok.* de permut. p. 3. c. 17. *Garc.* p. 10. c. 4. n. 2. certum tempus statutum non esse à jure, intra quod etiam beneficia permutata conferri debeant. Vide *Leur.* p. 3. q. 398. & dicenda n. 1108.

§. II. Si quis apud Papam resignet in favorem alicujus, optetque ex justis causis adhuc per aliquod tempus retinere possessionem beneficii, notant aliqui hanc esse praxim, ut curet resignationem subsignari & registrari, tum elapsis 20. diebus exspectet ad sex menses nec curet expediri bullas, postmodum petat prorogationem aut novum datum: evoluto hoc tempore expediantur literæ, quæ intra alpes deteneri possunt ad 6., ultra alpes ad 9. menses, intra quos si possessionem non capiat, obtinetur proroga- 1031

tio ad alios 9. menses, postmodum ad alios duos, denique ad alios septem; nec ultra hos duos annos datur prorogatio.

1032 Q. 152. *Quid notandum sit circa resignationem per procuratorem.* R. Seqq.

§. I. Potest resignatio fieri per procuratorem, quia qui potest aliquid per se, etiam potest per alium, nisi lege prohibeatur, l. *Labeo* ff. de procurat., nulla autem lex prohibet sic fieri, nisi quis sit præsens intra muros vel suburbia Romana, tum enim per Reg. 24. Cancell. debet per seipsum præstare magnum consensum. Vide *Leur.* p. 3. q. 672.

1033 §. II. *Bellam. Paris. Az. Castrop.* apud *Leur.* q. 673. dicunt procuratorem non posse simul & semel constitui ad beneficium idem accipiendum & dimittendum, quia quamdiu principalis non habet beneficium, voluntas & mandatum dimittendi est nullum & de subjecto non supponente: sed non video, cur mandatum dari non possit pro tempore futuro, quo habebit beneficium: hoc tamen videtur inordinatum, si velit statim dimittere beneficium, secundùm dicta à n. 859.

1034 §. III. Laicus potest esse procurator ad resignandum, utì & ad acceptandum beneficium, quia nomine alieno agit tanquam purus Minister mandati, *Paris. Laym. Leur.* q. 674. Potest etiam esse Religiosus, si Superior consentiat & sit in utilitatem conventûs, *Zabarel. Az Castrop. Leur.* q. 675. contra *Vital.* & *Paris* Possuntque plures constitui, vel in solidum, ita ut singuli seorsim possint consentire, vel tantùm in simul, quo casu sufficeret unum consentire post alterum, *Paris. Az. Leur.* q. 677. Posset etiam non tantùm in permutatione unus utriusque permutantis esse procurator, uti dicetur n. 1089., sed etiam in resignatione unus idemque

que dimittere beneficium pro resignante & illud admittere pro resignatario, *Paris. Az. Castrop. Leur.* q. 678.

§. IV. Pro resignatione apud Ordinarium sufficit procuratorem constitui per privatas litteras, uti & pro danda supplicatione in Curia & præstando parvo consensu, ad magnum tamen consensum præstandum exhiberi debet mandatum scriptum manu Notarii publici, exprimens locum, in quo fit, voluntatem mandantis ad resignandum beneficium illius nominis & loci, obsignatum sigillo Judicis Ordinarii & communitatis, recognitum à mandante, subscriptum à Notario, *Paris. Az. Castrop.*, Debetque procurator esse specialiter constitutus ad resignationem hujus vel horum beneficiorum, *Bursat. Bellam. Rebuff. Paris.* Nec potest agere procurator, nisi mandatum scriptum in manibus habeat & videat ejus clausulas, *Paris. Az.* Huic autem tradi potest à quocumque, quia subscriptiones sufficientem fidem faciunt, *Paris.* contra *Rebuff.* Vide *Leur.* q. 679. & seqq. Sed quoad ista maximè spectanda est consuetudo & praxis Curiæ. 1035

§. V. Jus non statuit tempus, intra quod procurator debeat pro principali resignare: si tamen fiat in Curia, debet à parvo consensu intra sex menses præstari magnus, *Paris. Az. Castrop. Leur.* q. 684. 1036

§. VI. Constitutio procuratoris non impedit, quominus Principalis per seipsum resignet, unde si hic resignet in Octobri apud Ordinarium, & Procurator in Novembri apud Papam, valet resignatio Principalis, *Castrop. Leur.* q. 686. contra *Abb. Bald. Menoch. Felin. Paris. Az.* An autem procuratori debeat priùs intimari revocatio mandati, dicetur n. 1039. & 1041. 1037

1038 §. VII. Procurator nil potest ultra fines mandati, utì per se patet. Si habeat potestatem resignandi, in quem volet, non potest resignare in seipsum, quia tale mandatum continet tres personas, mandantem, mandatarium & tertium. Si resignet in inhabilem inscio mandante, beneficium non vacat, quia excessit fines mandati, *Paris. Leur.* q. 689. Si constitutus ad concordandum super beneficio quibuscumque conditionibus, resignet beneficium, resignatio est nulla, quia cùm resignatio sit datio, non præsumitur, nisi exprimatur, *Paris. Leur.* q. 690. Si reperiantur duo mandata eodem planè modo & tempore facta, sed ad oppositos effectus, neutrum valet, *Rota, Selv. Paris. Leur.* q. 688. Resignatio facta per procuratorem, postea præsumitur facta cum mandato, *Simonet. Paris. Leur.* q. 692.

1039 VIII. Mortuo mandante, quamvis id nesciat procurator, cessat mandatum, si res sit adhuc integra, quia cùm beneficium jam vacet per mortem, non potest vacare per resignationem, *Clement.* ult. de procurat. *Az. Paris Castrop.* t. 13. d. 6. p. 2. §. 4. n. 9. Res autem integra non est, si præsentatâ, signatâ & datatâ supplicâ procurator adhuc vivo mandante Romæ præstiterit parvum consensum, tum enim debet etiam postea mortuo mandante præstare magnum, & valet resignatio, L. *nam & Servius*, §. *si vivo Titio*, ff. de negot. gest.; sed *Paris.* & *Az.* volunt faciendum intra annum à morte mandantis; è contrà *Chok.* & *Leur.* q. 266. dicunt fieri posse etiam post 4 annos, etiamsi mandans ante mortem mutasset voluntatem, dummodo hoc non fuerit intimatum procuratori, *Clement.* 1. de Renunc. Quòd si ipsemet Principalis dedisset parvum consensum, & dato procuratori mandato de præstando magno consensu moreretur, cessaret mandatum, quia respectu

respectu procuratoris, qui nihil adhuc egisset, foret res integra, *Paris. Az. Chok. Leur.* ibid. Similiter si procurator non ex vi mandati sed tantùm per litteras rogatus præsentasset supplicam vivo principali, hoc mortuo non posset præstare magnum consensum, ita quoad omnia *Paris. Az. Leur.* q. 694. E contrà si procurator vi mandati porrexerit supplicam sub pensione vel regressu in favorem mandantis, valebit resignatio, etiamsi post mortem mandantis præstet consensum, *Paris. Az. Leur.* ibid. Et quod dictum est de morte mandantis, valet de furore superveniente, quia furiosus habetur pro mortuo, L. 1. §. *furiosus*, ff. de acquir possess. *Mascard. Paris. Leur.* q. 695. Et idem videtur esse, si mandans removeatur ab illo beneficio, quia moritur civiliter; innuit tamen *Paris.* procuratorem tum non posse pergere, nequidem re inceptâ, *Leur.* q. 696. Mors autem mandantis non præsumitur, sed probari debet, *Paris. Az. Masc.* de prob. concl. 1069.

§. IX. Procurator hic revocari potest, Clement. 1040
l. 1. t. 4.; Licèt adjectum sit juramentum non revocandi, quamvis enim revocans tum sit perjurus, attamen valet revocatio, *Selv. Mob. Rebuff. Paris. Tond. Leur.* q. 697. Etiamsi id jurarit tam resignatario quàm procuratori, *Paris.* contra *Bald.* Potestque revocatio fieri tantùm tacitè, v. g. constituendo alium, quia dato posteriore procuratio prioris esset revocata, Cap. *Non injustè*, 14. de procur. Quod tenet, etiamsi secundus non acceptarit mandatum, *Mant. Bellam. Tond.*; Si tamen per primum voluit resignare in favorem Titii, per secundum in favorem Cajı, qui tunc fuerit mortuus, *Rota* & *Paris.* dicunt non revocari primum, quia revocatio censebatur esse sub conditione, si poterat prodesse Cajo;

sed *Tond.* putat in constitutione secundi debuisse exprimi, citra revocationem primi. Vide *Leur.* q. 698. n. 1. & 2.

1041 §. X. Ut revocatio valeat, debet fieri ante consensum, quo perficitur resignatio: valet tamen revocatio facta post supplicam etiam signatam & datatam; etiam post præstitum in Curia parvum consensum, quia Principalis etiam tum pœnitere posset, utì dictum est n. 971. Item revocatio debet esse intimata vel procuratori vel admittenti resignationem, nisi hoc sit malitiosè impeditum, aut constitutio procuratoris esset facta ex metu, *Clement.* l. 1. t. 4. *Rebuff. Selva, Paris.* Et non sufficere, quòd procurator revocationem aliunde resciat, docent *Gl. Zabar. Vital. Felin. Rebuff. Paris.*, quamvìs alii probabiliter putent sufficere certam notitiam undecumque hauftam; saltem ad suspendendum mandatum satìs erit mandantem per litteras significasse procuratori, ut sistat tantisper, *Paris. Az.*; invalidè tamen resignat Principalis apud Ordinarium, antequam revocatio sit notificata procuratori constituto pro resignatione apud Papam, *Barbat Selv. Paris. Tond.* contra *Felin.* putantem resignationem Principalis prævalere, si sit prior tempore. Si autem illa notificatio fiat Superiori, debet Romæ fieri tam in Camera quàm Cancellaria, quia in hac & illa expediri potest resignatio; si autem fiat procuratori, & plures in solidum sint constituti, debet fieri singulis: denique putant *Selva, Rebuff. Paris. Tond. Luca* disc. 38. & 40. n. 10. contra *Felin.* sufficere, quòd revocatio intimetur etiam soli resignatario. Vide *Leur.* q. 698. à n. 3.

1042 §. XI. Si eâdem die, quâ præstatur consensus, fiat revocatio mandati procuratorii, consensus censeri debet præcessisse revocationem, quia præsumi-

tur

tur pro validitate actûs, usquedum probetur tempus antecedentis revocationis, *Rota*, *Paris. Leur.* q. 699.

§. XII. Revocans mandatum tenetur compensare damna procuratori ratione mandati vel inchoatæ resignationis causata, *Bald. Rebuff. Tond. Leur.* q. 700. 1043

§. XIII. Si resignatio plena totius beneficii sit sortita effectum & dimissa possessio, cessat officium procuratoris constituti ad causas illius beneficii, arg. *Clement. ult.* de procurat., beneficiatus enim est tum civiliter mortuus illi beneficio, *Rota*, *Mand. Sarn. Paris. Leur.* q. 245. 1044

Q. 153. *Quid dicendum sit de resignatione facta ex metu, dolo, vi. R.* Supponenda sunt & hìc applicanda dicta l. 3. p. 2. à n. 608., ubi explicavimus, quomodo consensus in contractum debeat esse liber à vi, metu, dolo: adde tamen seqq. 1045

§. I. Ad valorem resignationis requiritur consensus spontaneus, liber à metu, dolo, vi, Cap. *Ad audientiam*, Cap. *Abbas*, Cap. *Ad aures*, De iis, quæ vi metûsve causâ fiunt, Cap. *Accepta*, de Restit. spoliat., & AA. omnes cum *Leur.* p. 3. q. 701.

§. II. Resignatio facta ex metu non valet, licèt firmetur juramento, à quo tamen absolvi quis debet, antequam beneficium repetat; nec plus vult Cap. *Ad aures*, suprà, *Nav. Paris. Az. Garc Luca*, *Leur.* q. 702. Non est tamen ipso jure nulla, sed venit irritanda, *Garc. Leur.* q. 703. contra *Host. Vital. Butr.* & alios. Excipiunt *Paris. Az. Castrop.*, si vi incarcerationis per laicum extorqueatur, tum enim est ipso jure nulla per *Clement.* l. 5. t. 8. c. 2.. Hìc autem per metum intelligitur gravis, cadens in constantem virum, de quo videri potest etiam *Leur.* q. 704. Et cùm metus sit aliquid facti nec præsumatur, 1046

tur, debet per testes vel litteras vel alia indicia probari ab illo, qui dicit illum sibi esse factum, *Bald. Mascard. Alciat. Paris. Az. Leur.* q. 705.

1047 §. III. Quamvis protestatio de metu, qui incutitur, dum quis resignat, non sit necessaria ad hoc, ut postea possit excipere de metu, tamen multum juvat probationem metûs, *Dec. Cravet. Bursat. Paris. Leur.* q. 706. Nec illi probationi obest, quòd in litteris resignationis dicatur consensisse sponte & liberè, ad hoc enim inferendum potuit coëgisse idem metus, *Paris. Leur.* q. 708. Si tamen ille, qui ex metu resignavit, post sublatam totam causam metûs taceat, aut faciat aliquid, ex quo argui possit nunc liberè consentire, metus purgatur, utì in aliis etiam exemplis ostendunt *Mascar.* & *Leur.* q. 707.

1048 §. IV. Resignatio facta per dolum est nulla, quia non est deterior ingressus, quàm dolus, LL. ff. de doli excep., *Paris. Az. Leur.* q. 709. Estque ipso jure nulla, quia dolus tollit consensum & libertatem, quam metus tantùm diminuit, *Abb. Paris. Castrop. Leur.* q. 710. Probari autem debet dolus conjecturis & præsumptionibus, de quibus vide *Mascar.* de probat. concluf. 815., quarum præcipuas recenset *Leur.* q. 711.

1049 §. V. Resignatio vi extorta est annullanda, quia vis æquiparatur metui; & illi, cui vis facta est, competit actio spolii, *Butr. Paris. Az. Leur.* q. 712. Spoliatus autem volens restitui, tenetur probare duo, 1. Se possedisse, dum spoliaretur: 2. Tunc habuisse jus saltem coloratum, *Inn. Paris. Az. Castrop.* Vide *Leur.* q. 715. Et ad vim reducuntur vexationes illatæ ab Episcopo, *Gemin. Præpos. Az.* apud *Leur.* q. 713.; Similiter resignatio facta ab aliquo, postquam beneficio spoliatus erat, censetur ex vi facta, Cap. *sollicitè*, de Restit. spoliat.; quod tenent aliqui cum

Paris.

Paris., quamvis adjectum sit juramentum. Vide Leur. q. 714. Excipe, nisi facta esset coram Judice competente, quia authoritas Judicis de causa cognoscentis excludit suspicionem violentiæ, *Abb Bartol. Paris. Az. Castrop. Leur.* q. 716. Si autem certò constet resignationem factam esse sine vi, rescindi non potest, quia apparente veritate libertatis cessat præsumptio violentiæ. *Dixi*, certò, nam si maneat dubium, manet præsumptio, *Paris. Az. Leur.* q. 717.

§. VI. Si ante spolium sponte constitutus erat procurator ad resignandum, resignatio facta post spolium censetur spontanea, nec rescindi potest, *Abb. Paris. Menoch. Castrop. Leur.* q. 718. Idem est, si resignatio facta sit diu, v. g. anno post spolium, de quo nihil questus sit resignans, *Butr. Menoch. Az. Castrop.*; sed limitat *Paris.*, nisi facta esset in favorem spoliantis, quia tunc præsumeretur durasse eadem vis. Vide *Leur.* q. 719. Quòd si spoliatus resignet cum pacto non agendi, aut cum juramento coram Notario at testante abesse vim, promittat se non acturum actione spolii, jam cessit juri suo in favorem spoliantis, uti etiam potest quis cedere actione furti in favorem furis, L. *si unus*, §. *pacta*, ff. de pactis: hoc ipso autem, quòd fiat coram Notario, excluditur suspicio continuatæ violentiæ, hinc talis spoliatus non poterit repetere beneficium, *Abb. Menoch. Rebuff. Paris. Az.* Vide *Leur.* q. 720. Similiter si post spolium resignaverit in favorem tertii, à quo spoliatus non fuit, eique cesserit actionem spolii, repetere non potest beneficium, *Paris.* Vide *Leur.* q. 721. Denique si sciatur spoliatum sponte resignasse post spolium, quia, v. g. dimisit titulum ac possessionem, resignatio valet, spoliator tamen manet puniendus quia initio vim fecit, debetque compensare expensas & damna ratione spolii facta, *Bellam. Menoch. Paris.* & alii cum *Leur.* q. 722. 1050

1051 *Q. 154. Quid notandum sit circa resignationes in favorem tertii. R.* Seqq.

§. I. Solus Papa potest admittere resignationes in favorem tertii, *Rebuff. Garc. Barb. Lott. Pirh. Leur.* p. 3. q. 381. Rationem dant *Castrop.* t. 17. d. 3. p. 17. n. 3. & *Haun.* de Just. T 6. tr. 2. n. 569., quia cum AA. citatis n. 957. putant beneficium sub conditione resignatum non vacare ante positam conditionem, nemo autem præter Papam potest conferre beneficium necdum vacans. Unde peccat, qui sic resignat apud inferiorem Papâ, nam etiam prohibetur à *Pio V.*, *Castrop.* n. 4. Peccatque etiam admittens resignationem sic factam, utì notat *Suar.* Et talis resignatio videtur esse etiam invalida ex vi motûs *Pii V.*, utì rectè *Sanch.* in Cons. l. 2. c. 3. d. 36. n. 21., ita ut nequeat Episcopus vel alius collator rejectâ illâ conditione beneficium conferre, *Rebuff. Suar. Less. Barb. Garc. Castrop. Pirh. Engel, Leur.* q. 382. contra *Covar. Boer. Redoan.* Ratio est, quia cùm actus ille non possit admitti totus, id est, cum illa conditione, sub qua tantùm & non aliter fit, nihil juris dimittitur, adeoque totus invalidus est.

1052 §. II. Resignatio in favorem facta coram alio quàm Papa, secundùm *Felin. Rebuff. Sarn. Mandos. Redoan. Gutt. Vgol. Gonz. Suar. Less. Paris. Az. Garc. Lott.* est simoniaca: quod certum videtur, si cum admittente ineatur pactum de non conferendo alteri nisi designato, quia omnis pactio in beneficialibus est prohibita ob vitandam simoniam, secundùm dicta l. 3. p. 1. n. 57. & 70. E contrà si absit talis pactio, & resignans tantùm dicat, *resigno beneficium, non aliter, quàm ut conferatur Titio*, non est simonia, cùm pactio absit, & tantùm petat ita fieri, possitque rejici, *Sot. Covarr. Valent. Vega, Staph. Zerol. Suar. Vasq. Less. Castrop. Pirh. Barb.* de

de jure Eccl. l. 3. c. 15 n. 54 *Du Hammel*, in Decal. l. 1. c. 8. n. 5. Vide *Leur.* q. 727. Quòd si quis resignet cum ea tantùm intentione, spe aut etiam supplicatione, ut conferatur Titio, nec est simonia nec illicitum, secundùm dicta n. 1014. Præterea si Episcopus ex causa velit unire meum beneficium beneficio Titii, permittere possum & consentire in favorem Titii, qui non accipit vi resignationis meæ, sed vi unionis, *Garc. Tond. Leur.* q. 730.

§. III. Si ego resignem meum beneficium in favorem tui nepotis, & tu resignes tuum in favorem mei nepotis, quamvis videatur esse permutatio, attamen non est, sed duplex resignatio in favorem tertii, quæ vocatur *reciproca*, & non potest admitti ab Ordinario, *Paris. Az. Leur.* q. 735.; imò à *Suar. Less. Castrop.* n. 11. rectè dicitur simoniaca, si accedat pactum. Consequenter si ex pacto saltem tacito resignem meum beneficium Cajo, ut Cajus suum resignet Titio, & Titius suum mihi resignet, vocatur renunciatio *triangularis* & est simoniaca, *Castrop.* suprà, & t. 13. d. 6. p. 3. §. 1. n. 1. Notant tamen *Suar.* & *Less.* facilè evitari simoniam & peccatum, si nempe cum licentia Ordinarii ego permutem meum beneficium cum Cajo, & Titius suum permutet mecum jam habente beneficium Caji. 1053

§. IV. Si quis probari possit resignasse beneficium suum in favorem tertii apud alium quàm Papam, sciens id invalidum esse, in pœnam sui facti potest eo beneficio privari, ita ut collatori fiat liberum, cui voluerit, illud conferre, *Suar. Paris. Castrop. Less.* l. 2. c. 35. n. 86. 1054

Q. 155. *Quid notandum sit circa resignationes cum reservatione fructuum vel pensioni.*. *R.* De his videri potest *Leur.* p. 3. q. 417. & seqq., item dicenda à n. 1121. Adde tamen etiam seqq. 1055

§. I.

§. I. Licitum est apud Papam resignare, vel purè, vel in favorem alicujus, sub conditione pensionis sibi dandæ ab eo, qui beneficium habebit, & *non aliter*, quia Papa permittit tales resignationes sibi exhiberi, ut vel admittat vel rejiciat, utì probat quotidiana praxis: potestque resignans cum resignatario ancecedenter tractare de tali modo resignationis, sub clausula, *si sanctissimo placuerit*, *Felin. Præpos. Gamb. Redoan. Paris. Leur.* q. 435.

1056 §. II. Simoniacum est, coram Ordinario resignare sub reservatione pensionis vel fructuum, quia est pactum in materia beneficiaria, *Abb. Covarr. Suar. Valent. Bonac. Castrop. Fill. Diana, Barb. Leur.* q. 381. n. 2. Quod *Rota* & *Paris.* dicunt tenere, etiamsi fieret cum clausula, *sub beneplacito Apostolico*, quia putant hanc clausulam tantùm admitti in resignationibus apud Papam faciendis. Vide *Leur.* q. 729. Si tamen quis apud Ordinarium dimittat beneficium alicui dignitati vel loco unitum, potest sibi fructus reservare, quia debebantur ipsi non obstante unione, & conditio illa de jure inerat, *Rebuff. Garc. Tond. Leur.* q. 730. Vide *Castrop.* t. 17. d. 3. p. 17. n. 13.

1057 §. III. Si pensio reservata in resignatione conditionali sit nulla, etiam nulla est resignatio, quia resignans nolebat aliter abdicare jus, *Tond.* Similiter si resignatio sit nulla, etiam pensio causâ resignationis imposita est nulla, *Paris. Corr. Leur* q. 507.

1058 §. IV. Si inferior collator alicui contulerit beneficium purè resignatum sub reservatione pensionis, quam ipse imponere non poterat, valet collatio, sed non impositio pensionis, quia utile per inutile non vitiatur in iis, quæ separationem recipiunt, *Tond.* Similiter si Papa contulerit Titio beneficium, & super hoc reservârit Cajo pensionem, quamvis collatio

latio facta Titio sit nulla, v. g. quia erat inhabilis, tamen valet impositio pensionis, quam præstare debebit Cajo, quisquis habebit beneficium, quia erant duæ gratiæ separabiles, *Gonz. Leur.* q. 508. contra *Garc.*

Q. 156. *Quid dicendum de resignatione, sub conditione, ut refundantur expensæ litis vel bullarum aut quæcumque aliæ. R.* 1059

§. I. Simoniacum est, si resignes sub conditione seu pacto, ut tibi refundantur expensæ factæ pro beneficio obtinendo, v. g. in lite, solvendis statutis &c. *Paris. Suar. Az. Less. Castrop Pirh. Leur.* p. 3. q. 738. *Si dicas*, te eas repetere, non pro beneficio, sed pro indemnitate tua, aut saltem pro commodo, quod resignatarius habet ex tuis expensis: *contra* est, nam tam parum potes paciscì pro indemnitate, quàm pro sustentatione tua habenda, maximè cùm expensas feceris propter te, ut beneficium tibi utile assereres; commodum autem quod resignatarius habet, fundatur & immediatè sequitur ex beneficio à se resignato, & non ex tuis expensis, sicuti si mihi donares agrum, commodum, quod inde habeo, est ex agro & non ex pretio, quo tibi comparasti agrum.

§. II. Resignatio in favorem, cum pacto, ut resignatarius solvat omnes expensas pro bullis, est simoniaca, sed singuli tenentur solvere pro bullis suis, & quamvis in resignatione pura resignatarius soleat totas expensas solvere, tamen non debet duci in pactum. Putant quidem *Paris. Az. Castrop.* T. 17. d. 3. p. 16. n. 5. in resignatione sub pensione posse resignatarium se obligare ad solvendas totas, eâ conditione, ut in primo termino easdem sibi compenset, sed *Garc.* meritò dicit esse simoniacum, si de hoc antecedenter pacti sint. Vide *Leur.* q. 739. 1060

Quòd si ex conventione falsò exprimant majorem valorem, ut sic moveant Papam ad concedendam pensionem, *Nav. Paris. Garc. Leur.* q. 740. dicunt non esse simoniam, quia non sunt pacti circa beneficium vel aliquid cum beneficio connexum, sed tantùm circa falsam narrationem ad obtinendum consensum, per hoc tamen peccarunt, & impositio pensionis est nulla.

1061 §. III. Si resignes sub pacto, ut resignatarius refundat expensas factas pro beneficio, v. g. pro reparanda Ecclesia, meliorandis fundis, redemptione vexæ ab hæretico intentatæ, *Az.* & *Pirh.* dicunt non esse simoniam, quia tantùm repetit, quod suum est, & veluti adhuc inest beneficio; consentiunt *Felin.* & *Paris.*, si expensas fecerit ex bonis patrimonialibus, nam etiam successor in beneficio tenetur eas expensas refundere hæredibus defuncti: si autem fecit eas ex bonis Ecclesiasticis, quod præsumitur, nisi probetur contrarium, dicunt resignationem sub tali pacto esse simoniacam, quod dicit *Gamb.*, quamvis fecerit ex patrimonialibus, quia illa conditio refundendi non inest de jure, ergo non potest deduci in pactum; Et hæc sententia tenenda est, si eas expensas fecerit in commodum suum, ac ideo è beneficio retulerit fructus expensis suis respondentes. Vide *Leur.* q. 741.

1062 Q. 157. *Quid præterea notandum sit circa resignationem simoniacam aliasque conditionales.* R. Recolenda sunt dicta L. 3. p. 1. à n. 57. 69. 79., ubi explicavimus, quid sit simonia & quomodo committatur in materiis beneficialibus. His adde seqq.

§. I. Resignatio simoniaca est nulla, Cap. *Cum pridem*, & cap. ult. *de pactis*: Quod verum est, licèt firmetur juramento, *Staph. Paris.* Tamen sic resignans non amittit jus in beneficio, quamvis privari possit,

possit, *Gl. Rebuff. Nav. Laym. Paris.*; suntque ejusmodi resignationes ipso jure nullæ, *Selv. Nav. Rebuff. Paris. Az.* Vide *Leur.* p. 3. q. 723. 724.

§. II. Illa resignatio est simoniaca, quæ fit sub conditione, modo vel pacto, quod de jure non inest nec adjicitur authoritate Apostolicâ; si tamen fiat sub reservatione beneplaciti Apostolici, excluditur simonia, cùm tantùm prohibeatur pactio firma, Cap. *Cùm universorum*, de rer. permut. *S. Anton. Felin. Varin. Paris. Tond. Lott. Luca.* Estque licitum, secundùm dicta n. 1055., antecedenter tractare de conditionibus: attamen esset simonia ante approbationem Apostolicam mandare executioni hoc, de quo conventum est, *Mohed. Tond. Leur.* q. 726. Si autem fiat coram Ordinario sub conditione, quæ de jure, fundatione vel statuto inest; v. g. sub pacto residendi, ad quod vi beneficii obligabitur, nulla est simonia nec illicitum, Cap. *Significasti*, de elect., *Paris. Az.*; utì nec tunc est simonia, si fiat sub pacto solvendi pensionem, si beneficium pensione sit gravatum vel legitimè gravetur, *Leur.* q. 731. contra *Nav. & Paris.* Etiam simonia est, si ex pacto pro re temporali, aut etiam spirituali, resignes gratiam exspectativam, quam habes, *Abb. Az. Laym. Leur.* q. 752. 1063

§. III. Si conditio non insit beneficio, attamen sit debita, v. g. si resignes cum pacto etiam tacito, ut resignatarius tibi solvat, quod debet, est simonia, secundùm dicta l. 3. p. 1. n. 83.; è contrà si nullum pactum intercedat, quo imponatur nova obligatio, sed resignes beneficium eo fine secundario, ut reddatur potens tibi solvere vel ut flectatur ad solvendum, non est simonia nec illicitum, *Suar. Lay. Pirh.* apud *Leur.* q. 732. 1064

§. IV. Quomodo simonia confidentialis committa- 1065

mittatur in resignationibus, dictum est l. 3. p. 1. n. 63. Hìc notandum, quòd resignatio ita simoniacè facta, quamvìs sit ipso jure nulla, tamen teneat in præjudicium resignantis simoniacè, qui ideo amittit jus, nec conceditur ei regressus, sed beneficium tanquam vacans à tertio impetrari potest, *Boer. Tond. Leur.* contra *Rebuff.*; attamen simonia commissa ab uno ex transigentibus, alteri vel aliis, qui non deliquerunt, nocere nequit, Cap. 33. *sicut*, de simonia, *Tond. Leur.* q. 754.

De pœnis simoniæ dictum est l. 3. p. 1. à n. 200.; quomodo autem & cui restituendum sit pretium acceptum, dictum est ibid. à n. 237.

1066 Q. 158. *An possit alicui conferri pinguius beneficium, sub conditione, ut resignet vel dimittat illud, quod habet. R.* Si conferatur aliud incompatibile, adjici potest conditio, ut dimittat primum, quia hæc conditio de jure inest, utì habet communis cum *Carden.* in 2. crisi d. 27. n. 120.: si autem secundum sit compatibile cum primo, *Selv. Garc. Sanch. Gibal.* dicunt fore simoniam, sed oppositum tenet cum *Moscoso Carden.* n. 122., 1. Quia etiam hæc conditio videtur inesse de jure, non quidem præcipiente, attamen consulente, quamvìs enim beneficia sint de se compatibilia, tamen secundùm dicta n. 897. Canones oderunt pluralitatem beneficiorum in eodem subjecto, *& Trid.* Sess. 24. c. 17. de Ref. vult singula singulis conferri, etiam præscindendo à sufficientia sustentationis, (ob quam tamen aliquid indulget) ob multa incommoda, quæ in Ecclesiam redundant, si idem habeat plura beneficia, ergo poterit dicere, confero tibi hoc beneficium, sub conditione, ut agas hoc, quod est conformius Canonibus, & hìc est, ut præhabitum resignes. Et hæc ratio militat pro omni collatore. Sed loquendo

quendo de Episcopo, quod plus probabilitatis habet, Cap. *Quæsitum*, de rer. permut. datur illi potestas, ut quando est necessarium, sive, quando postulat magna utilitas pro bono regimine Ecclesiæ, transferat beneficiatos de una ad aliam Ecclesiam, quod tantùm hìc fiet per providentiam Episcopi, cujus est spectare commune bonum Ecclesiæ, & curare, ne plura beneficia sine causa in uno cumulentur, ideoque non requisitâ voluntate beneficiati potest dicere, *jubeo, ut acceptes hoc beneficium, & illud, quod habes, dimittas. Nec obstat*, quòd Episcopus debeat expectare consensum possessoris, ideoque videatur esse confluxus duarum voluntatum & pactio, *nam* etiam aliæ leges expectare possunt acceptationem subditorum, & Superiores sæpe legem revocant, si subditi ex causa contra legem supplicent, nec tamen ideo sunt pactiones sed leges vel mandata. Deinde licèt in beneficialibus omnis pactio apud Ordinarium sit simoniaca, tamen excipitur translatio ab una ad aliam Ecclesiam, sive fiat per modum permutationis, in qua intervenit pactio utriusque beneficiati, sive per modum nudæ translationis beneficiati, dummodo id ortum ducat à providentia Episcopi, nam si possit transferre personas paciscentes inter se de beneficiis permutandis, etiam poterit pro bono regimine Ecclesiæ transferre personam, quodammodo paciscendo cum ea, ut primum beneficium dimittat.

Q. 159. *Quid notandum circa publicationem resignationum. R.* Seqq.

§. I. Per Constit. 87. *Greg. XIII. Humano vix*, 1067 datam nonis Jan. 1583. debent resignationes publicari. Nec contra eam Constit. obtendi potest, quòd non fuerit publicata aut acceptata in partibus, nam sufficit esse publicatam Romæ, & reipsa usu satìs recepta

cepta est ubique, *Paris. Leur.* p. 3. q. 759. Vide etiam dicta l. 1. n. 579.. Finis autem dictæ Const. est, 1. ut tollantur fictæ resignationes. 2. Ne resignantes remaneant in beneficiis & exerceant actus invalidos jurisdictionis. 3. Ne decimæ aliaque solvantur resignantibus, quæ postea iterum petantur à resignatariis. 4. Ne ordinarii collatores deludantur, nunquam enim scirent, quis sit verus possessor, aut cujus morte vacaturum esset beneficium. 5. Ne inducatur successio hæreditaria, dum vivens vult manere in beneficio, & interim disposuit, quis sit suus successor: unde quia Constit. illa est ad obviandum tot fraudibus & incommodis, *Paris.* & *Leur.* q. 761. censent esse favorabilem.

1068 §. II. Sub hanc Constit. cadunt publicationes quorumcunque beneficiorum, etiam reservatorum, & eorum, quæ jure devoluto conferuntur, etiam commendarum, etiam post resignationem unitorum alteri beneficio vel pio loco, etiam hospitalium, saltem eorum, quæ dantur in titulum, Vide *Leur.* q. 762. & seqq. Similiter publicari debere cessiones litis beneficialis & jurium quorumcumque docent *Paris. Az. Chok. Leur.* q. 768., Beneficia tamen resignata, quæ Romæ in Consistorio conferuntur, non publicantur, uti nec Coadjutoria cum futura successione. Vide *Leur.* q. 763. 767.

1069 §. III. Omnes resignatarii obligantur hac Constit., etiam Cardinales, quicunque Officiales Papæ, exempti; minores, cum quibus dispensatum est: etiam secundus resignatarius, quamvis primus publicarit; item illi, qui impetrant beneficia vacantia ob non factam à resignatariis publicationem. Vide *Leur.* q. 770. & seqq.

1070 §. IV. Publicari debent resignationes etiam factæ coram Ordinariis, etiamsi beneficia apud Ordinarios

narios resignata conferantur à Papa. Etiam factæ cum reservatione fructuum, administrationis, pensionis, regressûs &c. Etiam factæ in manibus Papæ, licèt non in favorem, *Paris. Az. Castrop.* contra *Garc. Lott. Ventrig.* Quod tenet, etiamsi successor provideatur in forma *dignum* : Item etiamsi Papa moriatur intra tempus datum ad publicandum. Vide *Leur.* q. 774. & seqq. Si tamen Papa moriatur ante expeditas literas, est justum impedimentum excusans ad tempus, *Paris. Leur.* q. 804. Denique quamvis facta resignatio fuisset nulla, si alter beneficium eo colore obtinuerit, facienda est publicatio, *Garc. Castrop. Ventrig. Leur.* q. 782.: Si tamen beneficium non sit resignatum sed purè dimissum, v. g. per assecutionem incompatibilis, qui postea obtinet, non tenetur ad hanc publicationem, *Garc. Barb. Ventrig. Leur.* q. 780.

§. V. Resignationes factæ in Curia de beneficiis 1071
intra montes, publicari debent intra 6. menses; factæ extra montes, intra 9. menses; factæ apud Ordinarium, si Ordinarius provideat, intra 3. menses; si autem provideat Papa, intra 9. menses, *Az. Garc. Castrop. Leur.* q. 785. Numerantur autem hi menses in resignationibus apud Ordinarios, à die factæ provisionis; in resignationibus apud Papam, à die Datæ, in qua prima supplica à Papa signata est & à Datario recognita, *Paris. Castrop. Ventrig. Leur.* q. 786,; Curritque hoc tempus etiam Minori 14. annis, ignoranti resignatum sibi esse beneficium, quia decretum irritans ligat etiam ignorantes, *Paris. Az. Barb. Ventrig.*, nisi cum *Nav.* dicas illum haberi tanquam legitimè impeditum. Contendit *Paris.* talem Minorem nequidem esse restituendum in integrum. Vide *Leur.* q. 787. An autem & quando soleat concedi restitutio in integrum, vel prolongatio illius temporis, vide eundem q. 788.

§. VI.

1072 §. VI. Hæc publicatio fieri non potest ante expeditionem Litterarum Apostolicarum; fieri autem deberet, antequam capiatur possessio, sed *Ventrig.* testatur id non servari in praxi, hinc *Paris.* dicit posse constitui procuratorem, qui post captam possessionem publicet. Vide *Leur.* q. 789. 790.

1073 §. VII. Fieri debet die dominico vel festivo: Putat tamen *Barb.* valere, si fiat non festivo. Item valet, si fiat de nocte sub divinis, *Ventrig.* Item, si post prandium, *Paris. Leur.* q. 791.

1074 §. VIII. Fieri debet in Ecclesia ex loco publico: si beneficium non sit in Cathedrali, fieri debet in Cathedrali, & Ecclesia beneficii resignati, aut si in hac fieri non possit, in viciniore parochia. Si beneficium sit in Ecclesia nullius diœcesis, fit in sola Ecclesia beneficii: si beneficium sit rurale & populi conventu careat, fit in parochiali. Vide *Leur.* q. 792. & 802.. Item fieri debet coram frequente populo ad Missarum solemnia, Concionem vel alia divina conveniente, unde facta in choro coram solis Canonicis est irrita, *Paris. Garc. Ventrig. Leur.* q. 793.

1075 §. IX. In actu publicationis debent manibus teneri & exhiberi litteræ resignationis & provisionis in Originali vel in copia authentica, quamvis non sit opus prælegere, *Rebuff. Paris. Castrop.* Sufficeret etiam loco litterarum habere Breve Apostolicum sive authenticam scripturam emanatam à Papa, facientem de litteris mentionem, *Rota, Paris.* Vide *Leur.* q. 794. In hac autem publicatione debet clarâ & intelligibili voce exprimi resignatio & facta gratia, qualitas beneficii, nomina & cognomina resignantis & resignatarii, *Paris. Castrop. Leur.* q. 795. Et exemplar omnium, quæ in publicatione dicta sunt, affigi debet ac permanere saltem uno die ad valvas Ecclesiæ; non est autem opus exemplar illud esse authen-

authentizatum, *Garc. Paris. Leur.* q. 796. Et postmodum debet super his omnibus à Notario ad hoc rogato confici instrumentum, (quod ordinariè inscribitur tergo litterarum Apostolicarum) qui testetur etiam de affixione, cum interventu duorum aliorum, qui nominentur, simul testantium de omnibus, *Paris. Leur.* q. 797.

§. X. Si litteræ expeditionis fuerint sub-vel ob- 1076
reptitiæ, & revalidentur per litteras, *perinde valere*, satis est publicari primas litteras, licèt subticeantur revalidatoriæ, quia *perinde valere* revalidat omnia ab initio cum omnibus inde secutis, *Rota*, *Rebuff. Paris.* apud *Leur.* q. 798.

§. XI. Hæc publicatio fieri potest per procura- 1077
torem, dummodo speciali mandato sit constitutus, *Paris. Leur.* q. 799. Etiam fieri potest per ipsum resignantem, *Rota*, *Lott.* apud *Leur.* q. 800.

§. XII. Fieri debet hæc publicatio, quamvis re- 1078
signatio & provisio esset aliunde notoria, quia spectat ad formam, *Paris. Lott. Ventrig. Leur.* q. 783.; Unde non sufficit aliquid publicationi æquivalens: nec postea juvabit possessio etiam per 10. annos continuata, quia neglectâ publicatione vacat hocipso beneficium, nec remanet titulus nequidem coloratus, sine quo non est possessio, *Paris. Az. Castrop.* Si autem resignatarius neglexerit, & novam impetret gratiam, debet hæc nova provisio publicari, *Paris. Leur.* q. 801.

§. XIII. Impedimentum legitimum excusat à pu- 1079
blicatione facienda, quia impedito non currit tempus, *Menoch. Bald. Paris.* Et propter impedimentum receditur à forma, *C. Paris. Bursat. Paris.* Et impeditus non dicitur negligens, *Staph. Paris.* Quòd autem impedimentum per adhibitam diligentiam removeri non potuerit & immediatè impedierit publicatio-

blicationem, debet ab allegante probari per testes vel conjecturas, vel saltem per juramentum impediti: quænam autem impedimenta censeantur legitima, explicat *Leur.* q. 803. & 804.

1080 §. XIV. Pœna neglectæ intra tempus, vel non factæ secundùm formam præscriptam publicationis, est, utì insinuavi paulò antè, annullatio resignationis, provisionis & cæterorum omnium. Item inhabilitas resignatarii ad illud beneficium etiam de novo obtinendum, ita ut ei non suffragetur possessio etiam decennalis, *Paris. Castrop. Ventrig. Leur.* q. 805. Nec resignans potest repetere beneficium aut agere de spolio, quia spoliavit seipsum omni jure, *Paris. Lott. Luca, Leur.* q. 806. Si tamen possessionem dimiserit, gaudet ipse aut alii reservationibus pensionum, fructuum aliorumve jurium, *Paris. Ventrig. Leur.* q. 807. Beneficia autem ipsa sunt reservata Papæ & censentur à die resignationis factæ vacare in Curia, *Paris. Leur.* q. 808. Possuntque à quovis impetrari; sed specialiter exprimendus est hic modus vacationis, ac nomen & cognomen tam resignantis quàm resignatarii, *Paris. Ventrig. Leur.* q. 809. Et ab allegante, debet concludenter probari neglectam esse publicationem, quia licèt factum non præsumatur, tamen si de jure faciendum erat aut fieri consuescat, potest præsumi, *Mascard. Felin. Paris.* Quod maximè valet, si resignatarius per triennium pacificè possederit, tum enim præsumitur publicasse, *Paris. Garc. Lott. Leur.* q 810. Quibus autem modis allegans probare debeat neglectam esse publicationem; item quomodo in provisione impetrantis, addi debeat, *vocato possessore*; item quomodo elidi possit intentio Actoris in hac materia; Denique quandonam resignatarius teneatur probare publicationem à se factam esse, exponit *Leur.* q. 811. & seqq.

Ex

Ex hactenus dictis de resignatione sequitur, ut resignatio beneficii coram Ordinario facta ejusque collatio & obtentio sit valida, requiri, 1. ut resignans non sit ordinatus titulo beneficii resignandi, vel aliunde habeat, unde vivat. 2. Ut non fiat in favorem nec sub conditione. 3. Ut fiat ex causa. 4. Ut accepetur ab habente potestatem. 5. Ut providendus sit capax; nec sit consanguineus, affinis vel familiaris resignantis aut conferentis. 6. Ut resignatio publicetur.

Q. 160. *Quid in genere dicendum sit de permu-* 1081
tatione beneficiorum; & an hæc per eam vacent. R.

§. I. Permutatio generaliter sumpta convenit omni contractui, quia semper datur vel permittitur vel fit unum pro alio: sumpta specificè, est contractus, in quo res, prout à pretio contradistinguitur, commutatur cum alia re. Vide *Pirh.* l. 3. t. 19. à n. 1. Permutatio, de qua hìc agimus, est reciproca beneficiorum resignatio facta adinvicem inter permutantes. Vide *Leur.* p. 3. q. 815. Nomine autem resignationis ordinariè non venit permutatio, utì diximus n. 953., docentque *Gonz. Chok. Leur.* q. 817. contra *Sarn. & Paris.* Et permutationem esse rem favorabilem dicunt *Mandos. Paris. Gonz. Leur.* q. 818., quamvìs q. 855. fateatur eam esse veluti odiosam, quia prohibetur Cap. *Quæstum*, de rer. permut., & Cap. *Majoribus*, de præb.

§. II. Quamvìs secundùm dicta n. 957. multi te- 1082
neant per resignationem conditionalem non vacare beneficium ante impletam conditionem, tamen in permutatione debere priùs vacare, tenent *Paris. Castrop. Lott.* apud *Leur.* q. 819.: Et licèt *Inn. Archid. Senis*, *Gonz.* dicant admissionem utriusque resignationis esse tacitam collationem, nec requiri aliam expressam, tamen contradicunt *Garc. Less. Castrop.*

ſtrop. Leur. q. 816., quia hìc datur nova collatio, ergo cùm beneficium non vacans conferri non poſſit, præcedit vacatio: quod *Conf.*, nam collatio ſequi poteſt poſt permutationem, fit enim aliquando, ut ſi duo permutent, Papa uni Romæ præſenti conferat beneficium & committat Ordinario in partibus, ut etiam diu pòſt conferat alteri: Similiter poteſt Titius coram Epiſcopo ſuo permutationis causâ dimittere beneficium unum, & priùs poſt aliquot menſes recipere beneficium, quod Cajus in alia dioceſi coram ſuo Epiſcopo in ejus favorem dimittet, *Rebuff. Senis, Az. Leur.* q. 864.

1083 §. III. Si verum eſt, quòd permutatione vacent beneficia, videtur conſequenter dicendum, quòd turnus conſumatur per collationem factam ex vi permutationis, utì per factam ex quacuncque alia vacatione, niſi aliud habeat ſtatutum, pactum vel conſuetudo, *Gonz. Chok. Leur.* q. 876.

1084 Q. 161. *Qualia beneficia, & à quibus permutari poßint. R.*

§. I. Permutari non poteſt beneficium cum non beneficio; unde permutari non poteſt cum jure-patronatûs, decimis, capella, hoſpitali, præſtimonio; intellige, ſi hæc non ſint erecta in titulum: Nec cum Commenda beneficii, quia deſerviens non habet titulum; nec cum titulo patrimonii, quia non eſt quid perpetuum, AA. communiter cum *Leur.* p. 3. q. 821. Nec verum beneficium permutari poteſt cum ficto, quod vocatur, *de pertica*, utì nec cum beneficio ſimoniacè obtento. Vide *Leur.* q. 822. 823. Putarunt tamen viri docti, quos interrogavi, Titium ordinatum ſuper quibuſdam Miſſis legendis, juncto his patrimonio, poſſe hunc ſuæ ordinationis titulum etiam apud Ordinarium permutare cum beneficio Cajì, ſi titulus ille Titii auctoritate Ordinarii

narii fiat perpetuum etiam in Cajo, ita ut hic privari nequeat, quoad vivet: & ita in Colonienſi Archi-diœceſi jam ab 80. annis practicatum eſſe teſtatur vir omni exceptione major.

§. II. *Az. Pariſ. Leſſ. Garc. Zerol. Corr. Tond.* 1085
Leur. q. 820. putant contra *Caſtrop.*, ad permutationem prærequiri jus in re in beneficiis, ideoque jus ad beneficium non poſſe coram Ordinario permutari cum beneficio vel cum ſimili jure ad beneficium: Similiter *Abb. Pariſ Garc. Az. Caſtrop. Leur* q. 752. n. 3. docent contra *Suar. Leſſ. Gamb.* Ordinarium non habere poteſtatem admittendi permutationes jurium acquiſitorum per electionem, præſentationem exſpectativam &c. Et hæc ſunt conformia dictis n. 980.; imò *Chok.* putat non valere permutationem factam per procuratorem eo tempore conſtitutum, quo principalis non habebat jus in re, licèt tunc habeat, quando procurator permutat, ſed vide dicta n. 1033.

§. III. Permutari poſſunt Beneficia necdum poſ- 1086
ſeſſa; item poſſeſſa cum non poſſeſſis, *Coraſ Mant. Garc. Chok. Tond.* Etiam ſolo verbo collata à Papà, *Maſc. Rebuff. Chok.* Etiam electiva *Gemin. Chok.*. Etiam exempta, ſed tantùm coram illo, qui poteſt horum reſignationes admittere, *Chok. Pirh.* Etiam conſueta optari, *Az. Chok.* Etiam dignitas cum ſimplici beneficio, *Mant. Chok. Leur.* q. 827. n. 1. Etiam una prælatura cum alia, utì Præpoſitura cum Archidiaconatu, *Chok.* Etiam Curata cum non Curatis, *Az. Chok. Ventrig.* Etiam plura cum uno, *Rebuff. Nav. Az. Garc. Caſtrop. Chok.* Vide *Leur.* q. 824. Requiritur tamen, ut ſi Ordinarius permutationem admittat, hic poſſit talia duo ſimul concedere, *Leur.* q. 854. n. 4. Etiam permutari poſſunt pinguia cum tenuibus, dummodo fraus abſit, & ordinatus

dinatus super pingui possit se decenter alere proventibus tenuioris aut aliunde, *Az. Ventrig. Leur.* q. 827. n. 1. Etiam existentia in diversis diœcesibus, utì dicetur n. 1095. Etiam illud, quo quis esset per sententiam privandus, non tamen si sit privatus, secundùm dicta n. 985. & *Leur.* q. 830. 831. contra alios. Etiam, secundùm *Mol. Tiraq. Garc.* apud *Leur.* q. 832., prohibitus acquirere novum beneficium potest suum cum alio permutare. Item fieri posse permutationem, quamvìs super utroque vel eorum uno sit alicui tertio concessa expectativa, docet ex Cap. *Licèt*, de rer. permut. in 6. *Pirh.* l. 3. t. 19. n. 35., sed *Paris.* & *Leur.* q. 825. n. 1. contradicunt, hinc declaravit *Rota*, quam sequuntur *Put. Paris. Leur.* q. 296. posse expectantem subintrare in tale beneficium.

1087 §. IV. Beneficium Papæ reservatum & permutationis causâ resignatum, amissum est à resignante, qui ad illud redire non potest, *Tusch. Mant. Tond. Chok.* Nec permutatio illa expediri potest coram Ordinario aut Legato à latere, quia illud conferre non possunt, *Paris. Tond. Lott. Leur.* q. 295. 825. 854. Nec beneficia unita permutari possunt, utì nec resignari, secundùm dicta n. 979. Item fieri non potest permutatio beneficiorum, si super eorum uno quis ordinatus sit, nisi observatis illis, quæ n. 983. dicta sunt. Nec permutari possunt, si unum sit litigiosum, *Paris. Az. Barb. Castrop.* t. 13. d. 6. p. 3. §. 2. n. 6. Vide tamen dicta n. 982. & *Leur.* q. 825. Nec illud potest resignari in favorem aut permutari, quod quis habuit, si in obtentione alterius addita sit clausula de dimittendo illo præhabito, alioquin utrumque vacabit in manibus Papæ, *Garc. Chok. Leur.* q. 828. Similiter dispensatus ad beneficium, quod habet, non potest aliud acquirere per permutationem

tationem, quia diſpenſatio, utpote odioſa, extendi non debet ad aliud beneficium. Vide *Leur.* q. 835. Et idem eſt, ſi permutet bigamus aut alius ſimilis diſpenſatus ad hoc tantùm beneficium, quod habet, *Leur.* q. 840. Hinc etiam habens ex diſpenſatione duo alioqui incompoſſibilia, non poteſt hæc permutare cum altero, niſi & hic ſimilem diſpenſationem obtineat, quia diſpenſatio non tranſit ad aliam perſonam, *Az. Caſtrop. Pirh.* n. 28.

§. V. Quod attinet ad illos, qui permutare poſſunt, 1. ſi accepiſti beneficium animo dimittendi, potes permutare, utì poſſes reſignare, quidquid contradicat *Chok.* apud *Leur.* q. 833. 2. Si ſenex vel infirmus permutet, eſt præſumptio fraudis, ſi autem fiat ex fraude, permutatio nulla eſt ex parte fraudulenti, *Pariſ. Leur.* q. 835. 3. Si illegitimus obtinuit beneficium in Eccleſia, in qua habet aut habuit ejus pater, poteſt imò debet reſignare aut permutare intra tres menſes, *Trid.* Seſ. 25. c. 15. de Ref.. Vide *Leur.* q. 838. 4. Si permutet excommunicatus, ſuſpenſus, irregularis, criminoſus, infamis, illiteratus, non habens ætatem requiſitam &c., permutatio eſt irrita reſpectu habentis talem defectum, valet tamen reſpectu alterius, qui novæ collationis capax eſt, *Leur.* q. 839. & ſeqq. *Nec obſtat*, quòd habens talem defectum, licèt habilis ſit ad retinendum illud, quod habet, tamen ſit inhabilis ad acquirendum novum beneficium, adeoque non videatur debere amittere ſuum, *nam* quòd ſit inhabilis, non eſt culpa alterius, ergo hic non ideo impeditur, quominus acquirat beneficium ab ipſo dimiſſum, *Caſtrop. Leur.* q. 310. n. 13. 1088

Q. 162. *An permutatio fieri poſſit per procuratorem.* R. Affirmativè etiamſi procurator ſit laicus: poteſtque unus idemque eſſe procurator utriuſque 1089

usque permutantis, *Bellam. Gamb. Senis, Az. Chok.*, sed requiritur speciale mandatum ad hoc, *Az. Chok.*, Et debet mandatum infra annum executioni mandari, aliàs præsumetur cessasse, *Chok.* Constitutus autem ad permutandum coram Papa non potest permutare coram Ordinario, *Chok.*; Et beneficium vacat in loco, ubi procurator permutat, non ubi constituitur, *Rebuff. Gamb. Az. Chok. Leur.* p. 3. q. 866. Quòd si Principalis moriatur post resignationem à procuratore factam, hic cogi potest ad extendendum consensum & complendam permutationem, *Chok. Leur.* q. 870. Tenetque etiam permutatio post factam mandati revocationem, si hæc debitè intimata non fuit, secundùm dicta n. 1041.: sufficit autem hanc revocationem intimari, vel procuratori vel Superiori vel compermutanti, *Paris.* & alii cum *Leur.* q. 698. n. 12. Vide dicta à n. 1032. de resignatione per procuratorem, quæ hìc applicari debent.

1090 *Q. 163. An requiratur consensus permutantium, item Patronorum & Electorum. R.*

§. I. Quamvìs requiratur consensus permutantium, cùm nemo invitus privandus sit jure suo, tamen si Ecclesiæ necessitas postulet, potest quis compelli ad permutandum. Vide *Leur.* p. 3. q. 867. Quòd si partes promiserint aut jurarint permutare, non posse resilire, docent *Chok. Ventrig.*, sed probabiliùs contradicunt alii cum *Garc.* apud *Leur.* q. 868., quia in contractibus innominatis re adhuc integrâ locus est pœnitentiæ; obtineri tamen debet dispensatio à juramento, & secundùm *Gonz.* ac *Eut.* contra *Garc.* refundi debent expensæ alteri parti ideo causatæ; si autem res non sit ampliùs integra, sed unus beneficium suum resignarit, debet & alter compelli, *Bellam. Vbald. Az. Leur.* q. 869. contra *Gl.* & *Cynum.*

§. II.

§. II. Si permutatio fiat coram Ordinario, secundùm *Gonz. Barb. Castrop.* T. 13. d. 6. p. 3. §. 2. n. 4. requiritur consensus Patronorum, ad eum modum, quo n. 977. dictum est de resignatione: Si autem Patronus reclamarit, secundùm *Tond. Garc. Lott. Luca*, permutatio est ipso jure irrita propter contemptum ipsius; E contrà *Staph. Zerol. Rebuff.* dicunt secundùm declarationem S. Congreg. satìs esse requiri consensum, quamvìs negetur, quod *Garc.* explicat pro casu, quo Patronus sine justa causa contradiceret, vel permutatio peteretur in magnam utilitatem Ecclesiæ, in quo consentiunt *Abb. Covar. Lamb. Garc. Tond. Chok Nicol.* t. 1. d. 9. §. 15., eò quòd tunc supplere possit Ordinarius, nec censeatur contemni Patronus. Si permutatio fiat coram Papa, adhuc dicit *Lott.* fore irritam reclamante Patrono, nisi Papa derogaret juri patronatûs, quia non aliter censetur consentire, *Luca* de benef. d. 40. n. 3. & à n. 9. Item d. 42. n. 5. Quòd si quis scienter permutans contempserit Patronum, etiamsi addat, *non aliter nec alio modo*, secundùm *Gratian. Rebuff. Paris. Tond.* vacat beneficium, vel in pœnam, utì vult *Garc.*, vel per privationem juris, utì vult *Francis*, & videtur consentire *Luca*, potestque præsentari alius post sententiam de nullitate inducente vacationem, *Gemin. Garc. Selv. Lamb. Lott. Luca*; Si tamen factum est ob ignoratum probabiliter patronatum, potest permutans redire ad beneficium, etiam invito Patrono, quia nec contempsit nec ingratus fuit, *Bellam. Gamb. Lamb. Garc.* Vide *Leur.* q. 294. à n. 5. & dicta n. 977. Similiter requiritur consensus Electorum, eo etiam modo, quo de resignatione dictum est n. 976. 1091

Q. 164. *Quis debeat permutationes admittere seu authorisare. R.* 1092

§. I. Aliquis Superior, unde si authoritate propriâ fiat, est simonia, cap. *Quæsitum*, de rer. permut. Hanc tamen simoniam esse tantùm juris humani dicunt *Sot. Maj. Less. Castrop.* aliique apud *Leur.* p. 3. q. 846., & rationem dedimus l. 3. p. 1. à n. 109. Pœna autem propriâ authoritate permutantium est privatio benefici, saltem per sententiam infligenda. Vide dicta l. 3. p. 1. n. 215.

1093 §. II. Duo Episcopi, qui per dispensationem cum Episcopatibus retinuerunt beneficia, permutant hæc coram Metropolitano: Episcopus permutat cum Capitulo coram Archi-Episcopo; ut autem Episcopus permutet cum aliis, sufficit, si habeat consensum sui Capituli, *Silv. Pirh.* l. 3. t. 19. n. 27.

1094 §. III. Authorisare permutationem inferiorum potest Episcopus loci, in quo est beneficium, Cap. un. *de rer. permut.* in 6., ad ipsum enim jure communi spectat collatio & institutio beneficiorum suæ diœcesis; potestque etiam hanc potestatem delegare alteri, *Chok. Leur.* q. 852. Item authorisare potest Legatus à latere pro sua provincia respectu beneficiorum Episcopis subjectorum: Item habentes ex consuetudine vel privilegio authoritatem quasi Episcopalem: Item alii inferiores, si probent consuetudinem legitimè præscriptam, ea enim, quæ sunt solius jurisdictionis, præscribi possunt, *Rebuff. Chok. Leur.* q. 848. Vicarius in spiritualibus non potest hoc vi officii, *Garc. Az. Castrop. Chok. Pirh.* Vide dicta n. 1024. & *Leur.* q. 849. n. 1. Quid possint Coadjutor & Capitulum, colligi potest ex dictis n. 1024., potestque videri *Leur.* q 849. n. 2. & 3. Item q. 713. 714.. Visitator seu administrator Ecclesiæ vacantis à Papa constitutus potest recipere & expedire tam permutationes quàm resignationes, *Chok Leur.* q. 850.

1095 §. IV. Si beneficia sint in diversis diœcesibus, requiritur

quiritur utriusque Episcopi authoritas; non est tamen opus, ut eodem tempore concurrat, *Nicol.* t. 1. d. 9. §. 16. & 17.; possetque unus Episcopus totum negotium committere alteri, *Az. Garc. Venin. Tond. Chok. Leur.* q. 829.

§. V. Secluso privilegio, consuetudine aut præscriptione, non possunt permutationem authorisare Collatores, etiamsi sint Præpositi, Decani, Archidiaconi &c., *Nav. Rebuff. Suar. Castrop. Chok. Pirh. Leur.* q. 851., Oppositum tamen tenent *Ang. Silv. Sot. Diana* p. 10. t. 16. R. 17., quorum sententiam *Suar.* vocat valde verisimilem, *Castrop.* probabilem, *Pirh.* non improbabilem, quia approbatio Episcopi videtur à jure requiri in iis tantùm beneficiis, quæ Episcopus ipse confert, ex quo inferunt, si collatio & institutio non spectet ad Episcopum, posse fieri permutationem sine ejus licentia, ex authoritate illius, qui confert aut instituit: quidquid sit de illa sententia, saltem sustineri non potest de iis Collatoribus, qui beneficio destituere, seu apud quos beneficia dimitti non possunt. 1096

§. VI. Episcopus existens in Curia potest quidem admittere resignationes, sed non conferre beneficia tum resignata, hinc nec ibi permutationes authorisare potest: si tamen beneficia sint resignata coram eo extra Curiam, poterit ea conferre existens in Curia, adeoque & expedire permutationem, *Paris. Chok. Leur.* q. 853. 1097

§. VII. Etiam in mensibus Papalibus admitti possunt permutationes ab Ordinariis, quia quæ vacant per resignationem, non reservantur per alternativam, uti excipit Reg. 8. Cancel. *Gonz. Chok. Leur.* q. 854. n. 1. Vide dicta n. 511. 1098

§. VIII. Permutatio apud Ordinarium non potest fieri nisi inter duos, unde triangularis aut qua- 1099

drangularis erit simoniaca, v. g. si resignem tibi, ut tu Titio, & ut Titius mihi, *Az. Less. Gonz. Leur.* q. 837. Vide dicta n. 1053.

1100 *Q. 165. An causæ requirantur; & quid præterea exprimi vel observari debeat in permutationibus. R.*

§. I. Permutatio apud Ordinarium requirit justam causam, nam Cap. *Quæsitum*, de rer. permut., & Cap. *Majoribus*, de præb. prohibetur; & est saltem irritanda per Const. *Pii V.*, si causa non sit à permutantibus allegata & ab Episcopo cognita, *Garc. Barb. Tond. Castrop. Leur.* p. 3. q. 855. Non est tamen opus adesse causas illas, aut observari omnes conditiones relatas n. 1027. & à *Pio V.* præscriptas pro resignationibus, nam permittit permutationes fieri juxta Canonicas sanctiones, *Az. Castrop. Leur.* q. 414.

1101 §. II. Causæ justæ sunt, vel necessitas vel saltem utilitas Ecclesiæ, seu major Dei cultus: sufficit etiam utilitas aut commoditas permutantium, si hæc redundet in utilitatem Ecclesiæ, v. g. si ideo melius aut promptius Deo servient, alioquin non sufficit, *S. Th. Silv. Bellam. Barb. Garc. Ventrig. Vgol. Corr.*, quorum aliqui dicunt esse simoniacam, si fiat purè ob utilitatem privatam permutantium; est tamen satis, si cedat in utilitatem unius Ecclesiæ, dummodo non cedat in damnum considerabile alterius, *Garc. Ventrig. Pirh.* l. 3. t. 19. n. 25. Vide *Leur.* q. 859.

1102 §. III. Si permutatio fiat apud Ordinarium, non est opus exprimere alia beneficia, quæ permutantes habent; si apud Papam, opus esse dicunt aliqui, alii negant, *Leur.* q. 859. Nec apud Ordinarium opus est exprimere qualitates beneficiorum, nisi quis sit desuper ordinatus: opus esse apud Papam, affirmant aliqui, alii negant, *Leur.* q. 860. Quamvis autem mentio

mentio non fiat statûs Sacerdotalis ad beneficium requisiti, putat *Luca* de benef. d. 42. n. 11. non ideo censeri subreptionem, quando Papa potuit de hoc habere generalem scientiam vel cogitationem; Universaliter tamen verum est, quòd acquirens beneficium permutatum debeat habere omnes qualitates ad illud requisitas, quæ autem onera subiri debent, dum beneficium simpliciter vacat, etiam subiri debent, quando vacat causâ permutationis. Vide *Leur.* q. 863.

§. IV. Consanguinitas permutantium non ob- 1103
stat in permutationibus, quæ fiunt apud Papam, neque in his necessariò exprimitur, sed tantùm in illis, quæ fiunt apud alium, *Luca* d. 40. n. 15. & fusiùs d. 65. n. 5., possuntque videri dicta à n. 1011. Nec necessariò exprimi debet inæqualitas ætatis, nam sæpe agni moriuntur ante oves, inquit *Luca*. Si autem omittatur mentio ejus, quòd quis super eo titulo sit ordinatus, *Trid.* Sess. 21. c. 2. de Ref. irritat permutationem, utì S. Congreg. declaravit apud *Luca* d. 41. n. 5., quamvìs aliqui defendant valorem actûs, dummodo permutans antecedenter provisus sit de alio beneficio æque sufficienti ad congruam sustentationem, utì idem refert n. 6.

Q. 166. *Quid fieri possit, si beneficia permu-* 1104
tanda sint inæqualia, vel unus fecerit expensas pro suo beneficio. R.

§. I. Si sint inæqualia quoad dignitatem, potestatem, jurisdictionem, est simonia, si inæqualitas compensetur per pecuniam vel aliquid temporale, quia res purè spiritualis æstimaretur pretio temporali; neque hanc simoniam purgare potest authoritas ullius Superioris, cùm sit juris naturalis. Si sint inæqualia quoad fructus, *Caj. Nav. Gonz. Delph. Zerol. VVames. Ventrig. Chok. Less. Diana* p. 9. t. 9.

R. 49. putant Ordinarium posse ex officio & motu proprio, si non antecesserit conventio partium, imponere pensionem pinguiori beneficio pro adæquanda ista inæqualitate, & consentit *Sylv.* p. 1. v. *beneficium* cas. 4. & 7., si pensio non excedat tertiam partem fructuum, vocatque sententiam communem: sed contradicunt alii communiùs, *Cech. Philiarch. Vgol. Suar. Valent. Az. Murg. Rodriq. Garc. Castrop. Corr. Leur.* p. 3. q. 445. n. 2. q. 735. n. 2. q. 827. n. 4., quia beneficia conferri debent sive diminutione: Hinc *Less.* l. 2. c. 34. n. 106. demum rectè remittit ad consuetudinem locorum, sine qua legitimè præscripta id non liceat. Putant quidem aliqui cum eodem *Less.* posse priùs permutari beneficia, & postea per novum contractum jura ad proventus, compensando etiam per pecunias excessum pinguiorum proventuum, pro quo citari solet Cap. *Ad quæstiones* de rer. permut., ubi dicitur in permutationibus Ecclesiarum posse refusâ certâ pecuniæ quantitate adjici contractum, quo possessiones inæquales adæquentur, sed adhuc contradicunt *Suar. Castrop.* t. 17. d. 3. p. 16. n. 1 *Pirh.* l. 3. t. 19. à n. 31. *Leur.* q. 445. n. 2., dicentes Cap. cit tantùm loqui de possessionibus merè temporalibus, quæ erant sub dominio temporali Ecclesiarum, non autem de præbendis vel beneficialibus juribus ad proventus, & Ratio est, quia jus ad proventus beneficiales fundatur in beneficio, nec ab hoc, nisi auctoritate Papæ, separari potest, uti habet communissima. Putat quidem etiam *Azor* posse primò permutari beneficia & jura beneficialia, postea autem posse supervenire permutationem fundi feracioris cum minùs ferace, dummodo non præcesserit de hoc pactum, uti refert *Leur.* q. 827. n. 3., & favere videtur *Chok.* apud *Leur.* q. 845. n. 1., sed contrà est, nam jura in fundis beneficialibus sunt jura benefi-

beneficialia, quæ à beneficiis separari non possunt absque auctoritate Papæ: poterunt tamen liberè permutari fructus præsentes & futuri, utì & vendi possunt, quia sunt merè temporales & de se omnino separabiles à beneficio ac præbenda, *Suar. Pirh.* n. 13. Vide etiam *Less.* in auct. v. *beneficium* cas. 9., ubi fusè disputat, quomodo beneficium afferens actu fructus possit sub pensione permutari cum alio afferente fructus tantùm in spe.

§. II. *Gamb. Senis, Az. Chok.* apud *Leur.* q. 862. dicunt licitam esse permutationem, cum pacto, ut compermutans refundat expensas in conservationem vel melioration beneficii factas, quia est onus beneficio incumbens, sed videri debent dicta n. 1061., quæ hìc cum proportione applicanda sunt. 1105

Q. 167. Quænam præterea pactiones hìc licitæ sint, & quomodo circa permutationes possit aliter committi simonia. R. 1106

§. I. Si permutantes independenter à Superiore absolutè conveniant de pensione, compensatione vel re alia beneficiis extrinseca præstanda, est simonia, si tamen fiat sub conditione, si Superior approbet, & secundùm dicta de resignatione n. 1063. non est illicitum, quia non est permutatio, nec simpliciter pactio, cùm eam suspendat conditio: Imò quamvìs obligarent se ad non revocandam illam pactionem conditionatam, donec fit præsentata Superiori, ut approbet vel reprobet, probabiliùs putant *Panorm. Silv. Suar. Castrop. Diana, Pirh. Rayn.* de benef. l. 2. t. 1. c. 2. n. 11. *Leur.* p. 3. q. 844. pactum licere & obligare, quia non est per se malum, nec prohibetur ejusmodi tractatus de permutando, sed tantùm permutatio, ratihabitio autem futura, sub qua fit conventio, non exspectatur ùt dispensatio, sed ùt ordinaria quædam validatio & impetratio authoritatis.

1107 §. II. Quomodo committi possit simonia confidentialis in permutationibus, dictum est l. 3. p. 1. n. 67.; quomodo autem alia etiam simonia sæpe in his committatur, satis indicatum est ibidem & hìc per decursum.

1108 *Q. 168. Intra quod tempus perfici debeat ac publicari permutatio. R.*

§. I. Non est à jure statutum certum tempus, intra quod beneficia permutata conferri debeant: Dicunt quidem rectè *Garc.* & *Leur.* p. 3. q. 865. n. 2. vi Constit. *Greg. XIII.* debere intra mensem admitti vel rejici permutationem, putantque etiam intra mensem debere fieri provisionem, sed vide dicta n. 1030., quæ etiam hìc valent.

1109 §. II. Permutatio publicari debet, eo modo, quo dictum est à n. 1036. de resignatione, debetque publicatio fieri ab utroque permutante, utì tenent *Paris. Az. Chok. Leur.* q. 776. contra *Nav. Barb. Ventrig.*, Putantes satìs esse fieri ab alterutro: si tamen ab uno eorum negligatur, id non nocet alteri, *Gonz. Paris. Tond.* apud *Leur.* q. 871. n. 4. Et debet hæc publicatio fieri intra tempus notatum de resignatione n. 1001.

1110 *Q. 169. Quid dicendum sit, si permutatio non habeat effectum, vel si non servetur conditio apposita. R.*

§. I. Si permutatio non habuit effectum, utì si resignatione ab uno factâ alter noluit aut non potuit viciſſim resignare, posse primum sine nova collatione redire ad suum beneficium, docent *l. Andr. Franc. Senis, Roffin. Duar. Paris. Less*, quia resignavit sub conditione, si non suspensiva, saltem resolutiva, ut suum beneficium cum alterius beneficio commutetur, & conditione non impletâ non fuit voluntas abdicandi jus, adeoque beneficium ejus non videtur vacasse,

vacasse, ergo poterit propriâ authoritate illi insistere: Limitant *Gemin. Tusch. Chok.*, si absque culpa eorum impediatur effectus: volunt tamen *Abb. Rebuff. Staphil. Redoan. Az. Barb. Zoës. Ventrig. Lott. Pirh.* prærequiri, ut Superior declaret eum vel eos posse authoritate propriâ redire ad beneficia. Addunt *Lott. Prob. Leur.* p. 3. q. 294. n. 10., etiamsi permutatione vacassent beneficia, si tamen abfuit culpa, & permutatio declaretur nulla, hoc ipso declarari nullum jus esse abdicatum, adeoque posse redire ad beneficia sine novo titulo.

§. II. Docent *Gonz. Garc. & Castrop.*, si dimiseras tuum beneficium, & beneficium compermutantis tibi fuerat collatum, ipse autem vel moriatur vel fiat incapax, antequam tuum ei conferatur, hoc tuum esse tertio conferendum tanquam vacans per resignationem tuam, quia permutatio erat ex parte tua perfecta: Econtra si necdum dimiseras tuum, quamvis alterius beneficium sit tibi collatum, dicunt *Garc. Az Castrop. Tond. Nicol.* tr. 1. d. 9. §. 18. te posse hoc retinere simul cum tuo, si sint compatibilia, (si enim sint incompatibilia, habes optionem retinendi, quod voles, *Garc.*) quia jure accepisti possessionem alieni beneficii, & necdum amisisti possessionem tui; quod limitat *Ventrig.*, dummodo non interceserit fraus, uti si permutasses cum infirmo, secundùm dicta n. 1088. 1111

§. III. Si compermutans, qui resignavit, moriatur, antequam tu resignaris, & tibi facta sit collatio beneficii, quod habuit defunctus, docet *Garc.* beneficium defuncti non deberi tibi, sed providendum tanquam vacans per resignationem. Si autem resignasti, & ex culpa vel defectu tuo fiat, ut permutatio non habeat in te effectum, non poteris ad bene- 1112

ficium tuum redire, sed erit conferendum alteri, quia impleta est conditio, sub qua resignasti, nempe ut alter tibi dimitteret suum beneficium, quod dimisit, tibi autem imputa, quòd illud non acceperis, *Castrop.* Si carebas vero titulo beneficii, quod mecum permutasti, & ideo tertius evincat beneficium, quod à te accepi, teneris mihi meum beneficium restituere, quia non est impleta conditio, sub qua resignaram, quæ erat, ut in favorem mei dimitteres beneficium, quod cum effectu habere possem, *Castrop.* Et idem videtur esse, si reipsa non habueris beneficium, quia, v. g. acquisiveras per simoniam, quia cùm error dederit causam huic permutationi, videtur esse irrita, secundùm dicta de contractibus l. 3. p. 2. n. 612. Ita *Suar. Az. Garc. Less. Castrop. Leur.* q. 737. contra *Rebuff.*, qui putat valere, cui favet *Less.* in auct. v. *simonia* cas. 4., si inhabilitas per simoniam contracta fuerit sublata, quia beneficia in manus Episcopi sunt reposita, & ab eo dantur permutantibus, sed contradicit *Sanch.* in Cons. l. 2. c. 1. d. 31. n. 11., quia cùm Episcopus velit conferre causâ permutationis, intendit hoc beneficium conferre loco dimissi, ergo ille, qui reipsa non habuit jus, adeoque nihil dimisit, ex intentione Episcopi nihil potest accipere, sed alter poterit reverti ad suum beneficium.

1113 §. IV. Si permutatio fuerit nulla propter Patronorum contemptum, de quo n. 1091. dictum est, poterunt illi in pœnam ingratitudinis præsentare alios ad ista beneficia, *Lott. Chok.* Vide *Leur.* q. 871.

1114 §. V. Si permutans coram Papa moriatur intra 20. dies à præstito consensu, beneficium vacat per mortem & potest alteri conferri, *Rebuff. Paris. Gonz. VVames. Chok. Leur.* q. 861. Quod tenet etiam Communis de permutante apud Ordinarium, licèt *Chok.* dicat oppositum defendi à multis. Vide dicta à n. 994.

§. VI.

§. VI. Si permutatio sit peracta, licèt non impleatur conditio adjecta, v. g. non solvatur pensio 1115
promissa, non ideo repeti potest beneficium, quia pœnitentiæ locus non est, si completa sint illa, quæ intrinseca sunt, *Boer. Chok.* apud *Leur.* q. 872. Similiter permutatio expedita per Ordinarium non potest per hunc rescindi, etiamsi postea advertatur inæqualitas fructuum aut læsio ultra dimidium, *Abb. Anchar. Dec. Ventrig. Chok.* Excipe, si decepta sit Ecclesia, *Calder. Cagnol. Ventrig.* Item si compermutans dolum fecerit, v. g. si dixerit majorem esse valorem beneficii, Cap. *Cum universorum*, de rer. permut. Item si sic deceptus fuerit Minor, *Chok. Leur.* q. 874.

ARTICULUS VI. 1116

Quid & quotuplex sit pensio.

REsp. Pensio est jus percipiendi fructus ex alie-“
no Beneficio. Estque triplex, 1. Temporalis,“
quæ datur propter ministerium temporale v. g.“
Cantori, ædituo, patrono & defensori Ecclesiæ.“
2. Spiritualis, quæ fundatur in titulo merè spiritua-“
li, ut quæ datur Concionatori, Coadjutori Episco-“
pi, Parocho, &c. 3. Media, quæ fundatur in statu“
spirituali, non tamen officio spirituali: ut quæ da-“
tur Clerico pauperi, vel Parocho seni ad sustenta-“
tionem, vel quæ datur causâ resignationis, & litis“
componendæ. Duæ posteriores dicuntur Clerica-“
les, quia Clericis; prima laicalis, quia laicis tan-“
tùm datur. “

Porrò circa pensiones. *Lay. l. 4. tr. 2. c. 18. & Less.*“
l. 2. c. 35. d. 38. docet hæc, 1. Etsi eam designare“
proprium sit Papæ; id tamen etiam Episcopum“
posse